

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

22 - 28 Kasım Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
22-28 KASIM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
HELALLEŞME...	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
TÜRKİYE, DÜNYADA 'EN RİSKLİ VE KIRILGAN 5'Lİ' ARASINDA	9
SANAYİ ÜRETİMİ DARALYOR!	11
TÜRK LİRASININ DEĞER KAYBI HIZLA ARTARAK 11 AYDA YÜZDE 30'LARI AŞTI!	12
TÜİK'TEN MASALLAR	12
MERKEZ BANKASI DÖVİZ HESAPLARININ MUNZAM KARŞILIKLARINI 2 PUAN DAHA ARTIRDI!	13
UÇURUMA İTİLİYORUZ	15
KUR ARTIŞI YOKSULU VURUYOR, MİLYONER SAYISINI ARTTIRIYOR	17
AÇLIK KURUNDA DA YÜKSELİŞ SÜRÜYOR	18
BOZDUR HARCA	19
AKARYAKIT ÜRÜNLERİNE FAHİŞ ZAMLAR KAPIDA...	19
KARNEYLE GIDA SATIŞI GÜNLERİ GERİ DÖNDÜ	20
İCRA DOSYA SAYISI PATLADI: 6 MİLYON YENİ DOSYA GELDİ	20
MAAŞLAR SADECE KİRAYA GİDİYOR	21
ÇİFTÇİ SAYISINDAKİ DÜŞÜŞ SÜRÜYOR	22
AVRUPA'DA SON İKİ YILDA EN FAZLA ZAM YAPAN ÜLKE TÜRKİYE	23
100 İŞSİZDEN 31'İ UZUN SÜRELİ İŞSİZ	24
TURİZM AJANSI YENİ ARPALIK OLDU	25
VARLIK FONU DANIŞMANLAR İÇİN ÇALIŞIYOR!	26
BORÇ VE SIR FONU	26
ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ YATIRIMIN DEĞİL SAVURGANLIĞIN SEMBOLÜ	27
ELEKTRİK VURGUNU	28
ŞEHİR HASTANELERİ GİDERLERİ PATLATTI	31
ŞOV BAŞKA İCRAAT BAŞKA!	32
YANDAŞA HİZMETTE SINIR YOK!	33
ANTALYA HAVALİMANI İÇİN ADRESE TESLİM İHALE İDDİASI	34
BİLAL ERDOĞAN'IN ARKADAŞI ORMANLARI TALAN EDECEK	34
HURDA VURGUNU!	35
SAKSI DA BİLE YANDAŞ KAYIRMA	35
DEPREME 800 BİN TL, BAHÇEYE 97 MİLYON!	36
GÖKÇEK KAMULAŞTIRILAN YERLERİDE RANTA ÇEVİRMİŞ	37
HALKA BUHRAN, İKTİDARA LALE DEVRİ!	38
KİŞİYE ÖZEL İLANLAR DURMAK BİLMİYOR	38
ŞAHSİM ÜLKESİNDE ŞAHSA ÖZEL İLANLAR	39
TRT MASKESİYLE ÇİFT MAAŞ TEKLİFİ	39
TORBADA RANT!	40
10 AYDA 130 BİN ŞİKÂYET	41
HAYATLARINI ÇALİYORLAR	42
KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN VEBALİ OMUZLARINDA!	42
GERÇEK ÖLÜM SAYISI YAKLAŞIK 150 BİN	43
EĞİTİMDE TOPYEKÜN ÇÖKÜŞÜ!	45
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI 2020 YILI UZAKTAN / HİBRİT EĞİTİM FAALİYETLERİ KALİTE GÜVENCESİ	46
ÖĞRENCİLER VE EĞİTİME ERİŞİM SIKINTILARI	48
İKTİDARIN PARIS İKLİM ANLAŞMASINA DAİR YOL HARİTASI YOK	49
SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ, YİTİRDİĞİMİZ İTİBARIMIZ!	50
ERDOĞAN'IN KİTABINDA ULAŞILAMAYAN HEDEFLER, 18 MİLYON YOKSUL, 8 MİLYON İŞSİZ... VAR	55

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din âlimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegâne husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

22-28 KASIM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***22 Kasım Dış Hekimleri Günü ve Toplum Ağız ve Diş Sağlığı Haftası**

*24 Kasım 1928'de Türkiye Büyük Millet Meclisi, Atatürk'e "**Millet Mektepleri Başöğretmenliği**" unvanını verdi.

***24 Kasım Öğretmenler Günü**

*24 Kasım 1934'de Cumhurbaşkanı **Gazi Mustafa Kemal, Meclisten çıkan kanunla Atatürk soyadını aldı.**

*24 Kasım 1976'da **Van ve çevresinde; Çaldıran-Muradiye'de etkili olan 7,2 büyüklüğündeki depremde 3 bin 840 kişi öldü.**

***25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü**

*25 Kasım 1925 Şapka Devrimi: **Şapka giyilmesi konusundaki kanun, TBMM'de kabul edildi.**

*25 Kasım 1922'de Kurtuluş Savaşı kahramanı **Sütçü İmam hayatını kaybetti.**

*27 Kasım 1943'de **Amasya, Çorum, Tokat, Ordu ve Kastamonu'da deprem oldu; 4016 kişi öldü, 23.785 ev yıkıldı.**

*28 Kasım 2015'de Diyarbakır Baro Başkanı **Tahir Elçi, bir basın açıklaması yaptığı sırada başına isabet eden bir kurşun sebebiyle yaşamını yitirdi.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

HELALLEŞME...

“Sevgili dostlarım;

Kapatırken, dün akşam Türkiye’ye yazdığım mektubu okumak istiyorum...

Hafta sonu bir video ile milletimize seslenme ihtiyacı duydum.

“İktidara geliyoruz” ama bunun bana yetmediğini anlatmaya çalıştım.

Hayatımın bu aşamasında, benim için sarayların, konvoyların zerre kadar önemi olamaz.

Ben evimden ve mütevazı hayatımdan memnunum.

Ne yapayım ben tüm bunları?

Tüm bunların tek bir anlamı olabilir benim için, o da ülkemizin makûs talihini kırabiliyorsam, ben iktidar olayım. Olayım ki çocuklarımıza bembeyaz sayfa bir Türkiye bırakayım.

Videomda söyledim, ben ülkemizde iktidar olmaktan çok, iz bırakan, başka bir miras bırakan biri olarak anılmak istiyorum.

Bizden sonra da gelecek yüz tane iktidar da, artık ülkeye hep bir şeyler ekleyerek yürüsün.

Batıda nasıl iktidar değiştiğinde, kimse kaygı yaşamıyorsa, işte böyle bir Türkiye olsun istiyorum.

Yaralarımızı sarmamız lazım. Biliyorum bazılarınız zorlanıyor bu konuyu konuşmakta.

Yaralar hala açık. Ama yapacağız. Çocuklarımız için yapacağız. Geleceğimiz için yapacağız.

Bizim gördüğümüzü, yaşadığımızı milletimizin çocukları gelecekte yaşamayacak, yaşamamalı...

Bundan daha büyük bir ödül olabilir mi Allah aşkına?

Helalleşme ile hukuku karıştıranlar oldu.

Helalleşme yüzleşmek, barışabilmek, devam edebilmek demektir. Bunu yarası olan topluluklarla yapacağız.

Hukuk başka. Kim ne suç işlediyse, onun karşılığı hukuktur. Onunla zaten helalleşmek imkânsız... Hukuk onun hesabını soracak. Bunu videomda da söyledim.

Bir de medyada bazılarının, “**ne güzel, muhalefet zaten kazanıyor, ne gerek vardı tüm bunlara**” demesine hüznümlendim.

Çünkü bunlar, bu söylediklerimi strateji zannediyor. Ne stratejisi?

Ben gelecekte, bu ülke çocuklarının, ardından “**bu ülkeyi barıştırdığımı**” söylemelerini istiyorum.

Böyle anılmak istiyorum. Ne stratejisi?

Evlatlarımız diyorum. Hangi strateji çocuklarımızın geleceğinden daha önemli?

Helalleşeceğiz dostlarım. Açık yaralar var, biliyorum zor olacak ama yapacağız. Başaracağız.

- 28 Şubatçıların açtığı yaraları kapatıp, helalleşeceğiz.
- İkna odalarına sokulan başı kapalı kızlarımızla helalleşeceğiz.
- Roboski ile helalleşeceğiz. Bakın hukuk başka, helalleşme başka. Bu insanlara devlet tazminat ödeyecek. Ama bir taraftan da helalleşeceğiz.
- Sivas, Kahramanmaraş mağdurları ile helalleşeceğiz.
- Diyarbakır hapisanesi mahkûmları ile helalleşeceğiz.
- Varlık vergileri altında inim inim inlemiş azınlıklar, 6-7 Eylül olaylarının mağdurları ile helalleşeceğiz.
- Mahkemelerde süründürülen askerlerimiz ve aileleri ile helalleşeceğiz.
- Bugün Londra’ya göç etmiş en parlak genç beyinlerimiz ile helalleşeceğiz.
- Ali İsmail Korkmaz’ın ailesi ile helalleşeceğiz.
- Soma ile helalleşeceğiz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Darbeciler tarafından bir sağdan, bir soldan gencecik çocuklarımız asıldı bu ülkede. Bir sağdan, bir soldan o insanlarımızla helalleşeceğiz.
- 9 yaşındaki oğlu Oğuz Arda Sel'i kaybeden ve mahkemelerde süründürülen Mısra Öz ile helalleşeceğiz.
- Ahmet Kaya ile helalleşeceğiz.

Helalleşeceğiz dostlarım. Ve yakın gelecekte bir gün çocuklarımız, geçmişe baktıklarında, “**neler olmuş ama önümüze bakmayı bilmişiz, helal olsun onlara**” diyecekler.

Laik, demokrat, insan haklarına saygılı, müreffeh, Atatürkçü bir ülkede yaşayan çocuklarımız, birileri buna cesaret ettiği için teşekkür edecekler bize.

Bizim iktidarımızı konuşmuyorum dostlarım, bizden sonra gelecek yüz iktidara bir kapı aralamamız gerekiyor.

Doğru bir kapı açmamız. Evet, bütün baskıyı biz yaşayacağız ama birinin bunu yapması gerekiyordu.

Nasip bize oldu.”

Kemal KILIÇDAROĞLU

CHP Genel Başkanı

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Resmi İşsizlik Yüzde 11,5'e İnerken Gerçek İşsizlik Yüzde 21,9'a Çıktı

- Bu yıl başından itibaren işgücü istatistiklerini yeni bir yöntemle ve aylık olarak açıklamaya başlayan TÜİK'e göre işsizlik oranının yüzde 11,8'den yüzde 11,5'e indiği eylül ayında, işsizler, istatistiklerde iş-güç sahibiymiş gibi gösterilmekle birlikte çok kısa süre çalıştığı için daha uzun süre çalışmak için iş arayanlar ve işsiz olduğu ve iş bulsa hemen çalışabilecek durumda olduğu halde iş bulma umudu olmadığı için iş aramayanların oluşturduğu gerçek işsizlik (atıl işgücü) yüzde 21,7'den yüzde 21,9'a çıktı.
- Eylülde “iş arayan işsiz” olarak da nitelendirilen resmi işsizlerin sayısı önceki aya göre 70 bin kişi azalarak 3 milyon 794 bine inerken, “zamana bağlı eksik eksik istihdam” olarak tanımlanan anketin yapıldığı hafta içerisinde 40 saatten az çalışmış (haftalık olarak bir saat bile çalışmış olsa istihdamda sayılanların), ancak iş bulsa daha uzun süre çalışabilecek olanların sayısı 119 bin kişi artarak 1 milyon 229 bine kadar yükseldi.
- Aynı şekilde işsiz olduğu halde iş bulma umudu olmadığı için iş aramayan, ancak iş olsa hemen çalışmaya başlayacak durumda olanların sayısı da 15 bin kişi artarak 2 milyon 835 bine kadar yükseldi.
- Dolayısıyla bizim gerçek işsizlik, TÜİK'in ise “atıl işgücü” diye isimlendirdiği vatandaşların sayısı eylülde bir önceki aya göre 134 bin kişi artarak 7 milyon 858 bin kişiye yükseldi.
- **Kayıtlı İşsizlik:** TÜİK'e göre resmi işsiz sayısının 70 bin kişi azaldığı Eylül ayında, İş-Kur'a kayıtlı işsiz sayısı ise 155 bin kişi artarak 3 milyon 350 bin kişiye yükselmişti.
- Kayıtlı işsiz sayısı ekimde ise bir önceki aya göre 227 bin kişi azalarak 3 milyon 123 bine geriledi.

-Sadece 383 Bin İşsize İşsizlik Aylığı Verildi

- Resmi işsiz sayısının 3 milyon 800 bin, gerçek işsiz sayısının ise 8 milyonu bulduğu bir dönemde, birikiminin büyük bir bölümü işveren desteği ve salgın desteği olarak kullanılan İşsizlik Sigortası Fonundan Ekim ayında işsizlik ödeneği alabilen işsiz sayısı 383 bin kişide kaldı.
- Ekimde 114 bin 119 işçi işsizlik ödeneği almak için başvuru yaparken, bunların sadece 61 bin 211'ine işsizlik ödeneği verildi.
- Ocak-Ekim 2021 döneminde ise toplam 1 milyon 178 bin 840 işsiz işsizlik ödeneği almak amacıyla başvuru yaparken, işsizlik ödeneği bağlananların sayısı ise 505 bin 733 kişi oldu.
- Bu arada İşsizlik sigortası Fonu'nun 2019 yılı sonunda 131,5 milyar liraya kadar yükselen, 2020 yılı sonunda da 103,2 milyar lira olan toplam varlığı ise Ekim ayı sonunda 88,7 milyar lira oldu.

-Kamu Sektörünün İstihdamı 4,9 Milyona Yaklaştı

- Kamu sektörünün toplam istihdamı Eylül 2021 sonu itibarıyla 4 milyon 876 bin kişiye yükseldi. Bunların 2 milyon 985 binini kadrolu personel, 531 binini sözleşmeli personel, 1 milyon 193 binini sürekli işçiler, 59 binini geçici işçiler, 107 binini de diğer şekillerde istihdam edilen kamu personeli oluşturuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Strateji ve Bütçe Başkanlığının verilerine göre, kamu sektörünün istihdamında bu yılın ilk dokuz aylık döneminde 85 bin kişilik artış yaşandı.
- Kamu çalışanlarının 3 milyon 924 binini genel bütçe kapsamındaki kuruluşlar, 209 binini, KİT'ler, kamu bankaları, özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, özel kanunla kurulan kamu kuruluşları, 742 binini de yerel yönetimler (il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediye iktisadi teşekkülleri (BİT) istihdam ediyor.
- **Kamu istihdamının sadece yüzde 15,2'sinin yerel yönetimler tarafından sağlanıyor olması, Türkiye'deki kamu hizmetlerinin merkezileşmesinin de önemli bir göstergesini oluşturuyor. Önemli hizmetler beklenen yerel yönetimler ise çok az bir istihdamla bu hizmetleri yerine getirmeye çalışıyor.**

-Sanayi Üretimi

- TÜİK'e göre eylülde istihdamı bir önceki aya göre 218 bin kişi artan sanayi sektörünün üretimi ise yine bir önceki aya göre yüzde 1,5 oranında azaldı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre eylülde madencilik sektörünün üretimi önceki aya göre yüzde 2,2 artarken, imalat sanayi sektörünün üretimi yüzde 1,6, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün üretimi ise yüzde 3,2 oranında azaldı.
- Ocak-Eylül döneminde ise üretim geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20,1 oranında arttı. Geçen yıl özellikle yılın ikinci çeyreğindeki kapanmalar nedeniyle sanayi üretimi yüzde 1,6 oranında azalmıştı.
- Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre ocak-eylül döneminde madencilik üretimi önceki yıla göre yüzde 17,6, imalat sanayi üretimi yüzde 21, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün üretimi ise yüzde 9,9 oranında artış kaydetti.
- **Bu yılın üçüncü çeyreğinde ise sanayi üretimi takvim etkisinden arındırılmış verilere göre geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 10,8 oranında artış kaydetti. Arındırılmamış verilere göre ise yüzde 14,1 oranında arttı.**
- Bu yılın üçüncü çeyreğiyle ilgili GSYİH sonuçları bu ay sonunda açıklanacak. Sanayi üretiminde yılın üçüncü çeyreğindeki bu artışın milli gelir artışına 3 puan civarında bir katkı yapacağını tahmin ediyoruz.

-Ödemeler Dengesi

- Türkiye, Eylülde 1,7 milyar dolarlık cari işlemler fazlası verdi. Türk lirasının değerinde yaşanan düşüşün, Türkiye'ye ait mal ve hizmetleri ucuzlatmasının başta ihracat olmak üzere döviz gelirlerini artırması geçen eylülde yıl 2,3 milyar dolar açık veren cari işlemlerin bu yıl fazlayla sonuçlanmasına yol açtı.
- Merkez Bankasının verilerine göre
- Ocak-eylül dönemindeki cari işlemler açığı ise geçen yılın aynı dönemine göre 58,5 oranında azalarak 11,7 milyar dolara geriledi. Geçen yıl bu dönemde 28,3 milyar dolar açık verilmişti.
- Eylül sonu itibarıyla son bir yıllık cari işlemler açığı ise 18,4 milyar dolara geriledi. Açık son bir yılda 10,4 milyar dolar azaldı.
- Ocak- eylül döneminde Türkiye'ye 9,8 milyar dolarlık doğrudan yabancı sermaye girişi yaşandı. 250 bin dolarlık ev alana Türk vatandaşlığı veren Türkiye'ye yönelik bu girişin 4 milyar dolarlık kısmı yabancıların gayrimenkul alımlarından kaynaklandı.
- Bu arada bu yıl Türkiye'ye dışardan Merkez Bankasının bazı ülkelerle yaptığı swap anlaşmaları ve IMF'in SDR tahsisatının da etkisiyle 31,1 milyar dolarlık net finansman girişi oldu.
- Dolayısıyla Türkiye bu dönemde 19,3 milyar dolar finansman fazlası verirken, brüt rezervlerinde 32,8 milyar dolarlık artış yaşandı. Brüt rezervdeki artışın finansman fazlasından daha yüksek olması ise 13,5 milyar dolarlık net hata ve noksan kalemiyle açıklanıyor.
- Döviz gelir ve giderlerinin hesaplanmasında ve sermaye hareketlerinin kayında bir hata bulunmuyor ise mali sistem dışından sisteme giren para olarak da açıklanması mümkün olan net hata ve noksan kaleminden son bir yılda ise 16,9 milyar dolarlık bir döviz girişi yaşandı.

-Dış Ticarete Fiyat Haddi Türkiye Aleyhine

- Türkiye'nin 2015 yılındaki ihracat ve ithalat fiyatları 100 kabul edilerek oluşturulan birim değer endeksleri, dış ticaretteki fiyat artışlarının Türkiye aleyhine geliştiğini ve Türkiye'den dışarıya kaynak transferine yol açtığını gösteriyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- 2015 yılı ortalaması 100 olan ihracat fiyat endeksi eylülde 106,5 olarak gerçekleşirken, ithalat fiyat endeksi ise 147,7'ye kadar yükseldi. Buna göre 2015 yılı ortalamasına göre Türkiye'nin ihracat fiyatları sadece yüzde 6,5 oranında artarken, ithalat fiyatları ise yüzde 47,7 oranında arttı.
- İhracat fiyatlarının ithalat fiyatlarına oranlanmasıyla hesaplanan dış ticaret haddi ise eylülde son yılların en düşük noktası olan 88,4'e geriledi.
- Eylül sonu itibarıyla son bir yılda Türkiye'nin ithalat fiyatları yüzde 23,4 oranında artarken, ihracat fiyatlarındaki artış ise yüzde 11,8'de kaldı.
- Geçen yıl ocak-eylül döneminde 100,4 olan dış ticaret fiyat haddi, bu yıl aynı dönemde 91,5 oldu. Diğer bir ifadeyle Türkiye'nin ihraç ettiği malların fiyatı, ithalat fiyatlarının yüzde 91,5'ine düştü.

-Merkez Bankası Brüt Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 28 Ekim- 5 Kasım günleri arasında, **1 milyar 660 milyon dolar artarak 125 milyar 443 milyon dolara** yükseldi.
- Geçen hafta brüt **döviz rezervi** 1 milyar 685 milyon dolar artarak **85 milyar 790 milyon dolara** çıkarken, brüt **altın varlıkları** 25 milyon dolar azalarak **39 milyar 653 milyon dolara** çıktı.
- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 2 milyar 433 milyon dolar artarak 107 milyar 433 milyon dolara çıkarken, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **döviz ve altın swap borçları** ise 1 milyar 276 milyon dolar azalarak 65 milyar 53 milyon dolara indi.
- Swap dâhil toplam **döviz ve altın borçları 1 milyar 157 milyon dolar** artarak **174 milyar 894 milyon dolara** geriledi.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi, 498 milyon dolar iyileşerek (eksi) -47,5 milyar dolar oldu.**
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezervi ise 150 milyon dolar iyileşerek (eksi) – **35,2 milyar dolar** oldu.

-Dış Borç İçin Ödenen Faiz

- Merkez Bankasının verilerine göre, Türkiye bu yıl Ocak-Eylül döneminde yurt dışına toplam 9 milyar 861 milyon dolarlık dış borç faizi ödedi.
- Bu ödemenin 4,1 milyar dolarlık kısmını Hazine ve diğer kamu kuruluşları, 5,8 milyar dolarını ise özel sektör gerçekleştirdi.
- Türkiye AKP iktidarında (Ocak 2003- Eylül 2021) yurt dışına toplam 193,3 milyar dolar faiz ödedi.
- Bu ödemenin de 89,6 milyar dolarlık kısmı Hazine ve diğer kamu kuruluşları tarafından 103,7 milyar doları ise özel sektör tarafından yapıldı.

-Sıcak Para Çıkıyor

- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 28 Ekim - 5 Kasım haftasında, 72 milyon dolar daha azalarak **64,4 milyar dolara** geriledi. Sıcak para stoku bu haliyle yıl başındaki düzeyinin 24,5 milyar dolar altında bulunuyor.
- **Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında geçen hafta yabancılar net olarak 274,4 milyon dolarlık hisse senedi, 37,7 milyon dolarlık da (net) devlet iç borçlanma kâğıdı satın aldılar, ters repo alacaklarını 3,6 milyon dolar şirket borçlanma kâğıtlarını da 1,7 milyon dolar azalttılar. Yabancı bankalar Türkiye'deki bankalardan olan swap alacaklarını ise 820 milyon dolar azalttılar. Dolayısıyla 28 Ekim - 5 Kasım günleri arasında net 513 milyon dolarlık çıkış yaşandı.**
- Yabancıların mevduatları ise 38 dolar arttı.
- Yabancı yatırımcıların 5 Kasım itibarıyla Türkiye'deki portföylerinin 22,1 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 7,6 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 29,4 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 5,4 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- **Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 28 Ekim günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarında net olarak 308 milyon dolarlık alım yaptılar. Swap alacaklarını net**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

olarak da 15 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla *yılbaşından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 14,7 milyar dolar oldu.*

-Kredi Ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, kurda o hafta yaşanan artışın de etkisiyle 70 milyar lira artarak 4 trilyon 384 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 14,2 milyar lira artarak ve 1 trilyon 906 milyar liraya çıktı.
- 800 milyon dolar artarak 256,1 milyar dolara yükselen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise 55,8 milyar lira artarak 2 trilyon 477 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 56,5 oldu. Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- **Dolarizasyon oranı** gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 57,3'e yükseldi. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 1 – 8 Kasım günleri arasında 311 milyon dolar artarak 160,8 milyar dolara yükseldi. *Gerçek kişilere ait döviz mevduatların TL karşılığı ise 33 milyar lira artarak 1 trilyon 160 milyar lira oldu.*

KREDİLER

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 1-8 Kasım günleri arasında, döviz kredilerinin TL karşılığında kurda o hafta yaşanan artışın etkisiyle 23,9 milyar lira artarak 4 trilyon 202 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında TL krediler 1,4 milyar lira artarken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise 22,5 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden 625 milyon dolar azalarak 161,9 milyar dolara geriledi.
- Yıl başından bu yana Türk lirası kredilerde yüzde 12,1 oranında artış, döviz kredilerinde ise (dolar cinsinden) yüzde 2,3 oranında azalma yaşandı.
- Bankaların zamanında tahsil edemediği krediler bu sürede 915 milyon lira daha artarak ise 153,5 milyar liraya çıktı.

-Vatandaşın Bankalara Borcu

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 28 Ekim- 5 Kasım günleri arasında 3,3 milyar lira daha artarak 971,1 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 22,1 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.
- **Bankalar ve finansman şirketlerine olan borcun 776,7 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 194,5 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 2,7 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 588 milyon liralık artış oldu.**
- Yıl başından bu yana ise 74,9 milyar lirası (yüzde 10,7) tüketici kredilerinden, 43,9 milyar lirası (yüzde 29,1) da kredi kartlarından olmak üzere toplam 118,8 milyar liralık (yüzde 13,9) oranında artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 16,6 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,5 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 22,1 milyar lira düzeyinde bulunuyor. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devretmeleri nedeniyle takipteki borçlar olduğundan düşük gözüküyor.
- **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaşın zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Mart 2021 sonu itibarıyla 30,3 milyar lira olarak açıklandı.
- **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Toplam Borç:** Böylece **vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 1 trilyon 27,8 milyar liraya ulaştı.**

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 5 Kasım itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 1,15 puan artarak yüzde 15,1'e yükseldi, bir yıla kadar vadeli ticari kredi faizleri ise 0,14 puan azalarak yüzde 18,53'e indi.

Merkez Bankası Faizi

- Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (12 Kasım itibariyle 325 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de 12 Kasım itibariyle yüzde 16 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**) 5 Kasım'da yüzde 17,73 olan faizi 12 Kasım'da yüzde 17,65'e indi.
- **Beş yıl vadelinin faizi yüzde 19,65'e, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 19,54'e yükseldi.**
- Faiz oranları, önceki hafta sonuna göre iki yıl vadelide 0,08 puan düşerken, 5 yıl vadelide 0,35 puan, 10 yıl vadelilerde 0,22 puan yükseldi.
- **Merkez Bankasının faiz indirimi yüzünden enflasyon beklentilerinin yükselmesi ve Bankanın yükselecek enflasyonu kontrol etmek için ilerleyen aylarda daha yüksek oranlarda faiz artırmak zorunda kalacağına ilişkin tahminler iç borçlanma faizlerinin özellikle 5 ve 10 yıl vadelilerde artmasına yol açıyor.**

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise geçen hafta da yüzde 5,5 oranında azalarak 392,8 puana indi.

-Türk Lirası Eriyor

- "Para politikasının", dünyada eşi görülmemiş şekilde "cari açığı azaltarak enflasyonu düşürme" iddiasına göre şekillendirildiğinin açıklanmasıyla birlikte serbest düşüşe bırakılan Türk lirası ABD doları karşısında 10 lira ile rekor düşük seviyeye indi. Diğer bir ifadeyle dolar kuru şimdiye kadarki en yüksek noktaya yükseldi.
- Dolar kuru yıl başından bu yana yüzde 36,2, Euro kuru ise yüzde 27 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle TL yıl başından bu yana dolara karşı yüzde 26,6, Euro'ya karşı ise yüzde 21,3 oranında değer kaybetti.
- **Tek adam rejimiyle ilgili Anayasa değişikliğinin kabul edilmesi ve sonrasındaki gelişmelerin TL'nin değerinde yarattığı değişimler şöyle:**

TL'NİN DEĞERİ		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	1,6700	1,6612
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yaptığı Gün	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
31 Aralık 2020 (Bu yıl başı)	7,3405	9,0079
12 Kasım 2021	10,0010	11,4400

O GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN ARTIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	498,8	588,7
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	171,7	192,7
17 Nisan 2018 Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yaptığı gün	144,0	125,4
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	110,3	108,1
31 Aralık 2020 (bu yıl başına göre)	36,2	27,0

O GÜNDEN BUGÜNE TL'NİN DEĞERİNDEKİ AZALIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	-83,3	-85,5
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	-63,2	-65,8
17 Nisan 2018 Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yaptığı gün	-59,0	-55,6
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	-52,5	-52,0
31 Aralık 2020 (Bu yıl başına göre)	-26,6	-21,3

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23,1 Milyonu Aştı

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 12 Kasım günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 575 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 274 bin adet arttı. **Aynı dönemde 5 milyon 661 bin icra dosyası da sonuçlandırıldı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı bir yıl öncesine göre 131 bin artarak 23 milyon 125 bin adet oldu.

-Sefalet Endeksi 31,3'e Çıktı

- İşsizlik ve enflasyon oranlarının toplamından oluşan sefalet endeksi, enflasyonun yüzde 19,89'a, işsizlik oranının da yüzde 11,5'e yükselmesiyle birlikte 31,39'a kadar çıktı
- Sefalet endeksi Türkiye için 2012 yılında yüzde 14,6'ya kadar (Enflasyon yüzde 6,16 + İşsizlik yüzde 8,43) gerilemişti. İzleyen yıllarda sürekli yükselerek 2018 yılı sonunda 31,19'a kadar yükselmişti.
- Hem işsizlik oranının hem de kağıt üzerinde düşük gösterilmesine rağmen, sefalet endeksi ekimde son yılların en yüksek noktasına yükseldi.

-İkamet Amaçlı Bina İnşaat Maliyeti

- İkamet amaçlı bina inşaat maliyeti eylülde bir önceki aya göre yüzde 0,26 oranında arttı. Artış tümüyle malzeme fiyatlarından kaynaklandı. Malzeme fiyatlarının yüzde 0,46 oranında arttığı eylülde işçilik maliyeti ise yüzde 0,22 oranında düştü.
- Eylül ayı itibariyle son bir yılda ise ikamet amaçlı bina maliyetleri yüzde 39,5 oranında artış kaydetti. Malzeme fiyatlarının yüzde 48 oranında arttığı bu dönemde işçilik maliyetlerindeki artış ise yüzde 22,2'de kaldı.
- Hem eylül ayı hem de son bir yıla ilişkin maliyet artışları, Türkiye'deki yıllık enflasyonun faturasının çalışanlar tarafından üstlenildiğine, enflasyonun sadece işçilik maliyetleri ucuzlatılarak bu seviyelerde tutulabildiğine işaret ediyor.

-Ciro ve Perakende Satışlar

- **Ciro:** Eylülde, sanayi, inşaat ve ticaret sektörlerinin cirosu bir önceki aya göre yüzde 0,6, geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 42,6 oranında artış gösterdi.
- Eylülde sanayi sektörünün cirosu bir önceki aya göre yüzde 0,9 oranında azaldı, inşaat sektörünün cirosu yüzde 3, ticaret sektörününki yüzde 0,9 ve hizmetler sektörünün cirosu ise yüzde 2,6 oranında artış kaydetti.
- Yıllık bazda ise sanayi sektörünün cirosu yüzde 48,4, inşaat sektörünün cirosu yüzde 35,9, ticaret sektörününki yüzde 35,5 ve hizmetler sektörünün cirosu ise yüzde 59 oranında artı.
- **Satış Hacmi:** Eylülde perakende sektörünün satış hacmi ise ağustos ayına göre sabit fiyatlarla (reel olarak) yüzde 1,2, cari fiyatlarla ise yüzde 2,2 Oranında artış kaydetti.
- Eylül sonu itibariyle son bir yılda ise perakende satışlarda sabit fiyatlarla (reel olarak) yüzde 15,9, cari fiyatlarla ise yüzde 37,3 oranında artış gösterdi.
- **TÜİK hem ciro, hem de perakende satış endekslerini Gelir İdaresine verilen KDV beyannamelerini esas alarak hesaplıyor.**

TÜRKİYE, DÜNYADA 'EN RİSKLİ VE KIRILGAN 5'Lİ' ARASINDA

Türkiye, dünyada en riskli ve kırılğan 5 ülke arasında sayılırken, Orta ve Doğu Avrupa- Orta Asya - Kafkasya'yı kapsayan bölgesel tasnifte ise en kırılğan ilk 4 ekonomiden birisi!

Türkiye, 95 ülkenin üç ekonomik kriterle değerlendirildiği son raporda dünyada en riskli ve kırılğan 5 ülke arasında sayılırken, Orta ve Doğu Avrupa-Orta Asya-Kafkasya'yı kapsayan bölgesel tasnifte ise 63 ülke arasında en kırılğan ilk 4 ekonomiden birisi. EBRD Başkanı, yatırımcıların Türkiye'de 'net ve güvenilir bir ekonomik politika çerçevesi' görmeleri gerektiğini, aksi halde yatırımcının gelmeyeceğini açıkladı.

Küresel düzeyde ülke ekonomilerinin değerlendirildiği, doğrudan ve portföy yatırımcılarının yönlerini belirlemelerine yönelik son raporda Türkiye, risk ve kırılğanlık sıralamalarında dünyada 5, bölgesinde 4 ülke arasında yer aldı. Almanya merkezli, Avrupa ve dünyanın köklü saygın kuruluşlarından **Scope Ratings**, 2021 Risk Değerlendirme ve Sıralaması Raporu'nda ekonomilerini değerlendirdiği 95 ülke içinde dünyada en riskli ilk 10 ülkeyi; Lübnan, Zambiya, Angola, Gürcistan, El Salvador, Belarus, Sri Lanka, Arjantin, Ermenistan ve Türkiye olarak

sıraladı. Ülke ekonomilerinin cari açık, dış borç, yabancı sermaye ve dış yatırım çekebilme cazibesi kriterlerine göre değerlendirildiği raporda 95 ülke arasında sondan 91'inci sırada yer alan Türkiye'nin geçebildiği son dört ülke ise Kolombiya, Zambiya, Angola ve Lübnan. Coğrafi bölgeler itibarıyla da ayrıca ülkeleri risk tasnifine tabi tutan Scope Ratings, Orta ve Doğu Avrupa-Kafkasya-Orta Asya bölgesinde yer verdiği Türkiye'yi bölgedeki 63 ülke arasında en riskli son 4 arasında saydı. Buna göre coğrafi tasnifte Türkiye ile bu bölgedeki en riskli ve en kırılgan diğer 3 ülke Ermenistan, Gürcistan, Belarus.

– **Bu sonuçlarla Türkiye, dünyada 'en kırılgan 5'li' bölgesel olarak da 'en kırılgan 4'lü' arasında.**

Kuruluş, ekonomileri 'çok riskli ve aşırı kırılgan' olarak nitelendirilen ülkelerin negatif anlamda ortak özelliklerini şöyle saptadı;

- Ulusal para birimlerinin zayıflaması ve değersizleşmesi
- Cari açık sorunu
- Ülkeden sermaye çıkışı ve kaçışının riskli düzeyde olması
- Döviz rezervlerinin düşük ya da eksi düzeyde bulunması
- Artan ve çevrilmesi hızla zorlaşan dış borç stoku

Raporun Türkiye ile ilgili tespitlerinde şu görüşler dile getiriliyor;

Türkiye'nin kredi ve risk notu 2020'den beri zayıflıyor. Türkiye'nin risk profilindeki bozulma ekonomideki yanlış yönetimden, ağırlıklı olarak tüm güçlerin Cumhurbaşkanı Erdoğan'da toplanmasından kaynaklanıyor

Eylül ayından bu yana 300 baz puan faiz indirimi Cumhurbaşkanı'nın Merkez Bankasına müdahalelerini açıkça ortaya koydu. Türkiye'nin reel güncel politika faizi, enflasyona karşı önce eksi yüzde 3,2, son olarak ise eksi yüzde 3,8'le küresel olarak gelişen piyasalarda en düşük seviyeye gerilerken, enflasyon yükselişi ve sermaye çıkışı riskini artırdı. Uygulanan aşırı gevşek para politikası döviz üzerinde baskı yaparken enflasyonu yükseltiyor ve dengesizlikleri kontrolsüz şekilde besliyor. Merkezi yönetim kamu borç stokunun yüzde 58'inin döviz üzerinden olduğu ve TL değer kaybedip zayıfladıkça bu oranın hızla arttığı, bunun yanında özel sektörün net döviz yükümlülükleri dikkate alındığında durum çok daha endişe verici şekilde derinden kırılganlaştı.

İktidarın bu tespitler ve dünya sıralamasında gelinen dip nokta açısından yine 'dış güçler' senaryosuna sarılması yüksek olasılık. Ancak, değerlendirmelere esas alınan kriterler ve iktidarın açıkladığı resmi veriler açısından bakıldığında dış güçler senaryosunun 'asılsız ve temelsiz' olduğu apaçık.

Resmi verilerle ekim sonunda 400 milyar doları aşan kamu-özel dış borç stoku geri ödeme vadesi ve her saat başı yükselen döviz kurlarıyla TL bazında her gün milyarlarca lira kabarıyor, çevrilmesi güçleşiyor. Merkez Bankası'nın bağımsız değil Cumhurbaşkanı Erdoğan kontrolünde olduğu, akıl ve ekonomi dışı faiz kararları başta olmak üzere tüm kararların siyasi talimatla alındığını herkes biliyor ve artık iktidar ve Merkez Bankası yönetimi de bunu inkâr etmiyor. Enflasyonla mücadele, fiyat istikrarının ve TL'nin değerinin korunması ilkelerinin terk edildiği doğrudan Merkez Bankası Başkanı tarafından açıklandı ve dördüncü enflasyon raporunda yer aldı.

En kritik noktalardan birisi ise hazinenin yurt içinden de TL dışında dövize endeksli borçlanmaya gitmesi ve iç borç stokunun da yüzde 30'unu aşan kısmının dövize endeksli olması! Bu da kur artışlarıyla birlikte dış borcun yanında iç borç stokunun da her saat başı milyarlarca lira artması anlamına geliyor.

Kamu harcamalarının şeffaf ve hesap verilebilir olmadığı, bütçe kaynaklarının tüketildiği, vergi başta olmak üzere kamu gelirlerinin ve alacaklarının tahsil edilemediği, bugüne kadar 19 yılda 12 kez çıkartılan ve son olarak 6 ayda iki kez yenilenen vergi-SGK borçlarının yapılandırılması yasalarıyla apaçık ortada. Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırım sermayesi girişlerinin durduğu Volkswagen'in 4 milyar euroluk yatırımdan vazgeçmesiyle somutlaşırken, enflasyonun 4 puan altına düşürülen politika faiziyle birlikte sıcak para girişinin bile olmadığı, **yerli-yabancı** portföy yatırımcılarının ve yerli yatırım sermayesinin hızla Türkiye'yi terk ettiği Merkez Bankası resmi verilerine de somut şekilde yansıyor.

Nitekim Türkiye'ye en yüksek fon sağlayan, 2020 yılında 1,7 milyar Euro yatırım fonu aktaran **Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası** (EBRD) Başkanı Odile Renaud-Basso, uzun vadeli yatırımcılar ve sürdürülebilir büyüme için net ve güvenilir bir çerçeveye, uygun bir politika karışımına sahip olmak olduğunu dile getirdi. Bu resmî açıklamanın en basit anlamı; iktidarın uyguladığı politikalar, güven vermeyen, hukuk güvencesinin olmadığı bir yatırım ortamına yatırımcının gelmeyeceği, EBRD'nin fon-kaynak-kredi aktarmaktan vazgeçebileceği demek.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İktidarın 'ABD-AB Türkiye ekonomisine bakınca şoka girdi, Türkiye'yi kıskanıyorlar' vb. söylemler tamamıyla yalan ve aldatmacadan ibarettir. ABD-AB sıralanan risk ve kırılganlıkların hangisini kıskanacak? İktidar, ülke ekonomisini sürüklediği noktada, Türkiye'yi aynı kategoriye soktuğu bu ülkelerin Türkiye'yi kıskandığını söyleyip bununla övünüyorsa dilediği kadar övünsün!

SANAYİ ÜRETİMİ DARALİYOR!

Sanayi üretimi beklentilerin iki katını aşan düzeyde daralma gösterirken, yüzde 10,2 olan yıllık artış beklentisine karşılık üretim artışı yüzde 8,9'da kaldı. İktidarın faizi düşürüp, kurları yükseltip, ihracatı artırarak cari fazla verme yoluyla enflasyonu düşürme şeklinde yaptığı planın tutmayacağına ilk işareti sanayi üretimindeki daralmayla kendisini gösterdi!

Sanayi üretiminde salgının yoğun şekilde yaygın olduğu geçen yıla kıyasla gözlenen baz etkili artış yerini yeniden düşüşe ve üretim daralmasına bıraktı. Açıklanan Eylül 2021 verilerinde aylık bazda yüzde 0,7 daralması beklenen sanayi üretimi beklentilerin iki katının üzerinde ve yüzde 1,5 daraldı. Aynı şekilde yıllık yüzde 10,2 artması beklenen sanayi üretimindeki yıllık artış da yüzde 8,9 düzeyinde gerçekleşti.

Alt sektörler incelendiğinde, 2021 yılı Eylül ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektör endeksi yüzde 7,9, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 9,7 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1 arttı. Buna karşılık alt sektörlerdeki aylık gelişmelerde ise eylül ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 2,2 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 3,2 düşüş sergiledi.

– İmalat sanayiindeki sektörlerin eylül ayında üretim düşüşü göstermesi duraklama ve gerilemede başlangıç olarak görülmeli.

İktidarın faiz ve kur politikasıyla ihracatı artırıp, ithalatı kısarak cari fazla verme ve enflasyonu bu şekilde düşürmeyi öngören politikalarının sonuçsuz kalmaya mahkûm olacağına ilişkin işaretler şimdiden kendisini göstermeye başladı.

Özellikle ihracata dönük üretim yapan sanayinin aynı zamanda büyük ölçüde ithalata, ithal hammadde, ara malı, yatırım malı ve makine teçhizata bağımlı olduğunu ısrarla ve sürekli vurguluyorum.

O nedenle kurların yükselmesine duyarsız kalınarak ihraç mallarımızın ucuzlaşmasının ihracat artışı ve döviz bollaşması getirmesini hedefleyen bu politika terazinin ithalat kefesini gözden kaçırmanın bir politikadır.

Bir süreliğine kur artışlarıyla döviz karşısında ucuzlayan ihraç ürünlerine talep artsa da bir süre sonra aynı kur artışı gerekçesiyle pahalanan ithal girdi maliyetlerindeki artış ihracattaki bu fiyat avantajının kaybolmasına neden olacaktır.

– Bunun sonucunda sanayici aynı ürünü daha pahalıya mal ettiği için ihraç fiyatını artırmak ya da maliyetini düşürebilmek için üretimi-ithalatı kısmak zorunda kalacaktır.

Açıklanan veriler eylül ayına ait olmasına karşılık üretimin düşüş eğilimine girdiğini göstermektedir. Özellikle eylül ve ekim aylarında art arda yapılan 3 puanlık faiz indirimi sonrasında hızla yükselerek 8,50 TL'den 10 TL'ye ulaşan dolar kuru ve 11 TL'nin üzerine çıkan Euro kurundaki artışlar sanayicinin üretim maliyetlerine henüz yansımamıştır.

– Ekim ve Kasım aylarına ait veriler açıklandığında sanayi üretiminin daha da daralması şaşırtıcı olmayacaktır.

Dolayısıyla bu kur artışı, enerji zamları, ithal girdi fiyatlarındaki yükselişler asıl üretim maliyetine yansıdığına üretim düşüşü, üretimin kısılması ve kapasite kullanımının aşağı çekilmesi daha belirgin hale gelecektir. Son iki ayda ithalattaki daralma ve gerileme bunu somut şekilde göstermektedir.

Kur artışları ve diğer girdilerdeki yükseliş trendi devam ettikçe sanayi üretimi, istihdamı ve ihracatındaki gerileme büyüme hızını da aşağı çekecek şekilde kendisini gösterecektir. Tüm bunların temelinde yatan ise iktidarın ekonomiyi, sanayiciyi, üreticiyi, aklı dışı, maceracı ve temelsiz kur-faiz-döviz-enflasyon çemberine hapsedmiş olmasıdır.

TÜRK LİRASININ DEĞER KAYBI HIZLA ARTARAK 11 AYDA YÜZDE 30'LARI AŞTI!

Türk lirasının yabancı paralara karşı değer kaybı hızla artıyor. Yılbaşında 7,36 TL olan ABD doları geçtiğimiz hafta 11 TL'ye ulaştı ve TL'deki değer kaybı 11 ayda yüzde 30'ları fazlasıyla aştı. Kurların nereye varacağı konusunda kendisini 'ekonomist' ilan eden Cumhurbaşkanı Erdoğan da dahil ekonomi yönetiminden bir ses çıkmıyor. Oysa bu süreç Türkiye ekonomisini hızla bir felakete sürüklerken iktidar olan biteni sadece seyrediyor!

TL'nin yabancı paralar karşısındaki değer kaybı hızlandı. Yılbaşında dolar/TL 7,36 iken 12 Kasım itibarıyla gün içinde 11 TL'yi de aşarken haftayı 9,97-9,99 arasında kapattı. Baştan itibaren ısrarla dile getirdiğim gibi Merkez Bankası (MB) kurlarıyla piyasa arasında fark ve çifte kur oluşmaya başladı. Bu gelişme ekonomi yönetiminin enflasyondan sonra döviz kurları üzerinde de kontrolü kaybetmeye başladığını çok riskli bir sürece girildiğini gösteriyor.

Merkez Bankası'nın bu hafta 18 Kasım'da yapılacak Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısı öncesinde hızlanan kur artışlarının arkasında yatan ana etken Merkez Bankası ve ekonomi yönetiminin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ve ısrarlı baskıları nedeniyle politika faizinde indirimlere devam edeceği yönündeki beklenti. PPK toplantısında 1-1,5 puanlık bir faiz indirimi beklentisi iç ve dış piyasalarda ağırlık kazandı. Şayet PPK'dan bu yönde karar çıkarsa TL'deki değer kaybının ve tabii ki kurlardaki artışın daha da hızlanması söz konusu olacak. İktidarın faizi indirip kurların yükselmesine bilerek yol verdiği ve bu yolla ihracat artışını hedeflediği saptamalarına karşılık Hazine ve Maliye Bakanı bu değerlendirmeleri reddediyor ve dalgalı kur politikası uyguladıklarını ifade ediyor. Ancak görünen gerçek enflasyondan sonra kurlar üzerinde de kontrolün kaybedildiği. TL artık gün içinde yabancı paralar karşısında birkaç kez devalüe ediliyor. TL değer kaybettikçe ülke ve insanlarımız hızla daha da yoksullaşılıyor.

Döviz kurlarındaki bu gidişin sürmesi halinde;

- Önlenemez şekilde tüm mal ve ürünlere yüksek oranlı zamlar gelecek. Tıpkı kur artışları gibi zamlar da artık haftalık ya da günlük hale dönüşecek.
- Bazı mallar ve ürünler kur artışlarından ötürü olağanüstü pahalandığı için üretilemeyecek, ithal edilemeyecek ve bulunamaz hale geleceği için de karaborsa ve tezgâh altı satış süreçleri başlayacak.
- TL değer kaybettiği döviz ise kesintisiz şekilde değer kazandığı için bireyler ve kurumlar daha fazla döviz satın almaya yönelecek ve dövizdeki yükseliş daha da fazla tetiklenecek. TL'deki alım gücü ve istikrar yok olduğu için ekonomide alışverişler, fiyatlar, sözleşmeler, kontratlar bir dönem yaşandığı gibi döviz üzerinden, dolar-euro olarak yapılmaya başlanacak.
- Türkiye yabancılar ve yabancı para sahipleri için ucuz-kelepir ülke haline gelecek. Ülkenin sanayi kuruluşları, turizm ve üretim tesisleri, taşınır-taşınmaz varlıkları yabancılar tarafından yok pahasına fiyatlarla kapışılacak. Türkiye'nin varlıklarının el değiştirmesi, yabancılara geçmesi, ülke ekonomisinin yabancılaşması hızlanacak ve ulusal ekonomide kontrolün kaybedilmesi süreci yaşanmaya başlanacak.

Özetle ekonomi, şu an itibarıyla iktidarın kontrolünden çıkmış, sahipsiz hale gelmiştir. Giderek de daha beter yanlış kararlar ve adımlarla ülke topyekün felakete götürülmektedir.

TÜİK'TEN MASALLAR

TÜİK, ülke işsizlikten kırılırken işsizliğin azaldığını ve işsiz sayısının 3 milyon 794 bin kişiye gerilediğini açıkladı!

Eylül 2021 itibarıyla resmi işsizlik oranı yüzde 11,5 olarak açıklanırken, eylül ayında işgücüne katılanların 356 bin kişi, bir aydaki istihdam artışının 426 bin kişi ve bir yılda istihdam edilenlerin sayısındaki artışın 2,2 milyon kişi olduğu duyuruldu. TÜİK, resmi işsiz sayısının ise ağustos ayına göre 70 bin kişi azalarak 3 milyon 794 bin kişiye gerilediğini açıkladı.

TÜİK, eylül ayında ülke genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısının ağustos ayına göre 70 bin kişi azalarak 3 milyon 794 bin kişi olduğunu, işsizlik oranının ise 0,3 puan azalarak yüzde 11,5 düzeyinde gerçekleştiğini duyurdu.

– TÜİK'in açıkladığı eylül ayı işsizlik oranı geçtiğimiz haziran ayında yüzde 10,6 olan resmi işsizlik oranından sonra 2018'den bu yana son üç yıldaki en düşük işsizlik oranı.

TÜİK'e göre 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta da işsizlik gerilemiş ve önceki aya göre 0,9 puan azalışla yüzde 21,5 seviyesine inmiş. Gençlerdeki istihdam ise 0,3 puanlık artışla yüzde 32,7 olmuş.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜİK'in 'atıl işgücü' olarak nitelendirdiği geniş tanımlı işsizlik oranı ise eylül ayında bir önceki aya kıyasla 0,2 puan artarak yüzde 21,9 oranında gerçekleşmiş görünüyor.

İşgücüne katılım bir önceki aya göre 356 bin kişi artarak 33 milyon 48 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puanlık artış ile yüzde 51,7 olarak kaydedildi.

Rakamlara bakılırsa, eylülde işgücü 356 bin kişi artmasına karşılık bu kişilerin tamamından daha fazla kişi işe yerleştirilmiş ve istihdam artışı bir ayda 426 bin kişi olmuş. Geçen yılın eylül ayına kıyasla bir yıldaki istihdam, yani işe girenlerin sayısı ise 2,2 milyon kişi artmış

Dolayısıyla TÜİK'in rakamları en basit hesapla son bir yılda her ay en az 244 bin kişinin işe girdiğini gösteriyor. Ağustos ayında istihdam edilenler 15 bin kişi azalırken birdenbire eylül ayında 426 bin kişiye birden iş bulunuyor.

Daha önce de vurguladığım gibi, işgücüne katılım yani çalışabilecek nüfus artmasına karşılık işgücüne dahil olmayanlar daha fazla olunca işsizlik oranı ve işsiz sayısı da doğal olarak düşük oluyor. İşgücüne katılım oranı üstte de vurguladığım gibi eylül ayında yüzde 51,7 olarak açıklandı. Bunun yüzde 70'ini erkekler yüzde 30'unu ise kadınlar oluşturuyor.

Özellikle çalışabilecek durumdaki kadın nüfusta işgücüne katılım uzun süredir yüzde 30 düzeyinde adeta donmuş halde. Çalışma çağındaki kadın nüfusun yüzde 70'i nedense çalışmak istemiyor, iş de aramıyor!

– Çalışabilecek durumda olduğu halde işgücüne dahil olmayan nüfus TÜİK verilerine göre 30 milyonu aşiyor.

İş bulma umudunu yitirenler, her an çalışabilecek durumda olduğu halde iş aramayanlar TÜİK tarafından işgücüne dahil olmayanlar şeklinde tasnif ediliyor ve bu kişilerin sayısı 3 milyonun üzerinde.

– Diğer deyişle bu kişiler gerçekte işsiz ancak TÜİK iş bulma umudunu kaybetmiş, iş aramayan bu kişileri işsiz saymadığı için resmi işsiz sayısı içinde bunlar görünmüyor.

Oysa işgücüne dahil olmayan nüfus içinde gösterilen bu kişilerle birlikte bir anda resmi işsiz sayısı 3 milyon 794 bini iki kattan fazla aşarak 7 milyonun üzerine çıkıyor.

– Atıl işgücü olarak nitelendirilen geniş tanımlı işsizlik TÜİK'in rakamlarıyla bile hesaplanırsa 7,9 milyon kişi düzeyinde.

Her zaman olduğu gibi TÜİK'in eylül ayı işsizlik ve istihdam verileri de tıpkı enflasyon oranlarıyla ilgili tartışmalara benzer şekilde ülkenin mevcut gerçekleri ve ekonomide yaşanan ağır işsizlik tablosuyla örtüşmemektedir.

MERKEZ BANKASI DÖVİZ HESAPLARININ MUNZAM KARŞILIKLARINI 2 PUAN DAHA ARTIRDI!

Eylül ayında döviz mevduatlarına uygulanan zorunlu karşılık oranını 2 puan artıran Merkez Bankası bir ay aradan sonra döviz hesaplarının munzam karşılıklarını 2 puan daha artırdı. Eylül ayındaki artışla bankaların 3,4 milyar dolarını kasasına atan Merkez Bankası, 9 Kasım'daki yeni artışla da bu kez 3,8 milyar doları daha kasasına koyacak!

Merkez Bankası (MB) geçtiğimiz hafta 9 Kasım'da yayınladığı yeni tebliğ değişikliğiyle bankaların döviz mevduatlarına uyguladığı zorunlu karşılık (munzam karşılık) oranını 2 puan artırarak yüzde 25'e yükseltti. Merkez Bankası 15 Eylül'de de yine yabancı para mevduatlarının munzam karşılıklarında 2 puanlık artışa giderek yüzde 21'den 23'e çıkartmıştı. Bir ay aradan sonra uygulamaya konulan yeni artışla döviz mevduatlarının zorunlu karşılıklarını 4 puan yükselten Merkez Bankası'nın bu adımları rezervler konusunda ciddi bir sıkışıklık içinde olduğunu, hâlâ nasıl buharlaştığı somut ve inandırıcı şekilde izah edilemeyen 128 milyar doların yerine konulmadığını gösteriyor. Eylül ayında yapılan artış sonrasında bankaların Merkez Bankası nezdinde tuttıkları yabancı para mevduatı zorunlu karşılıklarından 3,4 milyar dolar daha Merkez Bankası'nın kasasına girerken, 9 Kasım'daki tebliği değişikliği ardından ise 3,8 milyar dolarlık bir ilave daha bekleniyor.

Bu yolla Merkez Bankası 'kâğıt üzerinde' rezervlerini toplam 7,2 milyar dolar artmış gibi gösterme imkânına kavuşacak. Ağustos ayında IMF'nin dağıttığı 650 milyar dolarlık fondan Türkiye'nin kotasına karşılık gelen 6,3 milyar doları rezerv hesaplarına dahil eden Merkez Bankası şimdi de bankalardaki döviz mevduatında her 100 doların 25 dolarını fiilen kendisine alıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

IMF'ye borç verme iddiasındaki Cumhurbaşkanı Erdoğan IMF'den gelen 6,3 milyar doların IMF parası olduğundan söz etmesizin Merkez Bankası rezervlerinde artış sağlamla övünmüştü. Şimdi de muhtemelen yerli ve yabancı kişilere, şirketlere ait döviz hesaplarına getirilen zorunlu karşılık artışından aktarılacak 3,8 milyar doları kamuoyuna rezerv artışı olarak sunacaklar.

Ancak başta da belirttiğim gibi bu para tıpkı diğer ülkelerin merkez bankalarıyla yapılan swap anlaşmalarında olduğu gibi 'emanet' bir para. Bireyler ya da tüzel kişiler döviz hesaplarını kapattıkları veya mevduatlarını çektikleri zaman otomatik olarak bankanın bu hesap karşılığında Merkez Bankası tuttuğu munzam karşılık da hesaptan düşecek.

İktidar Merkez Bankası'nı böylesi kalem ve hesap oyunlarına zorlayarak rezervlerin arttığı aldatmacasına yönlendirmek yerine, bugüne kadar neredeyse 10 farklı bahane ürettikleri 128 milyar doların hesabını şeffaf şekilde verse daha inandırıcı olur.

Munzam karşılık artışıyla Merkez Bankası bir yandan kâğıt üzerinde rezerv artışı planı yaparken diğer yandan da bankaları döviz mevduatı tutan müşterilerini TL'ye geçiş için ikna etmeye zorlamayı amaçlıyor. Bankalar hesaplardaki her 100 doların 25 dolarını Merkez Bankası'na vermeye mecbur edilip kullanma olanağından yoksun kılınarak, döviz mevduatı toplama maliyetleri yükseltilmek isteniyor.

– Böylece bankaların müşterilerinden döviz mevduatı kabul etme konusunda daha temkinli ve mesafeli davranmaları, döviz hesabı açmak isteyenleri bir şekilde geri çevirmeleri ya da TL'ye geçirmeye çalışmaları amaçlanıyor.

Ancak bu noktada iktidarın ve Merkez Bankası'nın hesabının tutması, yani bankaların döviz hesabı olan müşterilerini TL'ye geçişe ikna etmesi için cazip bir TL faizi getirisi sunmaları gerekiyor. Oysa bir yandan munzam karşılığı artıran Merkez Bankası diğer yandan politika faizini enflasyonun yaklaşık 4 puan altına düşürerek bankaların elinden bu olanağı aldığı gibi, kendi aldığı kararlarla da TL mevduatından kaçışı, TL yatırımından vazgeçmeyi teşvik ediyor. 18 Kasım'daki PPK toplantısından da yeni bir faiz indirimi kararı çıktığı takdirde TL'den kaçışın, vazgeçmenin daha da artması, dövize yönelişin ise hızlanması kaçınılmaz görünüyor.

Merkez Bankası kendi kendisiyle çelişen bu kararlarla şayet; kurları yükseltip, döviz talebini artırarak, bankalardaki döviz mevduatının yükselmesini ve bunun yüzde 25'ine de munzam karşılık olarak el koyup kâğıt üzerinde rezervlerini artmış göstermeyi planlıyorsa, bu da oldukça çetrefilli, zahmetli, ekonomik maliyeti yüksek, akıl ve mantıkla izahı güç bir plan!

– Bir başka boyut ise olası bir erken seçim için bankaların munzam karşılıklarını kasaya koyup, rezerv sağlamış görünmek olabilir.

Aslında bu kararın perde arkasında swap anlaşmalarında yaşanan sıkıntılı tablonun ve beklentilerin, umutların gerçekleşmemesinin yattığını söylemek yanlış olmaz.

ABD Merkez Bankası'nın swap anlaşmaları dışında tuttuğu Merkez Bankası, Japonya Merkez Bankası (BoJ) ve İngiltere Merkez Bankası (BoE) ile yapmayı ümit ettiği swap anlaşmalarından sonuç alamadı.

Katar ve Çin ile yapılan swap anlaşmaları ise daha önce mevcut anlaşmaların yenilenmesinden ibaretti. Tüm bunlara ilave olarak son birkaç aydan bu yana ilişkileri normalleştirme süreci başlatılan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ciddi sermaye akışı ve yatırım geleceğini ilan ettiği Birleşik Arap Emirlikleri'nden (BAE) de beklentilerin henüz gerçekleşmediği, umut edilen sermaye akışından ses çıkmadığı anlaşılıyor.

O yüzden de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın resmen olmasa da fiilen siyasi talimatlarla yönetip, kontrol ettiği Merkez Bankası yönetimi açısından, swap anlaşmalarındaki hüsranın ardından, döviz mevduatı munzam karşılıklarını artırıp birkaç milyar dolar toplamak dışında çare ve seçenek bulunmadığı görülüyor.

Merkez Bankası'nın Haftalık Para-Banka İstatistiklerine göre **28 Ekim-05 Kasım 2021 Haftası** TL ve Döviz mevduatlarına ilişkin güncel rakamlar şöyle:

– Toplam Mevduat 4 trilyon 281 Milyar TL'den 4 trilyon 339 milyara yükselmiş

– TL Mevduat 1 trilyon 892 milyardan 1 trilyon 894 milyara yükselmiş

– Döviz mevduatı TL karşılığı 2 trilyon 470 milyardan 2 trilyon 528 milyara yükselmiş

– Döviz mevduatı dolar bazında 260 milyar 322 milyon dolardan 260 milyar 698 milyon dolara çıkmış

– TL mevduatlar bir haftada sadece 2 milyar artarken, döviz mevduatları TL bazında 58 milyar, dolar olarak ise 376 milyon dolar artmış!

– Bankalardaki toplam mevduat içinde döviz mevduatlarının payı yüzde 60’a yaklaşmış!

İktidar ve kontrolündeki Merkez Bankası’nın para-faiz-döviz-kur-enflasyon politikalarındaki akıl almaz yanlışlar, yanlışlar, hesapsızlıklarla üstteki tablo bizzat yaratılmış durumda.

Ekonomide ve bankacılık sektöründe, para piyasalarında ortaya çıkan bu dolarizasyon ve kontrolsüz gidiş karşısında iktidarın yaptığı olan biteni izlemek ve munzam karşılık oranlarıyla oynayıp buradan gelecek birkaç milyar dolarlık kırıntıyla yetinmek!

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Merkez Bankası Başkanı önümüzdeki 1-2 hafta sonra, bu dolambaçlı yollarla yaratılan emanet rezervlerle **‘İşte 128 milyar dolar!’** diye ortaya çıkıp herkesi kandırmaya çalışırsa hiç de şaşırtıcı olmaz!

UÇURUMA İTİLİYORUZ

Merkez Bankası faiz inadını sürdürdü, politika faizini 100 baz puan daha indirerek yüzde 15’e çekti. Son üç ayda 400 baz puan faiz indirimi yapan Merkez Bankası’nın kararının ardından dolar/TL kuru 11,30’a dayandı.

Ülkede enflasyon yüzde 20’ye yaklaşırken TL’de yaşanan tarihi değer kaybı devam ediyor. Merkez Bankası, AKP’li Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan önceki günkü grup toplantısında verdiği ‘örtülü faiz talimatı’na uydu, para politikasında gevşemeye devam etti. Banka, politika faiz oranını 100 baz puan daha düşürerek, yüzde 16’dan yüzde 15’e indirdi.

Aralık Sinyali

Merkez Bankası, faizlerin aralık ayında da indirilebileceği sinyalini verdi. Banka’dan yapılan açıklamada, "Kurul, arz yönlü ve para politikası etki alanı dışındaki faktörlerin fiyat artışları üzerinde oluşturduğu geçici etkilerin 2022 yılının ilk yarısı boyunca da etkisini sürdürmesini beklemektedir. Kurul, bu etkilerin ima ettiği sınırlı alanın kullanımını aralık ayında tamamlamayı değerlendirecektir" ifadeleri kullanıldı.

Açıklamanın ‘alışılmadık şekilde’ birkaç dakika gecikmesi ise dikkat çekti. Karar sonrası TL’deki değer kaybı sürdü. Karar öncesinde 10,57 olan dolar/TL’nin 10,97 seviyelerine çıkmasıyla yeni tarihi zirveye de ulaşıldı.

Piyasalarda politika faizinde indirim gideceği beklentisiyle TL’deki değer kaybı son günlerde hızlanmıştı.

‘Örtülü’ Talimat

Erdoğan’ın "Ben bu görevde olduğum sürece faizle mücadelemi sonuna kadar sürdüreceğim" açıklamasından sonra ise piyasalarda Merkez Bankası’nın faiz indirimi yapmasına dair beklentiler daha da güçlenmiş, değer kaybı hızlanmıştı. Merkez, önceki iki Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini toplam 300 baz puan indirerek yüzde 19’dan yüzde 16’ya düşürmüştü. Faizlerin düşeceği beklentisi ile dolar ve avro hafta başından bu yana bir kaç kere rekor tazelemişti. Ekim ayında yıllık enflasyonun yüzde 19,89 olarak açıklanmasına rağmen Merkez’in politika faizinde indirim gitmesi, enflasyon verisinin faiz hesaplamalarında dikkate alınmadığı eleştirilerinin yöneltmesine de neden oluyor.

Türk Lirası’nın Kırılganlığı Artıyor

Altınbaş Üniversitesi’nden Doç. Dr. Atilla Çifter, diğer gelişmekte olan ülkelerin hem enflasyon hem de parasal sıkılaştırma riskleri ile faiz oranlarını arttırırken, Merkez Bankası’nın faiz indirimlerine devam ettiğini dile getirdi. Bu durumun TL’nin kırılganlığını hızla arttırdığına dikkat çeken Doç. Dr. Atilla Çifter, “Döviz kurundaki hızlı yükseliş hem ÜFE’nin artış hızını arttıracak, hem de TÜFE’nin yüzde 20’nin çok üzerine çıkmasına neden olacak” dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Aralıkta da İndirim Kararı Göreceğiz

Merkez'in kararını açıklamasından sonra, ekonomistler söz konusu faiz adımıyla ilgili yorumlarını sosyal medya hesabından paylaştı. Aralık ayında da faiz indirimi yapılabileceğini aktaran uzmanlar, halkın sefaletle itildiğine dikkat çekti.

Ekonomist Uğur Gürses, "Kısmen girdiğimiz enflasyon-devalüasyon döngüsünün kurdelesini resmen kesilmiştir" dedi ve ekledi: "Kurul, bu etkilerin ima ettiği sınırlı alanın kullanımını aralık ayında tamamlamayı değerlendirecektir."

İktisatçı-yazar Mustafa Sönmez, indirimin aralıkta da sürebileceğine vurgu yaparak dolara yönelmenin hızlanacağını söyledi: "Beklendiği gibi politika faizi 1 puan daha indirildi ve yüzde 15'e düştü. Bu, enflasyonun 5 puan altında bir faiz. TL den dolara yönelik hızlanır. İndirim aralıkta da 1-2 puan mümkün."

Ekonomist Ozan Bingöl, devletin yurttaşlara uyguladığı gecikme faizini hatırlattı: "Borcunu geç ödeyen vatandaşlara devletin uyguladığı gecikme faizi aylık yüzde 1,6, yıllık yüzde 19,2'dir. Faiz ise bu da faizdir. Bu oranı düşürmek ise tamamen cumhurbaşkanı yetkisindedir."

Doç. Dr. Atilla Çifter, Merkez Bankası'nın zaman tutarsızlığı olan faiz indiriminin, diğer yandan Türkiye'nin risk primini ve uzun vadeli faizleri arttırmaya devam edeceğini dile getirdi.

Yükselen ekonomiler uzmanı Timothy Ash ise TL'nin tehlikeye atan kararı 'çalgınca' diye niteledi ve açıklamanın gecikmiş olmasına da vurgu yaparak, "Saray'dan bir son dakika müdahalesi mi oldu?" sorusunu sordu.

Ekonomistler yükselen enflasyonun kontrol altına alınabilmesi için faizlerin yükseltilmesi gerektiğini savunurken Erdoğan ve ekonomi yönetimi, enflasyonla mücadelenin faiz artırılarak değil farklı alanlardaki önlemlerle sürdürüleceğini belirtiyor.

İktisatçı Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu ise karar sonrası yaşanması muhtemel gelişmeleri şöyle özetledi:

- TL faizler düşer.
- Döviz yönelim artar.
- Döviz daha da yükselir.
- Enflasyon kontrolden çıkar.
- Raflar boşalmaya başlar
- Yatırımlar durur.
- İşsizlik sızır.
- Millet dövizini bankadan çekmeye yönelir.
- Bankalar kredi yaratamaz.

Konuştukça Fırılıyor: Artık Dur Erdoğan!

Siyasetin de gündemi Merkez'in faiz kararı oldu. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, "Artık dur Erdoğan" dedi ve erken seçim çağrısı yaptı.

CHP Sözcüsü Faik Öztrak ise yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Dolar kurundaki şu hareket sadece iki saat içinde oldu. 10,80'lerden, 10,40'lara ve faiz kararının ardından 10,90'lara. Birileri iki saat içinde deveyi hamuduyla götürdü. 'Faiz kararının 5 dakika gecikmeli açıklanması' ise o apayrı bir skandal. Türk Lirası tarihimizin hiç bir döneminde bu kadar sahipsiz ve savunmasız olmadı."

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener ise "Yanlıştaki inadının milletimizin her bir ferdine 1 saatteki maliyeti 3000 lira oldu. Mutlu musun Sayın Recep Tayyip Erdoğan?" paylaşımını yaptı.

Birileri 'Vole'yi Vurdu

CHP Milletvekili Gürsel Tekin, "Merkez Bankası çıksın anlatsın, sabah 9'da dolar 10,8 lirayken, ne oldu da 10.30'da 30 kuruş indi? Bu aralıkta kimler vurgun yaptı? Faiz kararını önceden öğrenenler var mı? Ucuz dolar toplasınlar diye birileri piyasaya dolar sürdü mü? Bunların hepsini tek tek araştıracağız" dedi.

CHP'li Özgür Özel, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın AKP Grup Toplantısı'ndaki faiz konuşmasının ardından dolar kurunun 10,35'ten 10,75'e yükseldiğini belirterek, "Türkiye'ye 96 milyar lira gibi devasa bir parayı bir konuşmayla kaybetti" dedi.

Edirne F Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş Twitter'dan yaptığı paylaşımda "Dolar 11 liraya dayandı. Millet tam anlamıyla ekmeğe muhtaç hale geldi. Ama merak etmeyin, el ele verip ekmeğimizi de kardeşliğimizi de büyüteceğiz" ifadelerine yer verdi.

Kavcıoğlu Uysal'ı Yakaladı

Murat Uysal'ın TCMB Başkanlığı döneminde dolar/TL'de artış yüzde 51 olmuştu. Şahap Kavcıoğlu bugün itibarıyla yüzde 51'lik kur artışıyla Uysal'ı yakaladı. TL değer kaybında en yakın rakibi Arjantin pesosunu ikiye katladı.

Karara Sermayeden de Tepki Geldi

Merkez Bankası'nın faiz kararını sosyal medya hesabından değerlendiren İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekip Avdagiç karara ilişkin şu değerlendirmede bulundu: "Piyasa dinamikleri ile TCMB faizi arasındaki bağ giderek zayıflıyor. İş dünyası için asıl konu öngörülebilirliktir. Yani kurun, enflasyonun yüksekliğinden ziyade öngörülebilir olmaması asıl meseledir."

İş dünyası için asıl önemli konunun öngörülebilirlik olduğu vurgusu yapan Avdagiç, "Kurun, enflasyonun ya da faiz seviyesinin yüksekliğinden ziyade öngörülebilir olmaması asıl meseledir. Türkiye ekonomisi kur-faiz-enflasyon üçlüsüne hapsedilemeyecek kadar büyüktür" diye konuştu.

KUR ARTIŞI YOKSULU VURUYOR, MİLYONER SAYISINI ARTTIRIYOR

Kur artışından zengin olan bu milyonerler kim?

Kriz emekçiyi, emekliyi, yoksulu ve işsizi vururken, bu ülkede bir avuç azınlık servetine servet katmaya devam etti. Asgari ücretlinin, emeklinin, kamu çalışanlarının açlık ve yoksulluk sınırı altında geçimini kıt kanat sürdürmeye devam ederken, milyoner sayısı salgından bugüne yüzde 53 oranında artması, Türkiye'de gelir adaletsizliğinin geldiği son noktadır.

Kur artışına bağlı olarak milyonlarca aile açlığa ve yoksulluğa mahkûm olurken, servetine servet katan bu milyonerlerin nasıl arttığını merak ediyoruz?

Milyoner Sayısı Yüzde 53 Arttı. Kur Artışı Döviz Milyonerlerine Yaradı.

Döviz kuru arttıkça, Türk lirası kar gibi erimeye devam ediyor. Kurun sürekli olarak artmasından kaynaklı milyonlarca çalışan artık her gün değil saat başı yoksullaşırken, milyoner sayısı da artmaya devam ediyor.

BDDK'nın son aylık verisine göre banka hesaplarında bir milyon TL ve üzeri mevduata sahip olan kişi sayısı 376 bin 787 kişiye çıktı. Bu milyonerlerin 34 bin 425'i ise döviz milyoneri oldu.

Bu sayı Türkiye'de salgının başladığı tarih olan 2020 Mart ayında ise 246 bin 120 kişiydi. Yine 2020 Mart ayında 246 bin 120 milyonerin, 25 bin 876'sı döviz milyoneriydi.

2020 Mart ayından, 2021 Eylül ayına kadar geçen zamanda toplam milyoner sayısı yüzde 53 artarken, döviz milyoneri sayısı ise yüzde 33 oranında arttı.

YIL	Milyoner sayısı	Toplam mevduat	Döviz Milyoneri Sayısı
2020 Mart	246 bin 120	1 Trilyon 547 milyar TL	25 bin 876
2021 Eylül	376 bin 787	2 Trilyon 392 Milyar	34 bin 425

Kaynak; BDDK Eylül ayı verileri

2021 Eylül ayı itibarıyla milyonerlerin (döviz milyonerleri dâhil) toplam mevduat değeri 2 Trilyon 392 Milyar TL oldu. Bu tutar salgının başladığı 2020 Mart ayında ise 1 Trilyon 547 milyar TL 'idi. **Salgından bugüne milyonerlerin mevduat değerlerinde yaşanan artış ise yüzde 54 oranındadır.**

Milyonlarca çalışanın yoksullaştığı, açlık sınırı altında yaşamaya mecbur kıldığı bu ortamda, bu milyonerleri kim olduğunu açıkça merak ediyoruz.

Dolarla maaş almayan emekçiler açlığa mahkûm edildi.

Bu da demek oluyor ki yüksek kurdan milyonlarca çalışan ve emekli her gün biraz daha yoksullaşırken, iktidarın yarattığı ekonomik krizin nimetlerinden bir avuç milyoner yararlanmaktadır.

Türkiye’de 10 milyona yakın asgari ücretli açlık sınırı altında yaşarken, 8 milyon emekli asgari ücretin dahi altında emekli aylığı alırken, sadece dövizden milyoner olanların sayısı yüzde 33 oranında arttı.

Bir dönem maaşınızı dolarla mı alıyorsunuz diyenler, bu ülke deki emekçilerin sofrasına giren her bir lokmanın doların artışına bağlı olarak eksildiğinden bir haberler.

AÇLIK KURUNDA DA YÜKSELİŞ SÜRÜYOR

BİSAM, ekim ayı açlık sınırının 2 bin 988 lira olduğunu açıkladı. 2003 yılında günlük açlık sınırı 15 lira iken bugün 99 lira. Ekim ayında en yüksek maliyet grubunu günlük 35 TL ile süt ve süt ürünleri grubu oluşturdu.

Birleşik Metal-İş Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi (BİSAM) ekim ayında açlık sınırının 2 bin 988 lira yoksulluk sınırının ise 10 bin 335 lira olduğunu açıkladı. Açlık sınırı İstanbul’da 3 bin 150 lira oldu.

BİSAM’dan yapılan açıklamada, açlık sınırının 2020 Ekim’de 2 bin 362 TL olduğu anımsatılarak, “Açlık sınırı bir yılda 626 TL artarken aynı dönemde asgari ücretteki artış 502 TL ile sınırlı kaldı” dendi.

Günlük harcama 99 liraya yükseldi

BİSAM’a göre, dört kişilik bir aile 2003 Ekim’de günlük minimum 15,4 TL’ye sağlıklı beslenebilirken, bugün ancak 99,6 TL’ye sağlıklı beslenebiliyor. Bu kapsamda, 18 yıllık zaman zarfında açlık sınırının 6.5 katına çıktığını ifade eden BİSAM, açıklamasında “Aynı dönemde enflasyon ise 5,63 katına yükseldi. Buna göre açlık sınırındaki artış genel enflasyonda yaşanan artışın üzerinde gerçekleşti” ifadelerine yer verdi.

BİSAM’dan yapılan açıklamada şu ifadelere yer verildi: “Dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için aylık yapması gereken harcama tutarı 2 bin 988 TL. Bu harcama tutarı sadece gıda için yapılması gereken minimum tutar. Açlık sınırı üzerinden hanehalkı tüketim harcamaları esas alınarak yapılan hesaplama sonuçlarına göre ise yoksulluk sınırı 10 bin 335 TL olarak gerçekleşti.”

Sağlıklı beslenmek için her aile ferdinin alması gereken kalori miktarı farklılık gösterdiği hatırlatılan açıklamada şöyle dendi: “Yetişkin bir erkeğin sağlıklı bir biçimde beslenmesi için tüketmesi gereken gıdaların aylık karşılığı 800 lira. Bu değer yetişkin bir kadın için 772, 15-18 yaş bir genç için 851, 4-6 yaş arası bir çocuk için 565 liradır.”

Buna göre yetişkin bir kadının sağlıklı beslenmesi için yapması gereken günlük harcama tutarı 25,72 lira, yetişkin bir erkeğin 26,67 lira, 15-18 yaş arası bir gencin 28,38 lira, 4-6 yaş arası bir çocuğun ise 18,82 lira.

En çok harcama süt ürünlerine

Ekim ayında en yüksek maliyet grubunu günlük 35.41 TL’lik harcama gereksinimi ile süt ve süt ürünleri grubu oluşturdu. BİSAM açıklamasında şöyle dendi: “Her bir aile ferdinin sağlıklı beslenmesi için gereksinim duyduğu gıda grubu ve alması gereken kalori miktarı farklılık göstermektedir. Örneğin tüketilmesi gereken ekmeğin miktarı kadın ve erkek açısından anlamlı düzeyde farklıdır. Süt ve süt ürünleri tüketiminde 15-18 yaş arasındaki bir gencin harcama gereksinimi, yetişkin erkek ve kadından fazlayken, yumurta 4-6 yaş grubu için daha önemlidir. Günlük 99,60 liralık harcama içinde en maliyetli tüketim 9,88 lira ile 15-18 yaş arası bir gencin tüketmesi gereken süt ve süt ürünleri miktarıdır. 4-6 yaş arası bir çocuğun tüketmesi gereken yumurta miktarı yetişkinlerden fazladır.”

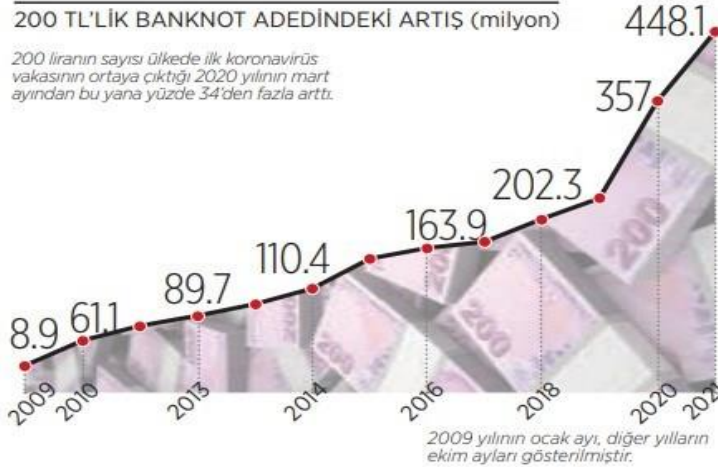
BOZDUR HARCA

200, 100, 50, 20, 10 ve 5 liralık kâğıt banknotların toplamıyla bugün sadece 38,5 dolar alınabiliyor. Aynı banknotlarla 2009 yılında ise 248 dolar alınabiliyordu. Son 12 yılda Türk Lirası'ndaki değer kaybı yüzde 84'ü geçmiş durumda.

Ekonomi yönetimi tarafından alınan yanlış kararlar Türk Lirası'nın değerini her geçen gün düşürüyor. Dolar kurunun 10 liraya dayandığı, enflasyonun yüzde 20'lere ulaştığı günlerde artan pahalılık karşısında ücretler de eriyor. Yılbaşında 2 bin 825 lira olan asgari ücret açlık sınırının dahi altında.

Yükselen enflasyon nedeniyle 12 yıl önce hayatımıza giren ve en değerli banknot olan 200 lira adeta çöküş yaşadı. Hem sayısı arttı hem de değeri pul oldu. Tedavüle girdiği 2009 yılının ocak ayında 8,9 milyon adet basılan 200 liranın toplam değeri 64,9 milyar liraydı. 2009 yılının ortalama döviz kuru 1,55 lira olarak hesaplandığında 200 lira ile 129 dolar alınabiliyordu. Şimdi ise sadece 20 lira alınabiliyor.

Bugün 200 liralık banknot sayısı 50,20,10 ve 5 liralık banknotlardan bile daha fazla. Merkez Bankası'nın verilerine göre ekim ayı itibarıyla 448,1 milyon adet 200 liralık banknot var. Bir zamanların bozdurulamayan parası artık pul oldu. Piyasadaki 200 liranın sayısı ülkede ilk koronavirüs vakasının ortaya çıktığı 2020 yılının mart ayından bu yana yüzde 34'den fazla arttı. Bugün piyasada bulunan 200 liralığın toplam değeri 89,6 milyar lira civarında. Artan enflasyon nedeniyle paranın satın alma gücünü de her geçen gün eritiyor. Tedavüle girdiği 2009 yılında 200 liraya alınan bir mal sepeti bugün ancak 726 liraya alınabiliyor. Tedavülde olan kâğıt banknotların toplamı 385 liraya denk geliyor. 2009 yılında 248,5 dolara denk gelen kâğıt banknotların toplamı bugün 38,5 dolara denk geliyor. Aradan geçen 12 yılda Türk Lirası'nın değer kaybı yüzde 84,5'e ulaşmış durumda.

TEDAVÜLDEKİ BANKNOT SAYISI

200 TL:	448,1 milyon
100 TL:	1 milyar 126 milyon
50 TL:	427 milyon
20 TL:	264,6 milyon
10 TL:	295,4 milyon
5 TL:	321,7 milyon

KÂĞIT PARANIN DOLAR KARŞILIĞI

	2009 (\$=1,55)	12 Kasım (\$=9,93)
200 TL	129 \$	20 \$
100 TL	64,5 \$	10 \$
50 TL	32,5 \$	5 \$
20 TL	12,9 \$	2 \$
10 TL	6,4 \$	1 \$
5 TL	3,2 \$	0,5 \$
=	=	=
385 TL	248,5 \$	38,5 \$

AKARYAKIT ÜRÜNLERİNE FAHİŞ ZAMLAR KAPIDA...

Akaryakıtta yapılan her zam bütün sektörlerde domino etkisi yaratarak iğneden ipliğe her ürünün fiyatını artırıyor. Kara kış öncesi akaryakıt ürünleri yapılacak her zam domino etkisiyle enflasyonu yükseltecektir. Yalnızca son iki ayda bir depo artık 44 lira ile 91 lira daha pahalıya dolmaya başladı. Kötü ekonomi politikalarının faturası vatandaşlarımıza kesiliyor.

Yanlış ekonomi kararların temel bir girdi olan enerji faturalarını arttırıyor. Akaryakıt ürünlerine yapılacak her zam bütün sektörleri etkiliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Akaryakıtta Zam Domino Etkisi Yaratıyor

Türkiye’de derin bir ekonomik kriz ve buna bağlı olarak enerji buhranı yaşanırken; kötü ekonomi politikalarının faturası vatandaşlarımıza çıkarılmaktadır. Merkez Bankası’nın Türk Lirası’na değer kaybettiren faiz kararının ardından akaryakıt ürünlerine fahiş oranda yeni bir zam yapılması beklenmektedir. Vatandaşlarımızın alım gücü günden güne erirken akaryakıt ürünlerine yeni yapılacak zamlar bütün sektörlerde maliyetleri artıracığı için iğneden ipliğe her ürünün zamlanması anlamına gelecektir. Kara kış öncesi akaryakıt ürünlerine yapılacak her zam domino etkisiyle enflasyonu yükseltecektir.

Akaryakıt Ürünlerine İki Ayda 12 Zam!

Yalnızca son iki ayda akaryakıt ürünlerine zaten 12 defa gelmiştir. LPG otogaz; 5 defa zamlanarak litre fiyatı 1 lira 82 kuruş artmıştır. Benzin 4 defa zamlanarak litre fiyatı 1 lira 18 kuruş artmıştır. Motorin de 3 defa zamlanarak litre fiyatı 87 kuruş artmıştır. Başka bir deyişle vatandaşlarımız yalnızca son iki ayda bir depo LGP otogaz alırken 91 lira; bir depo benzin alırken 59 lira, bir depo motorin alırken de 44,5 lira daha fazla ödemeye başlamıştır.

Mutfak Tüpü İki Ayda Yüzde 23 Zamlandı!

12 kilogramlık mutfak tüpü de yalnızca son 2 ay içerisinde 146,5 liradan 180,5 liraya yükselmiştir. Yalnızca son iki ayda mutfak tüpüne yapılan zam oranı yüzde 23,2 olmuştur. Mutfak tüpünün yeni zamlarla yıl bitmeden 200 liraya çıkacağı belirtilmektedir. Vatandaşlarımız hayat pahalılığı nedeniyle zaten tenceresinde kaynatacak temel gıda ürünlerine ulaşmakta zorlanırken; şimdi tencereyi kaynatacak tüpü almakta da zorlanmaktadır.

KARNEYLE GIDA SATIŞI GÜNLERİ GERİ DÖNDÜ

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın çok uygun bulunduğu için 1.002 liralık atıştırmalık aldığı Tarım Kredi Kooperatifi mağazalarında un, yağ ve şeker satışı sınırlandırıldı.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın ekim ayında sadece atıştırmalık alıp 1.002 lira ödediği ve fiyatlarını “gayet uygun” bulunduğu Tarım Kredi Kooperatifi mağazalarında 1980 öncesindeki karneyle gıda ürünü satışını hatırlatan bir uygulama hayata geçirildi.

Türkiye genelindeki mağazalarda müşterilere ayçiçek yağı, şeker ve undan sadece birer adet satış yapılabiliyor. Mağazalarda 81 lira 95 kuruşa satışa sunulan Tarım Kooperatifi markalı 5 litrelik ayçiçek yağı, 11 lira 25 kuruşa satılan 2 kiloluk toz şeker ve 10 lira 50 kuruşa satışa sunulan 2 kiloluk un satışlarına kısıtlama getirildi.

Sakin Fazla Satmayın

Mağaza çalışanları uygulamanın yaklaşık 10 gün önce başladığını ve zaman zaman vatandaşlar ile daha fazla ürün alma istekleri nedeniyle tartışmalar yaşadıklarını ifade ettiler. Bir mağaza çalışanı ise “Müşterilerin ısrarı üzerine bölge müdürümüzle görüştüm. ‘Bize verilen talimat bu şekilde, vatandaş nereye istiyorsa gitsin şikayet etsin, sakın 1 adetten fazla ürün vermeyin’ dedi. Geçen gün bir arkadaşımız fazla yağ sattı diye hakkında tutanak tuttular, sürekli kameradan bizi izliyorlar, peş peşe ürün alıp geçmek istesenz de veremeyiz. Israr etmeyin, işimizden oluruz, lütfen bizi düşünün” diyerek yakındı.

Raflar Kıtık Varmış Gibi Boşaldı

Tarım Kredi Kooperatifi mağazalarında tüm un, şeker ve ayçiçek yağı reyonlarının üzerine “Sayın müşterilerimiz, satışlarımız 1 adet olacak şekilde yapılmaktadır. Anlayışınız için teşekkür ederiz” yazılı duyurular asıldı. Bazı mağazalarda ise sanki kıtlık varmış gibi raflarda oluşan boşluklar dikkat çekti.

İCRA DOSYA SAYISI PATLADI: 6 MİLYON YENİ DOSYA GELDİ

Ocak ayından bu yana icra ve iflas dairelerine 6 milyon 328 bin yeni dosya geldi. Döviz kurlarındaki artış nedeniyle bu sayının daha da artacağına dikkat çeken CHP’li Ünal Demirtaş, "Vatandaşlarımızın yüzde 26’sının temel ihtiyaçlarını bile karşılayamadığı, bütün bunların sonucunda da esnafın, çiftçinin, işçinin, emeklinin ve memurların yani dar gelirlinin haciz kışkıncında olduğu, ağır bir ekonomik buhran dönemi yaşıyoruz" dedi.

UYAP verilerine göre 11 ayda icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 328 bin yeni dosya geldi. Geçen yıla göre bu sayı, 1 milyon 163 bin daha fazla. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısıysa 23 milyon 103 bine ulaştı. Önümüzdeki günlerde krizin daha da derinleşmesi ve döviz kurlarının artışına bağlı olarak çok daha fazla kişinin borç batağına saplanması ve haciz kışkıncına düşme olasılığına dikkat çeken CHP Zonguldak Milletvekili Av. Ünal Demirtaş krizin faturasını bir avuç yandaş dışında bütün bir ülkenin ödediğini söyledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TBMM Genel Kurulu'nda görüşülen İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi görüşmelerinde konuşan Demirtaş yaptığı konuşmada, ülkedeki büyük ekonomik buhran nedeniyle dar gelirli insanların haciz kısılcacında olduğunu söyledi.

Ekonomik Kriz Değil Buhran

Tek adam rejiminin yürürlüğe girdiği 2018'den bu yana ekonomik buhran yaşanmaya başlandığını kaydeden Demirtaş, ekonomik buhran sonucu da icra dosya sayısının patladığını ve yurttaşların haciz kısılcacına düştüğünü belirtti.

Demirtaş şöyle dedi: "14 Ekim'de yayınlanan hukukun üstünlüğü endeksinin 2021 verilerine göre, Türkiye'de hukukun üstünlüğü 139 ülke içerisinde maalesef 117'nci sırada. Türkiye bu sırayla Mali, Sudan, Angola gibi Afrika ülkelerinin bile gerisinde kalmıştır. Bugün itibarıyla kötü yönetimin ve hukuka olan güvenin kalmamasının ekonomik faturasıysa son derece ağır oldu. TÜİK'e göre manşet enflasyonun yüzde 19'larda olduğu ancak gerçek enflasyonun yani hissedilen enflasyonun ise en az yüzde 50'lerde olduğu, Türk lirasının döviz karşısında her geçen gün değer kaybettiği, iğneden ipliğe her şeye zam geldiği, ülkemizdeki vatandaşlarımızın yüzde 26'sının temel ihtiyaçlarını bile karşılayamadığı, bütün bunların sonucunda da esnafın, çiftçinin, işçinin, emeklinin ve memurların yani dar gelirli insanların haciz kısılcacında olduğu, ağır bir ekonomik buhran dönemi yaşıyoruz."

Yurttaşın Bankalara Borcu 968 Milyar TL

Yurttaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı borcu, takiptekilerde dâhil olmak üzere 968 milyar liraya ulaştığını ifade eden Demirtaş, bankalarca icraya verilen takipteki borçların 16 milyar lirası tüketici kredisi, 5,3 milyar lirasının da kredi kartı borçları olduğunu kaydetti.

KOBİ Borcu 994 Milyar TL

KOBİ'lerin bankacılık sektörüne olan borçlarının ise eylül ayı itibarıyla 994 milyar liraya ulaştığını vurgulayan CHP'li vekil, bunun 55 milyarlık kısmının icraya verilen kredilerden oluştuğunu belirtti. Tarım sektörünün kredi borçlarıysa eylül ayı itibarıyla 153 milyar liraya ulaşırken bu rakam geçen yıla göre 23 milyar lira daha fazla. İcraya verilen tarım kredisi miktarıysa 4,5 milyar lira.

Yurttaş Borç Kısılcacında

CHP'li vekil konuşmasında şunları ifade etti; "İcra dairelerindeki yoğunluk, icra işlerinin dijital ortama aktarılmasıyla veya yeni icra daireleri açılarak azalmaz. Bu şekilde, belki dijital ortamda icra satışlarına isteyen herkesin katılmasıyla rekabetin olduğu bir ortam sağlanabilir ama icra dairelerindeki yoğunluk bu şekilde azalmaz. Siz eğer icra dairelerindeki yoğunluğu azaltmak istiyorsanız ekonomiyi buhrandan çıkarıp düzeltmeniz, yatırım ortamını iyileştirerek üretime dayalı bir ekonomik modelle herkese iş ve aş sağlamanız gerekmektedir, daha sonra da gelir dağılımındaki adaleti sağlayarak tüm vatandaşlarımıza insanca bir yaşam olanağı sunmanız gerekmektedir. İcra dairelerindeki yoğunluk ancak bu şekilde azaltılabilir."

MAAŞLAR SADECE KIRAYA GİDİYOR

Konut kiralılarının yükselmesi tüm yurttaşları etkiliyor. İnsanca yaşama uygun evlere istenen kiralılar ücretlileri zorlamaya devam ediyor. Ülke genelinde kira artışı yıllık yüzde 57 olurken İstanbul'da yüzde 70'i buldu.

Ücretlilerin sağlıklı ve yaşanabilir bir evde oturması her geçen gün zorlaşıyor. Konut sahipliği giderek imkânsız hale gelirken maaşlar ev kirasına gidiyor. Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi (BETAM), sahibinden.com verilerini kullanarak hazırladığı ekim ayı konut piyasası görünümü raporunu paylaştı.

Buna göre ülke genelinde ortalama kiralık konut ilan metrekare (m2) fiyatındaki yıllık artış oranı ekimde yüzde 57,1 olurken, ortalama kiralık konut ilan m2 fiyatı 24 liraya yükseldi. Geçen yılın aynı döneminde ülke genelinde ortalama kiralık konut m2 fiyatı 15,3 liraydı.

Üç büyük ilde geçen yıla göre yaşanan kira bedeli artışı ise şöyle:

İstanbul'da 21,2 TL, Ankara'da 11,4 TL ve İzmir'de 16,4 TL olan ortalama kiralık konut ilan m2 fiyatları, 2021 Ekim'de bu illerde sırasıyla 36 TL'ye, 16 TL'ye ve 24 TL'ye yükseldi.

TÜFE kira endeksiyle sahibindex endeksi arasında mayıs ayından itibaren oluşmaya başlayan fark yükselmeye devam etmiş ve ekimde 39,8 puana ulaştı. Aynı olguyu ölçen bu iki endeksin birbirinden ayrışması bu endeksler hesaplanırken kullanılan veri kaynaklarının farklı olmasıyla açıklanabilir.

Kira Artış Hızı Yükseliyor

TÜİK halen kiracısı olan konutların kira fiyatlarındaki değişimi hanehalkı anketleri aracılığı ile ölçerken, sahibindex endeksi yeni kiraya verilen konutların kira fiyatlarındaki değişimi ölçüyor. Sahibindex endeksinin fiyat veri kaynağı, kiraya verilmek istenen konutların ilanları olup güncel kiralık konut piyasasının koşullarını yansıtıyor. Yakın dönemde yeni konut arzındaki sınırlı artış ve kiralık konut talebindeki belirgin artış bu piyasadaki kira fiyatlarının hızlı yükselmesine sebep oldu. Böylece son dönemde sahibindex ve TÜFE kira endeksleri arasındaki fark giderek açıldı.

Ülke genelinde TÜFE enflasyonundan arındırılmış kira fiyatları 7 yıllık değişim hızı son dönemdeki yükseliş seyrine ekimde devam etti. Son verilere göre yıllık kira artış hızı geçen aya kıyasla 13,5 puan artarak yüzde 31 oldu. Bununla birlikte cari kira fiyatlarındaki artış hızının yüzde 19,9 olan TÜFE'deki artış hızından yüksek.

Satış Fiyatlarındaki Artış Devam Ediyor

Ülke genelinde hesaplanan satılık konut fiyatlarındaki yıllık artış oranı ekimde de yükselmeye devam etmiştir. Eylülde yüzde 42,3 olan ilan fiyatındaki yıllık artış oranı ekimde yüzde 47,5 oldu. Böylece, geçen yılın aynı döneminde 3 bin 349 TL olan Türkiye geneli ortalama satılık konut ilan m2 fiyatı ekimde 4 bin 940 TL'ye ulaştı.

Kira Çarpanı Ankara ve İzmir'de Yükseldi

Konut yatırımlarının ne kadar sürede geri dönüş yapacağını gösteren kira çarpanıyla ilgili analiz ekimde artan kira fiyatlarına bağlı olarak kira çarpanının ülke genelinde düştüğünü gösterdi.

Öte yandan, aynı dönemde, Ankara'da ve İzmir'de satış fiyatları daha hızlı yükseldiğinden bu illerdeki kira çarpanları yükselirken, İstanbul'daki kira çarpanı ise geçen aya göre değişmedi. Kira çarpanı ülke genelinde 17,2 yıl, İstanbul'da 15,6 yıl, Ankara'da 16,8 yıl ve İzmir'de 20,1 yıl oldu.

Yıllık kira artış oranları

- ▶ İstanbul: %70
- ▶ Ankara: % 40,8
- ▶ İzmir: % 46,1

İstanbul'un ilçelerindeki satış fiyatı artış oranları:

- ▶ Kadıköy: Yüzde 95,3
- ▶ Şile: Yüzde 80,3
- ▶ Sarıyer: Yüzde 66,5
- ▶ Çatalca: Yüzde 66
- ▶ Beyoğlu: 34,4

ÇİFTÇİ SAYISINDAKİ DÜŞÜŞ SÜRÜYOR

TEPAV verilerine göre, 2020-2021 Ağustos aralığında sigortalı çiftçi sayısındaki düşüş 41 bin 881 kişiyi buldu. 2021 Temmuz'dan Ağustos'a bir aylık dönemde ise sigortalı çiftçi sayısındaki düşüş 15 bin kişiyi aştı.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'nın (TEPAV) hazırladığı son istihdam izleme bülteni, çiftçi sayısındaki düşüşün 2021 Ağustos'ta da sürdüğünü ortaya koydu.

Buna göre, 2020-2021 Ağustos aralığındaki bir yıllık süreçte çiftçi sayısı yüzde 7.2 oldu.

TEPAV'in sozcu.com.tr ile paylaştığı verilere göre, 2020 Ağustos'ta 577 bin 923 olan sigortalı çiftçi sayısı, 2021 Ağustos'ta 536 bin 42'ye geriledi.

Bir Ayda 15 Bin Kişiden Fazla Azaldı

TEPAV, 2020-2021 Haziran aralığındaki bir yıllık süreçte çiftçi sayısındaki düşüşün yüzde 7.7 olurken, temmuz ayındaki yıllık düşüşün ise yüzde 5,3 olduğunu açıklamıştı.

Buna göre, 2020 Haziran'da 586 bin 354 olan sigortalı çiftçi sayısı, 2021 Haziran'da 541 bin 346'ye gerilemiş; 2020 Temmuz'da 582 bin 468 kişi olan sigortalı çiftçi sayısı da 2021 Temmuz'da 551 bin 610 kişiye inmişti.

Öte yandan, TEPAV verilerine göre, ağustos ayında sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 6,9 oranında artarak 22,1 milyon oldu.

Toplam sigortalı çalışanların yüzde 72,3'ünü oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu (4/a) yıllık artış oranı yüzde 8,7 ile genel eğilimi belirleyici olurken, diğer gruplardaki artışlar daha sınırlı düzeyde kaldı.

Esnaf-çiftçi grubundaki (4/b) değişim yüzde 5 artış yönünde olmakla beraber, alt sınıflarda eğilimler farklılaştı; bu dönemde esnaf sayısında yüzde 8,1 artış, çiftçi sayısında ise yüzde 7,2 düşüş görüldü. Kamu sektöründe sigortalı çalışan (4/c) sayısındaki artış ise yüzde 0,7'de kaldı.

AVRUPA'DA SON İKİ YILDA EN FAZLA ZAM YAPAN ÜLKE TÜRKİYE

Türkiye'de son 3 yıldır enerji buhranı yaşandığını sık sık dile getiriyoruz. Bu arada 2019 ile 2021 ilk yarılarını kapsayan 2 yıllık dönemde yapılan çalışmalar gösteriyor ki AK Parti iktidarının elektrik ve doğalgazda yaptığı zamlar Türkiye'yi Avrupa'da zam şampiyonu yapıyor. AK Parti iktidarının "en ucuz elektrik" ve "en ucuz doğalgaz" söylemleri Eurostat verilerine göre ve satın alma paritesine göre doğruyu yansıtmıyor.

Elektrik ve doğal gaz fiyatlarında son iki yılda üst üste yaşanan artışlar Türkiye'yi Avrupa'nın zam şampiyonu yaptı. 2019 ile 2021 ilk yarılarını kapsayan 2 yıllık dönemde Türkiye'de elektrik fiyatları yüzde 47,4 artarken doğal gaz fiyatları da yüzde 42,3 yükseldi. Aynı dönemde Avrupa'nın birçok ülkesinde ise fiyatlarda düşüş yaşanması dikkat çekti.

Avrupa Birliği (AB) İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı veriler Türkiye'de enerji fiyatlarında son yıllarda büyük artış yaşandığını gösteriyor. Fiyatlar konutlarda kullanılan elektrik fiyatlarını kapsıyor.

2019 yılının ilk yarısı ile 2021 yılının ilk yarısı arasındaki 2 yıllık değişim şöyle:

- 39 ülkenin 24'ünde fiyatlar yükselirken 15'inde ise düştü.
- En çok artış yüzde 47,4 ile açık ara Türkiye'de.
- Ardından yüzde 21,9 ile Polonya ve yüzde 20,8 ile Ukrayna geliyor.
- Artışların çoğu yüzde 10'nun altında. 10 ülkede artış oranı yüzde 5'ten düşük.
- Tüm vergiler dahil yerel para birimine göre yapılan hesaplama göre 15 ülkede ise fiyatlar düştü. Bunların başında yüzde 38 ile Hollanda geliyor.
- İsveç'te ise fiyatlar yüzde 16,2 gerilerken Letonya'da yüzde 13,9 düşüş yaşandı.

Doğalgazın Şampiyonu Da Açık Farkla Türkiye

Son 2 senenin doğalgaz şampiyonu da açık farkla Türkiye oldu. 2019-2021 yıllarının ilk yarısında konutlarda kullanılan doğal gazın fiyatı yüzde 42,3 yükseldi. İkinci sırada yüzde 12,7 ile Ukrayna var. Hollanda'daki artış ise yüzde 4,3 ile sınırlı kaldı. 32 Avrupa ülkesinden 11'inde fiyatlar artarken 21'inde doğal gaz fiyatları düştü. En büyük düşüş yüzde 38 ile Litvanya ve yüzde 33,4 ile Letonya'da yaşandı.

SON 2 YILDA ELEKTRİK ZAMLARI (2019-2021 ilk yarı değişimi)	%	SON 2 YILDA DOĞALGAZ ZAMLARI (2019-2021 ilk yarı değişimi)	%
TÜRKİYE	47.4	TÜRKİYE	42.3
Polonya	21.9	Ukrayna	12.7
Ukrayna	20.8	Hollanda	4.3
Romanya	16.9	Danimarka	4.2
İngiltere	16.1	Almanya	2.4
Sırbistan	11.5	Gürcistan	1.7
Lüksemburg	10.6	İngiltere	1.7
Avusturya	8.9	Hırvatistan	1.5
Fransa	8.7	İsveç	0.5
K.Makedonya	7.6	Portekiz	0.3
Litvanya	7.4	Sırbistan	0.1
Slovakya	5.8	Macaristan	(-) 0.9
İrlanda	5.4	Lüksemburg	(-) 2.2
Yunanistan	5.3	Çekya	(-) 3.4
İzlanda	5.0	Avusturya	(-) 3.6

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çekya	3.8	Slovenya	(-) 4.4
Almanya	3.4	Bosna-Hersek	(-) 4.4
Bulgaristan	2.7	Estonya	(-) 5
Norveç	2.3	Romanya	(-) 5.6
Gürcistan	2.2	İspanya	(-) 6.1
Finlandiya	1.9	Fransa	(-) 8.1
Slovenya	1.7	Slovakya	(-) 8.5
Kosova	0.8	İtalya	(-) 8.6
Bosna-Hersek	0.2	İrlanda	(-) 9.2
Macaristan	(-) 0.03	Moldova	(-) 12.5
Hırvatistan	(-) 0.6	Belçika	(-) 15.5
Malta	(-) 0.9	Polonya	(-) 15.9
İtalya	(-) 1.8	Bulgaristan	(-) 18.1
Moldova	(-) 2.4	K.Makedonya	(-) 18.2
Estonya	(-) 2.4	Yunanistan	(-) 19.1
Portekiz	(-)2.8	Letonya	(-) 33.4
Danimarka	(-) 3.2	Litvanya	(-)38
İspanya	(-) 3.3		
Belçika	(-) 4.8		
Karadağ	(-) 5		
Kıbrıs	(-) 10.3		
Letonya	(-) 13.9		
İsveç	(-) 16.2		
Hollanda	(-) 38		

Kaynak: Eurostat (Konut kullanımı, vergiler dahil yerel para. İngiltere 2018-2020 ilk yarı)

Satın Alma Gücüne Göre Elektrik Türkiye’de Yüzde 31, Ab’de Yüzde 1 Arttı

Satın alma gücüne göre elektrik fiyatlarındaki değişime bakıldığında da zirvede Türkiye var. **Satın alma gücüne göre son 2 yılda elektrik fiyatları Türkiye’de yüzde 30,6 arttı. Aynı dönemde AB ortalaması ise yüzde 1,4’te kaldı.** Polonya yüzde 20,1 ile ikinci sırada yer alırken yüzde 14,9 ile İngiltere üçüncü oldu.

Avrupa’da Doğalgaz Fiyatları Düşüyor

Rus enerji şirketi Gazprom, kasım ayı için Avrupa'daki beş yeraltı depolama tesisine doğal gaz pompalanmasına dün başlarken, gaz fiyatları bugün Avrupa’da düşüşe geçti.

Doğalgaz fiyatları Hollanda pazarında yüzde 6.2, İngiltere pazarında yüzde 3.2 düşüş gösterdi.

Avrupa’da doğalgaz vadelileri, Rusya’nın doğal gaz sevkiyatını kademeli olarak artırmasıyla megavatsaat başına 66 dolara kadar geriledi. Doğalgaz fiyatlarındaki düşüşte Polonya ve Ukrayna üzerinden aktarılan gaz miktarındaki artış etkili oldu.

Putin, geçen ay talimat vermişti: Gazprom'dan hafta ortasında yapılan yazılı açıklamada, şirketin Avrupa'da gaz depolama tesislerinde çalışmalara başladığı belirtilerek, "Gazprom, kasım ayı için Avrupa'daki beş yer altı depolama tesisine gaz pompalanmasına yönelik planı onayladı ve uygulamaya başladı. Gaz taşıma hacimleri ve güzergahları belirlendi" ifadesi kullanılmıştı.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 27 Ekim’de, Gazprom’a, Rusya'daki doğal gaz depolama tesislerini doldurduktan sonra, Avrupa'daki depolama tesislerine yönelik doğal gaz tedarikini artırma talimatı vermişti.

100 İŞSİZDEN 31’İ UZUN SÜRELİ İŞSİZ

TÜİK verilerine göre 1,3 milyon kişi bir yıl ve daha fazla süredir işsiz. 15-24 yaş arasındaki 3,1 milyon kişi ne eğitimde ne de istihdamda. 1,5 milyon kişi ise iş bulma ümidi kalmadığı için iş bile aramıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), temmuz-ağustos-eylül aylarını kapsayan üçüncü çeyreğe ait işgücü istatistiklerini yayımladı. Salgın nedeniyle getirilen işten çıkarma yasaklarının sona erdiği ve işsizlik ödeneğine başvuranların sayısında artış yaşandığı dönemde TÜİK’e göre işsiz sayısı azaldı. Yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 57 bin kişi azalarak 3 milyon 842 bin kişi oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ancak İŞKUR verileri bunun aksini kanıtlar nitelikte. Zira en yaygın iş arama kanalı olan İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı haziran-eylül arasında 399 bin 734 kişi arttı. 518 bin 31 kişi ise temmuz-ağustos-eylül döneminde işsizlik ödeneğine başvurdu.

TÜİK verilerine göre 3,8 milyon işsiz yüzde 31,6'sı bir yıl ve daha uzun süredir iş arıyor. Sayıları 1 milyon 240 bine dayanan bu işsizlerin arasında 3 yıldan fazla zamandır iş arayanlar dahi var.

Ümitsizler İki Yılda Yüzde 43 Arttı

TÜİK'in açıkladığı veriler detaylı incelendiğinde işsizliğin nasıl kronikleştiği ve sosyal krize dönüştüğü gözler önüne seriliyor. Verilere göre yılın üçüncü çeyreği itibarıyla "iş bulma ümidim olmadığı için iş aramıyorum" diyenlerin sayısının 1 milyon 523 bin kişi olduğu tahmin ediliyor. Pandemi boyunca her ay rekor üstüne rekor kırdı. 2019'un aynı ayında 668 bin olan ve "ümitsiz işsizler" olarak nitelenen bu kişilerin sayısı yaklaşık iki yılda yüzde 43,8 oranında artmış.

TÜİK'e göre bir kişi iş aramamakla beraber çalışmaya hazır olabilir. Diğer gerekçelerle "iş aramıyorum ama iş olsa çalışırım" diyenlerin sayısı 1 milyon 330 bin kişi. Verilerin biraz daha derinine inildiğinde ise ne eğitimde ne istihdamda olanların sayısı dikkat çekiyor. 15-24 yaş arasındaki 12 milyonluk nüfustan 3 milyon 155 bini ne eğitimde ne de istihdamda yer alıyor. Başka bir ifadeyle 15-24 yaş arasındaki her 100 gençten 26'sı ne okuyor ne de çalışıyor.

Bunlar içerisinde AKP iktidarıyla sayıları artan ve ucuz iş gücü olarak nitelendirilen meslek lisesi mezunlarının sayısı dikkat çekici. Meslek lisesi mezunu olup ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin sayısı 570 bin. Üniversite mezunu olup ne istihdamda ne de eğitimde olanların sayısı ise 590 bin. Ne eğitimde ne istihdamda olanların yüzde 36,7'si ya meslek lisesi mezunu ya da üniversite mezunu.

TURİZM AJANSI YENİ ARPALIK OLDU

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın İstanbul'da kiraladığı ek bölüm için aylık 62 bin TL kira ödediği ortaya çıktı. Genel müdürüne 38 bin TL maaş ödeyen ajansın geçen yılki 'TV gideri' ise tam 242 milyon TL.

AKP milletvekillerinin hazırladığı teklifin yasalasmasıyla 11 Temmuz 2019'da kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın (TGA) mali tablosu, yüksek harcamaları gözler önüne serdi.

Ajansın bağımsız bir denetim şirketine hazırlattığı denetim raporuna göre, İstanbul Astoria Kuleleri'nde ajans için kiralanan 1200 metrekarelik ek bölüme her ay 62 bin 400 TL kira ödendi. Yüksek kiranın yanı sıra ajansın genel müdürüne 38 bin TL maaş ödendiği de öğrenilirken TGA'nın 2020 yılı televizyon gideri 242 milyon TL oldu.

Ek Bölüme 62 Bin TL Kira

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın 2020 yılı bilançosunu görüştü. Komisyonunda mercek altına alınan ajansın denetim raporunda, yüksek harcamalar tek tek sıralandı. Ajansın harcamalarında en dikkat çeken kalemlerden biri 62 bin 400 TL'lik kira gideri olurken yüksek kira ödenen alanın ajansın ana merkezinin yanında, "Personel sayısının artması nedeniyle" kiralandığı belirtilen 1200 metrekarelik ek alan olduğu bildirildi.

Komisyonunda, ajansın Genel Müdürü Yalçın Lokmanhekim'e ödenen maaş da gündeme geldi. CHP Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın ısrarlı sorusu üzerine Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan, "Genel müdür tek yerden maaş alıyor, 38 bin TL" yanıtını vermek zorunda kaldı.

TV Gideri 242 Milyon TL

Kira ve genel müdür için her ay 100 bin TL harcama yapan ajansın giderleri denetim raporunda ayrıntılı şekilde paylaşıldı. Buna göre ajans, "TV gideri" kaleminden 2020 yılında 242 milyon 811 bin TL harcadı.

Dijital pazarlama için de 118 milyon 618 bin TL harcayan ajansın, dikkat çeken diğer bazı harcama kalemleri şöyle sıralandı:

- Dergi: 20 milyon 202 bin TL
- PR: 16 milyon 602 bin TL
- Tanıtım projeleri: 3 milyon 32 bin TL
- Fuar: 7 milyon 451 bin TL
- Prodüksiyon: 15 milyon 862 bin TL

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ajansın harcamalarına yönelik BirGün'e değerlendirmelerde bulunan CHP'li Mürsel Alban, şunları kaydetti:

"Ajans, Sayıştay denetimden uzak tutularak AKP döneminin yeni bir arpalığına dönüşmüş durumdadır. Ajansın, denetimi özel bir firmaya verilmiştir. Ajansın kuruluş kanununun 7'nci maddesine göre bu denetim raporu Sayıştay'a sunulmaktadır. Ajans böylece kapalı bir kutu haline getirilmiş, Sayıştay denetiminden uzaklaştırılmıştır. Çalışan personelin ismi ve görev unvanları bilinmemektedir. Ajansın 2020'de, TV gideri olarak 242 milyon 811 bin 492 TL harcandığı görülmektedir. Hangi TV kanallarına, kaç adet reklam verilmiştir, bunlar denetim raporunda yer almamaktadır."

- Ek bölüm için ödenen aylık kira: 62 bin TL
- 2020'deki televizyon gideri harcaması: 242 milyon TL
- Genel müdüre aylık ödenen ücret: 38 bin TL
- Dergi harcaması: 20,2 milyon TL

VARLIK FONU DANIŞMANLAR İÇİN ÇALIŞIYOR!

Varlık Fonu'nun danışmanlık giderlerinde bir yılda yüzde 410'luk artış yaşandı. Danışmanlık hizmetleri için Fon'un kasasından 28 milyon TL çıktı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanı olduğu Türkiye Varlık Fonu, danışmanlara 2020 yılında bir önceki yılda yüzde 400'den daha fazla harcama yaptı. Kanunlardaki kesin hükümlere karşın gecikmeli olarak TBMM Başkanlığı'na sunulan Türkiye Varlık Fonu 2020 Yılı Denetim Raporu, kamu kaynaklarının israfını da gözler önüne serdi.

Bir yılda kısa vadeli borçlarında tam 635 milyar TL artış yaşanan Varlık Fonu paranın büyük bölümünü danışmanlar için harcadı. Bağımsız denetim sonuçlarına yer verilen Varlık Fonu Denetim Raporu'na göre, Fon'un bir yıllık harcamalarında yüzde 211 artış yaşandı. 2019'da fon, 21 milyon 283 bin 104 TL harcarken 2020'de bu tutar 66 milyon 349 bin 67 TL'ye yükseldi.

Fon harcamalarındaki en yüksek artış, danışmanlık giderleri kaleminde yaşandı. 2019'da danışmanlara 5 milyon 493 bin 565 TL ödeyen Fon yönetimi, 2020'de yüzde 410 artışla 28 milyon 21 bin 351 TL aktardı. Varlık Fonu'nun ofis giderlerinde de olağanüstü artış görüldü. 2019'da 950 bin TL harcanan ofis giderleri için bir yıl sonra 4 milyon 403 bin TL harcandı. Ofis giderlerindeki artış yüzde 363 oldu.

Varlık Fonu'na ait gelir ve gider tablolarında, "kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler"de de büyük artış yaşandı. Denetim Raporu'na göre, 2019'da "uzun vadeli yükümlülükler" arasında yer alan kiralama borç kalemi için harcanan tutar 54 milyar 310 milyon TL iken 2020'de bu tutar 76 milyar 408 milyon TL'ye yükseldi.

Personel giderleri

- 2019: 11,8 milyon TL
- 2020: 27,1 milyon TL

Amortisman ve itfa

- 2019: 1,8 milyon TL
- 2020: 5,1 milyon TL

Kira giderleri

- 2019: 109,8 bin TL
- 2020: 421,9 bin TL

Aidat giderleri

- 2019: 194 bin TL
- 2020: 226 bin TL

BORÇ VE SIR FONU

Türkiye Varlık Fonu kara deliğe dönüştü

BOTAŞ, PTT, Halk Bank ve Ziraat Bankası gibi kuruluşlarda bilgi saklama ve mevzuata aykırı işlemler tespit edildi. Bir yılda, kısa vadeli borçlarda 635 milyar TL'lik artış yaşandı. Bir yıllık ticari zarar ise 103 milyon TL oldu.

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başında bulunduğu Türkiye Varlık Fonu, her geçen gün büyüyen bir kara deliğe dönüştü. Yasalara aykırı olarak gecikmeli bir şekilde TBMM'ye sunulan denetim raporları, Varlık Fonu'nun borçlanma fonuna dönüştüğünü, BOTAŞ başta olmak üzere önemli kuruluşların finansal işlemlerini senelerdir denetimden kaçırdıklarını ortaya çıkardı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na sunulan Türkiye Varlık Fonu 2020 Yılı Denetim Raporu'na göre, fonun borçlanmayı ifade eden "Yükümlülükler" kaleminde bir yılda 635 milyar TL'lik artış yaşandı. Bir yıllık ticari zarar

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ise 103 milyon TL oldu. 2019'da 950 milyar 156 milyon TL olan borçların toplamı, 2020'de 1 trilyon 586 milyar 104 milyon TL'ye yükseldi. Yükümlülükler kalemi içerisindeki en yüksek artış, 'Finans sektörü faaliyetlerinden kaynaklanan borçlar'da yaşandı. Bu borç kalemindeki artış 555 milyar 940 milyon TL oldu. 2019'da 811 milyon 133 bin TL olan finans sektörü borçları, 2020'de 1 trilyon 367 milyar 73 milyon TL'ye ulaştı.

Raporda, bağımsız denetim şirketlerinin tespitlerine yer verildi. Buna göre, Varlık Fonu içerisinde yer alan önemli kuruluşlar, denetçilerden belge gizledi ve açık bulgulara erişilmesini engelledi. 2019 yılında bağımsız denetçileri engelleyen BOTAŞ, 2020'de de bu tutumunu değiştirmede. Rapora göre, 2 milyar 450 milyon TL tutarındaki uzun vadeli alacakları incelemek isteyen denetçiler, gizlilik gerekçesiyle denetim yapamadı.

Raporda, özelleştirileceği iddiaları gündemde olan BOTAŞ'taki gizliliğe ilişkin ayrıca şu tespite yer verildi: "31 Aralık 2020 itibarıyla satışların maliyeti ve stokları, konsolide finansal tablolarda 65 milyar 835 milyon TL ve 4 milyar 528 milyon TL olmakla birlikte fiziki stok sayımı gözlemlenememiş ve stok alım fiyatlarının gizlilik unsuru taşıması sebebiyle birim maliyetlerine ilişkin yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilememiştir. Ayrıca 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla elde tutulan stok miktarının ve 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait birim maliyetlerinin denetimine ilişkin olarak alternatif prosedürlerle de tatmin edici bir kanaate ulaşılamamıştır."

ÇAYKUR'un denetimlerinde de önemli bulgulara erişilemediği ifade edildi. Rapora göre, ÇAYKUR'un finansal tablolarında yer alan 3 milyar 548 milyon TL'lik stok miktarına ulaşamadı. Raporda, bu nedenle 2020'deki 3 milyar 325 milyon TL tutarındaki satış işlemlerinin gerçeği yansıtmadığının tespit edilemediği kaydedildi.

PTT de denetçilerden belge saklayan kuruluşlar arasında yer aldı. 31 Aralık 2020 itibarıyla devam etmekte olan hukuki davaların önemli bir bölümüne ilişkin uygun denetim kanıtlarının elde edilemediği vurgulanan raporda, PTT'nin 31 Aralık 2020 itibarıyla finansal tablolarında yer alan 206 milyon TL, 3 milyar 839 milyon TL ve 1 milyar 267 milyon TL'lik tutarlarındaki ticari alacaklarına ilişkin yeterli verinin toplanamadığı ve bu nedenle alacakların akıbetinin bilinmediği ifade edildi.

Halkbank Uyarısı

Denetim Raporu'nda, ABD'de yargılama konusu olan Halk Bank'a ilişkin de önemli tespitler yer aldı. Raporda, Varlık Fonu'nun, ABD New York Bölge Mahkemesi tarafından yürütülen yargılamada İran'a yönelik yaptırımları ihlalle suçlanan Halk Bank'ın olası cezasına karşı bir karşılık ayırmadığı ifade edildi. Halk Bank'ın finansal tablolarının, "Türkiye Finansal Raporlama Standardı"na aykırı olduğu da denetim bulguları arasında sıralandı.

Ziraat Bankası, denetçilerin standart dışı uygulamalar tespit ettiği bir diğer kuruluş oldu. Buna göre, Bankanın, "Karşılıklar, koşullu borçlar ve koşullu varlıklar" dışında ayrılan 3 milyar 505 milyon TL tutarındaki para, standartlara aykırı olarak kurum bünyesine kayıt ettirildi.

Olumlu Görüş Yok

Varlık Fonu'nun geneli hakkındaki denetimlerin sonuçları da raporda yer aldı. Buna göre, bağımsız denetçiler, Varlık Fonu'na "olumlu görüş" vermedi. Bunun yerine bir kısım işletme için "şartlı görüş" bir kısmı içinse "sınırlı olumlu görüş" verildi.

BOTAŞ, ÇAYKUR ve PTT'nin finansal tablolarındaki hatalara dikkati çeken denetçiler, bu kuruluşların finansal tablo ve sınıflandırma konusunda geliştirilmesini ve iç kontrol sistemlerinin işletilmesini istedi.

Borçlar toplamı

- 2019: 950 milyar 156 milyon TL
- 2020: 1 trilyon 586 milyar 104 milyon TL

ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ YATIRIMIN DEĞİL SAVURGANLIĞIN SEMBOLÜ

AK parti iktidarının yanlış ekonomi politikaları nedeniyle Türk Lirası her gün değer yitirirken inatla döviz kuru üzerinden garanti verilmesinin kamuya yük oluyor. Çanakkale Köprüsü daha açılmadan günlük 45 bin araç ve araç başına 15 Avro olarak verilen geçiş garantisine adeta savurganlığın sembolü oldu. Bu garanti şartlarıyla Çanakkale Köprüsü Türkiye'yi değil, şirketleri sıçratır.

AK Parti Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 1915 Çanakkale Köprüsü'nü en geç 18 Mart 2022'de hizmete açacaklarını söyledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 1915 Çanakkale Köprüsü'nü gelecek yılın en geç 18 Mart'ında, Çanakkale Deniz Zaferi'nin yıl dönümünde hizmete açacaklarını bildirdi.

Türkiye boş kalan köprü ve otoyollara verilen yüksek garanti tutarları nedeniyle yıllarca ağır bir yük altında olacaktır. Sayıştay'ın resmi raporuna göre Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yalnızca otoyol ve köprülere verdiği geçiş garantileri 20 milyar 540 milyon 187 bin 18 dolar ile 2 milyar 952 milyon 706 bin 505 Avro tutarındadır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz otoyol ve köprülere değil, mantıksız bir şekilde döviz kuru üzerinden verilen araç geçiş ve gelir garantilerinin verilmesine karşıyız.

Her fırsatta yerlilik ve millilik vurgusu iktidar Türk Lirası yerine garanti tutarlarında döviz kurunu tercih ediyor. İktidar neden milli paramızı tercih etmediğini açıklamalı. İktidarın yanlış ekonomi politikası nedeniyle döviz kurundan verilen garanti tutarının yükü her gün daha da artmaktadır. Bu kadar yüksek tutarda ve döviz üzerinden geçiş garantisi verilmesi Türkiye'yi değil, yalnızca şirketleri sıçratacaktır. Döviz üzerinden verilen garantilerle Çanakkale Köprüsü şimdiden savurganlığın sembolü olmuştur.

İktidarın siyasi bir şova dönüştürdüğü Çanakkale Köprüsü de verilen mantıksız araç geçiş garantisine şimdiden savurganlığın sembolü olmuş durumdadır. Çanakkale Köprüsü'ne araç başına 15 Avro artı KDV olmak üzere günlük 45 bin araç geçiş garantisi verilmesi yıllık 246 milyon 375 bin Avro artı KDV olmak üzere toplam 290 milyon 722 bin 500 Avro tutarına denk gelmektedir. Güncel kurla köprüye verilen bir yıllık geçiş garantisi 3 milyar 332 milyon liraya denk gelmektedir.

İktidar Çanakkale Köprüsü'nde yıllık zaman tasarruf tutarının 624 milyon lira, akaryakıt tasarruf tutarını ise 113 milyon lira olmak üzere yıllık 737 milyon lira tasarruf yapılacağını açıklamaktadır. Söz konusu bir yıllık tasarruf, güncel kura göre köprüye verilen 3 aylık geçiş garantisine denk gelmektedir. Kalan 9 ay boyunca günlük araç geçiş garantisinin yüzde 50 oranında sağlandığı varsayılrsa bile kamuya oluşturacağı yük 1 milyar 50 milyon lira tutarında olacaktır. Başka bir deyişle verilen yüksek garanti tutarı tasarruf yerine savurganlığa neden olacaktır.

ELEKTRİK VURGUNU

Son 10 yılda kamunun kasasından sadece 10 elektrik şirketine 14,4 milyar TL ödendi. Bu paranın 5,3 milyar TL'si ise beşli çeteye ait şirketlere gitti. Diğer elektrik şirketlerinin de iktidarla olan bağlantıları dikkat çekici .

Üniversiteler, belediyeler, bakanlıklar, havalimanları, cezaevleri, hastaneler, kırsal ve birçok kamu kurumu her yıl elektrik enerjisi alımı ihaleleri düzenleyerek kullanacağı elektriği ihaleyle satın alıyor. Bu ihalelerle de kamunun kasasından elektrik şirketlerine milyarlarca lira ödeniyor.

Kamudan en fazla elektrik enerjisi ihalesi alan 10 şirketin iktidarla olan ilişkileri de oldukça dikkat çekici. Ayrıca, kamunun kasasından bu 10 elektrik şirketine son 10 yılda ödenen para ise tam 14 milyar 453 milyon TL.

Dördü, Beşli Çetenin

Kamudan en fazla elektrik enerjisi ihalesi alan 10 şirketten dördü de beşli çete içerisinde yer alan Cengiz, Kolin ve Limak'a ait. Sadece beşli çete içerisinde yer alan bu şirketlerin ortağı ve sahibi olduğu elektrik şirketlerine 10 yılda toplam 5 milyar 322 milyon TL ödendi.

Erdoğan'ın Prensiydi

Kamudan en fazla elektrik enerjisi ihalesi alan şirketler listesinin en başında Dicle Elektrik Şirketi yer alıyor. Şirket, 2014 ile 2021 yılları arasında kapsayan sekiz yıllık dönemde birçok kamu kurumundan tam 308 elektrik enerjisi ihalesi aldı. Bu 308 ihalenin değeri ise 2 milyar 806 milyon 617 bin TL'yi buluyor. Şirketin ihalesini aldığı kamu kurumları arasında cezaevleri, emniyet müdürlükleri, hastaneler, kırsal, havalimanları ve belediyeler yer alıyor.

Dicle Elektrik Şirketi, İsmail Fahreddin Tivnikli ve Abdullah Tivnikli tarafından kurulan Eksim Holding'e bağlı. Holdingin şuan yönetim kurulu başkanı, Abdullah Tivnikli'nin oğlu Ebubekir Tivnikli. 2018 yılında yaşamını yitiren holding kurucularından Abdullah Tivnikli'nin AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yakın ilişkileri olduğu biliniyordu. "Erdoğan'ın prensi" ve "Becerikli Abdullah" isimleriyle tanınan Abdullah Tivnikli'nin adı 17-25 Aralık operasyonlarında da geçiyordu.

17-25 Aralık operasyonunun ikinci dalgasında Mustafa Latif Topbaş, Cemal Kalyoncu, Ömer Faruk Kalyoncu, Mehmet Cengiz, Üsâme Kutub ve Cengiz Aktürk'le birlikte mallarına el konulma kararı çıkarılan isimlerden biri olan Tivnikli hakkında aynı zamanda yakalama kararı da verilmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP'yle yakın ilişki içinde olan Tivnikli, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın kızına da burs vermesiyle gündeme gelmişti. Türk Telekom'dan enerji sektörüne, inşaatın yatırıma kadar birçok alanda iş yapan Tivnikli'nin, Meclis'te görüşülen bir yasayı, AKP'li bir ismi arayarak değiştirdiği iddia edilmişti.

AKP Döneminde Büyüdü

Kamudan en fazla elektrik enerjisi ihalesi alan şirketler listesinin ikinci sırasında ise Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Ceyhan Saldanlı'nın yaptığı Aydem Elektrik Şirketi yer alıyor. Şirketi 2014 ile 2021 yılları arasında kamudan tam 2 milyar 403 milyon TL değerinde 585 ihale aldı.

Geçen yaz ayında sosyal medyada bir plaja inen helikopterin görüntüsü gündem olmuştu. Görüntülerde onlarca vatandaşın arasında bir helikopterin plajın ortasına indiği görülüyordu. Bu olayın ardından da helikopterin Saldanlı'ya ait olduğu ortaya çıkmıştı.

Saldanlı'nın yaptığı enerji yatırımları AKP döneminde katlanırken, Berat Albayrak'ın Saldanlı'nın şirketlerinin yapmış olduğu projelerin açılışlarına katılıp, kurdela kesmişti.

Cengiz- Kolin Ortaklığı

En fazla elektrik enerjisi ihalesi alan şirketler listesinin üçüncü sırasında da CK (Cengiz-Kolin) Boğaziçi Elektrik Şirketi bulunuyor. 2014 ile 2021 yıllarını kapsayan 8 yılda kamudan tam 2 milyar 295 milyon 311 bin TL değerinde 37 ayrı elektrik enerjisi ihalesi alan şirket, kamuoyunda beşli çete olarak bilinen Cengiz Holding ile Kolin İnşaat'a ait.

Şirketin yönetim kurulu başkanlığını da yine kamuoyunun yakından tanıdığı bir isim olan, Cengiz Holding'in sahibi Mehmet Cengiz'in kardeşi Ekrem Cengiz yapıyor. Şirketin yönetim kurulu başkan vekili ise Kolin İnşaat'ın da yönetiminde yer alan Celal Koloğlu.

Kamuda en fazla ihale alan şirketler listesinin dördüncü sırasında Yağmur Group Elektrik Şirketi buluyor. Şirket, 2012 ile 2018 yılları arasında kamudan 1 milyar 645 milyon 838 bin TL değerinde tam 133 ayrı ihale aldı. Şirket yönetiminde ise Abdurrahman Topbaş, Ömer Faruk Topbaş ve Ömer Faruk Damar yer alıyor. Ayrıca devasa ihaleler alan şirketin internet sitesi bile bulunmuyor.

Cengiz 5'inci Sırada

Listenin beşinde sırasında da Cengiz Elektrik yer alıyor. Kamuoyunda beşli çete olarak bilinen Cengiz Holding'e bağlı Cengiz Elektrik Şirketi de 2012 ile 2021 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönemde 1 milyar 108 milyon 371 bin TL değerinde 92 ihale aldı. 17-25 Aralık operasyonuna karışan isimlerden biri olan Cengiz Holding'in Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Cengiz de AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yakın olduğu biliniyor.

Çevre katliamı projeleriyle de hafızalara kazınan Cengiz Holding'e bağlı şirketler özellikle AKP iktidarı döneminde kamudan milyarlarca liralık ihaleler aldı. Tüm "mega projeleri" tek başına ya da konsorsiyum içinde yer alarak üstlenen Cengiz'in yaptığı işlerden bazıları şöyle: İstanbul 3'üncü Havalimanı, Hasankeyf İllisu Barajı, Kuzey Marmara Otoyolu, Yusufeli Barajı ve HES ve Akkuyu Nükleer Santral Limanı.

Meram Elektrik de Onun

Kamudan en fazla elektrik enerjisi ihalesi alan şirketler listesinin altıncı sırasında yer alan Meram Elektrik Enerjisi Şirketi de yine Cengiz Holding'le bağlantılı. Meram Elektrik, 2011 tarihinde Alarko Holding ve Cengiz Holding ortaklığından kuruldu. Şirket, 2012 ile 2021 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönemde de kamudan tam 1 milyar 27 milyon 320 bin TL değerinde 239 ayrı ihale aldı.

Limak'ın da Şirketi Var

Listenin yedinci sırasında yer alan Limak Uludağ Enerji Şirketi Limak Holding tarafından kuruldu. Türkiye Futbol Federasyonu'nun da başkanı olan ve uzun yıllardır iktidarla yakın ilişkiler içerisinde olan Nihat Özdemir'in sahibi olduğu Limak Holding, kamuoyunda beşli çete olarak bilinen şirketlerden biri. Ayrıca, Nihat Özdemir'in adı 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasındaki 41 kişilik yakalama listesinde geçiyor.

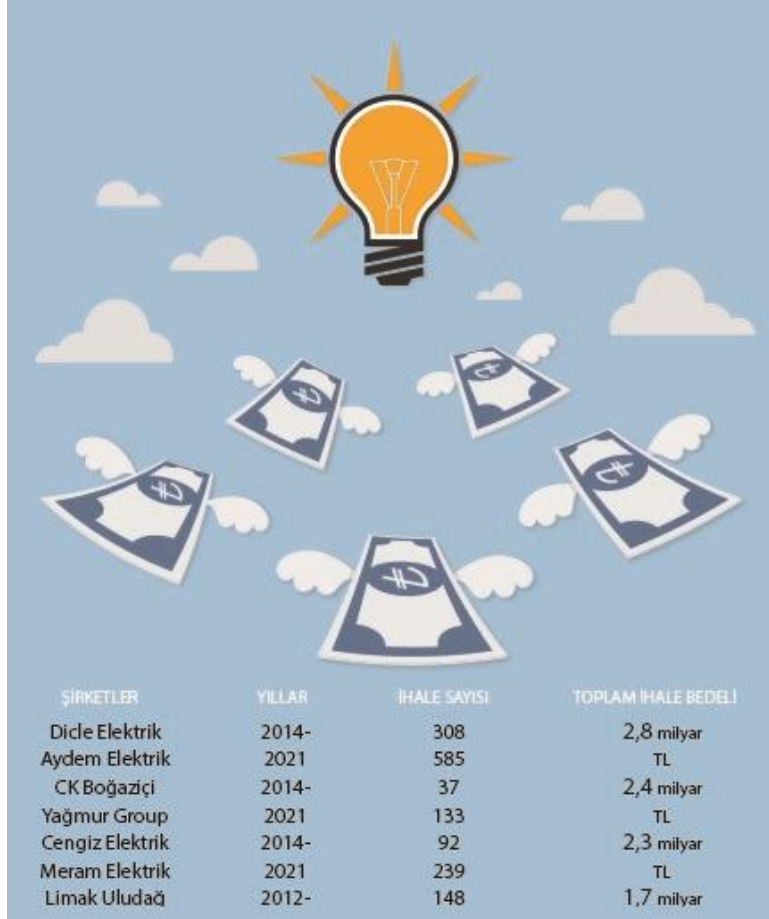
Limak Holding, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) bünyesindeki çimento fabrikaları, enerji üretim santralleri, elektrik dağıtım bölgeleri projelerinde yer aldı. Holding ayrıca Sabiha Gökçen Havalimanı'nın işletim hakkına da sahip. Limak Holding, Tekel'in özelleştirilmesi sürecinde, Tekel alkollü içkiler bölümünü satın alan Mey İçki'nin de ortakları arasında.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Limak Holding'in baraj ve barajlar üzerine kurduğu HES'ler, doğa tahribatına, tarihi dokunun zedelenmesine ve yok olmasına sebep olmuş, bu durum büyük tepkilere neden olmuştu. Holdingin özellikle baraj ve HES projelerini yerel halk protesto etmiş ve bu protestolara kolluk kuvvetleri müdahale etmişti.

Holdingin aldığı ihaleler arasında köprü-otoyol, baraj-HES, havalimanı yapımı ve işletme hakkı, yüksek hızlı tren, çimento fabrikası, stadyum, metro bağlantısı yapımı, çeşitli altyapı inşaatları, otoyol boru hattı ve teknopark inşaatı bulunuyor.

Limak'ın yüksek bütçeli kamu ihalelerinden bazıları şunlar: İstanbul Havalimanı, Çanakkale Köprüsü ve Çanakkale otoyolu, Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı, Çetin Barajı ve Hidroelektrik Santrali ve Sabiha Gökçen Havalimanı.

Beşli Çetenin Ortağı

Listenin sekizinci sırasında da IC İÇTAŞ Elektrik Şirketi yer alıyor. IC İbrahim Çeçen Yatırım Holding' bağlı şirket, kamudan 2014 ile 2021 yıllarını kapsayan son sekiz yılda 799 milyon TL değerinde 24 ihale aldı. Holding'in sahibi İbrahim Çeçen de yine 17-25 Aralık operasyonunda ismi geçenlerden biri. Ayrıca holding bağlı şirketler, beşli çeteyle birlikte milyarlarca liralık birçok büyük projenin de ihalesi aldı.

Filtre Sabıkalısı

Kamuya en fazla elektrik enerjisi satan dokuzuncu şirket ise Çelikler Elektrik. Çelikler Holding'e bağlı şirket, kamudan sadece 2014 ile 2017 yılları arasında 78 ayrı ihale aldı. Şirketin bu dört yılda aldığı ihalelerin toplam bedeli ise 798 milyon TL.

Kamudan milyarlarca liralık ihaleler alan Çelikler Holding'in işlettiği Afşin- Elbistan A Termik Santrali, Kütahya Seyit Ömer Santrali, Kütahya Tunçbilek Termik Santrali ve Bursa Orhaneli Termik Santrali geçtiğimiz yılın başlarında filtre takmadığı için mühürlenmişti.

Bilal'in Okulunu Yaptı

Listenin 10'uncu sırasında yer alan Türkerler Vangölü Elektrik Şirketi de 2016 ile 2021 arasını kapsayan altı yılda 667 milyon TL değerinde 160 ihale aldı. Şirketin bağlı olduğu Türkerler Holding'in sahibi Kazım Türker'in de iktidarla yakın ilişkiler içerisinde olduğu biliniyor.

Bilal Erdoğan'ın kurduğu Yeni Türkiye Eğitim Vakfı'nın (YETEV) Türk Müziği İlkokulu da Türkerler Holding tarafından inşa edildi. Okulun açılışı 5 Kasım'da AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapıldı. Ayrıca Türkerler Holding önceki yıllarda imar rantı iddialarıyla da gündeme gelmişti.

ŞEHİR HASTANELERİ GİDERLERİ PATLATTI

Bütçeden 'bina kiralaması' için yapılan harcamalar, 10 ayın sonunda 9 milyar TL'ye dayandı. Şehir hastanelerine ödenen kiranın da içinde yer aldığı bu kalemden sadece ekim ayında 2,5 milyar TL harcandı.

Yüksek yapım bedelleri, gerçek maliyetlerinin çok üzerinde ve uzun yıllara yayılan kira ve hizmet bedelleri ile kamu üzerinde büyük bir yüke dönüşen şehir hastaneleri için bütçeden yapılan harcamalar büyük bir hızla artıyor. Şehir hastanelerini inşa eden şirketlere yapılan ödemelerin de içinde yer aldığı bina kiralama ödemelerinin 10 ayın sonunda ulaştığı tutar 8,9 milyar TL oldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü, ekim ayı bütçe gerçekleştirmelerini açıkladı. Tasarrufun sözde kaldığını bir kez daha gözler önüne seren harcamalar içinde en dikkati çeken kalemlerden biri de şehir hastanelerine yapılan kira ödemeleri oldu.

AKP iktidarlarının gözdesi şirketler tarafından inşa edilen şehir hastanelerine kamunun kullandığı diğer kiralık binalar ile birlikte aynı kalemden kira ödemesi yapılıyor.

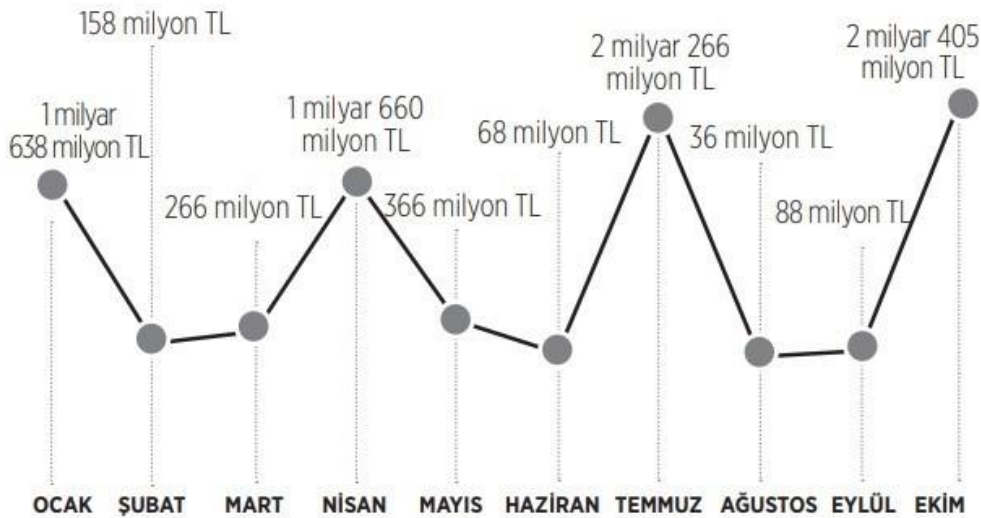
Yılda Dört Ödeme

Sağlık Bakanlığı'nın ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında yaptığı kira ödemeleri hem önceki yıllara hem de Ocak ayına göre katlanarak arttı. Şehir hastanelerinin kiralarının da içinde yer aldığı bina kiralama bedelleri Ocak ayında 1.6 milyar TL iken Ekim ayında yüzde 50 oranındaki artışla 2.5 milyar TL oldu. Kesin rakam bilinmemekle birlikte diğer aylardaki ödemelere bakıldığında şehir hastanelerine yapılan ödemenin büyüklüğü açıklıkla görülebiliyor.

Geçen yılın aynı döneminde yapılan ödeme 4,5 milyar TL, 2019'da ise 399 milyon TL olarak gerçekleşti.

Sağlık Bakanlığı şehir hastanelerine kira bedelinin yanı sıra verilen hizmetin karşılığı olarak da ödeme yapıyor. 2020 yılında kira ve hizmet bedeli olarak 8,7 milyar TL ödendiği açıklandı. Yılın on ayının sonunda ulaşılan rakam, enflasyon ve döviz artışının da etkisiyle 2021'de geçen yılın çok üzerine çıkılacağını gösteriyor.

2021 YILINDAKİ KİRA ÖDEMELERİ AYLAR İTİBARIYLA ŞÖYLE GERÇEKLEŞTİ:

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Karayolları'na Para Aktı

Kamu kurumlarına Hazine'den yapılan yardımlardan en yüksek payı rant iddialarına konu olan yatırımlara imza atan Karayolları Genel Müdürlüğü aldı. 45 özel bütçeli kurum arasında 2,9 milyar TL'lik yardım ile ilk sırada bulunan genel müdürlüğe en fazla yaklaşan özel bütçeli idare 2 milyar TL ile Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı oldu. Karayolları'na 23 milyarlık on aylık toplam yardımın 17 milyar TL'si aktarıldı. Sermaye nitelikli mal ve hizmetlerin finansmanı amacıyla yapılan karşılıksız ödeme olan sermaye transferlerinde de adres değişmedi. 10 ayda 33 milyar TL'ye ulaşan sermaye transferinin 19,9 milyar TL'si Karayolları'nın kasasına girdi. Ekim ayında aktarılan ödenek 2,9 milyar TL oldu.

Merkezi Bütçede 17,5 Milyar Liralık Açık

Merkezi yönetim bütçesi ekimde 17 milyar 406 milyon 409 bin lira açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri 114 milyar 15 milyon 724 bin lira olurken Hazine'nin kasasından yapılan toplam harcama 131 milyar 422 milyon 133 bin lirayı buldu. Bütçe açığındaki hızlı genişlemede pandemiye bağlı olarak faiz dışı bütçe harcamalarında kaydedilen yükseliş etkili oldu. Ekimde bütçe gelirleri yıllık bazda yüzde 22,9, bütçe harcamaları yüzde 34,6 oranında genişledi. Geçen yılın ekim ayında 6,9 milyar TL fazla veren faiz dışı denge ise bu dönemde 3,1 milyar TL açık verdi. Vergi gelirleri ekimde yıllık bazda yüzde 25,5 artışla 96,1 milyar TL oldu. Geçtiğimiz yıl pandemi nedeniyle vergi tahsilatlarının ötelenmesinin yarattığı düşük baz etkisinin yanı sıra ekonomide gözlenen canlanmanın etkisiyle kurumlar vergisi gelirleri yıllık bazda yaklaşık 27 katına çıkarak 6,2 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Döviz kuru ve dış ticaret gelişmelerine bağlı olarak ithalde alınan KDV yıllık bazda yüzde 37,4 artarken, gelir vergisi gelirleri yüzde 34,8 yükseldi. Bu dönemde ÖTV gelirleri "eşel mobil" sistemine bağlı olarak petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan ÖTV'deki yüzde 80'lik daralmanın etkisiyle yıllık bazda yüzde 22,8 azaldı.

Örtülü 2 Milyar Lirayı Geçti

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kullandığı gizli hizmet giderleri kalemi de ekim ayındaki 311 milyon liralık harcama ile on ayın sonunda 2 milyar 166 milyon 310 bin TL'ye ulaştı. Ağustos'taki 336 milyon liralık harcamanın eylül ayında 93 milyon liraya düşmesi üzerine "Hız kesti" yorumları yapılan örtülü ödenek harcamaları bir ayda üç katından fazla arttı.

ŞOV BAŞKA İCRAAT BAŞKA!

AKP Yine Şov Yaptı - Filyos'ta Doğalgaz İşleme Tesisinin Değil, Zemin Güçlendirilmesi İçin Temel Atıldı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla 4 Haziran 2021 tarihinde Zonguldak'ta gerçekleştirilen törende doğalgaz kara işleme tesisinin değil; zemin iyileştirilmesinin temeli atıldı. Henüz tesisle ilgili tek bir çivi çakılmamasına karşın iktidar sanki tesisin temeli atılıyormuş gibi kamuoyunu yanıltmıştır. Tesisle ilgili kamuoyunun bildiği bir ihale yoktur. İktidar siyasi şov yapmak için milleti yanıltmayı tercih etmiştir.

AK Parti iktidarı; Karadeniz'deki Sakarya Sahası'yla ilgili vatandaşlara faturaların düşeceği yönünde verdiği müjdelere henüz hayata geçmezken doğalgaz rezervini adeta siyasi bir şova dönüştürmüştür. Karadeniz gazı konusundaki soru önergesine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in verdiği yanıt akılları karıştırmaktadır.

Tesis İçin Değil, Tesisin Temeli İçin İhale Yapılmış

Soru önergesine yanıt veren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Sakarya Sahası'nın gerekli tüm jeolojik, jeofizik ve petrofizik çalışmalarının yapılmış olarak rezerv miktarının tespit edildiğini, üretim konseptine karar verildiğini ve geliştirme faaliyetlerinin belirlenmiş olan takvime göre sürdürüldüğünü belirtmektedir. Bakan Dönmez; kara üretim tesisinin sahadaki rezervin miktarı ve niteliklerine uygun bir şekilde tasarlandığını belirterek, "İşletme tesisi temeli için ihale yapılmıştır" ifadesini kullanmıştır. Bakan Dönmez, işleme tesisi için son mühendislik projelerinin detaylandırılma aşamasında olduğunu kaydetmiştir.

'Oğalgaz Rezervi Propaganda Aracı Gibi Kullanılıyor

AK Parti iktidarı; Karadeniz'de bulunan doğalgaz rezervini vatandaş lehine kullanmak yerine siyasi çıkar için adeta propaganda malzemesine dönüştürmüştür. İktidar 4 Haziran 2021 tarihinde büyük bir törenle Filyos'ta doğalgaz işleme kara tesisinin temel atma törenini yapmıştır. Ancak bu tören göstermeliktir. Bakan Dönmez'in verdiği yanıtta göre de temel atma töreni tesis için değil, zemin iyileştirilmesi için yapılmıştır. Öte yandan söz konusu zemin iyileştirme işini alan alt yüklenici ise sözleşmeyi 9 Temmuz 2021 tarihinde imzalamıştır. Özetlemek

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gerekirse; henüz tesisle ilgili tek bir çivi çakılmadan, hatta zemin iyileştirilmesi bile yapılmaya başlanmadan iktidar büyük bir etkinlikle tesis için temel atma töreni yapmıştır.

İktidar Tesis İçin Temel Atma Töreni Yapmıştı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere çok sayıda bakan ve iktidar temsilcisinin katılımıyla 4 Haziran 2021 tarihinde Zonguldak'ta gerçekleştirilen tören "Doğalgaz İşleme Tesisleri Temel Atma Töreni" olarak kamuoyuna duyurmuştu. Törende konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, "Sakarya Gaz Sahası'ndaki gazın Filyos'ta karaya çıkarılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bugün burada bunun ilk adımını atıyoruz ve Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla doğalgazın karaya çıkacağı ilk nokta olan Filyos Doğalgaz İşleme Tesis'i'nin temelini atıyoruz" diye konuşmuştu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın törende yaptığı konuşmada bağlantı kurduğu TPAO Yönetim Kurulu Başkanı Melih Han Bilgin, "Kara işleme tesislerinin temel atma töreni için hazırız" diye karşılık vermişti. Erdoğan, "Bugün temelini atacağımız bu tesisin inşası gazın karaya ulaşacağı 2023'e kadar tamamlanacak" demişti.

YANDAŞA HİZMETTE SINIR YOK!

Planlar Tosyalı için değiştirilmiş

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın Türkiye Varlık Fonu Yönetim Kurulu Üyesi Fuat Tosyalı'nın şirketi için imar planlarını değiştirdiği açığa çıktı. Şirket, İskenderun'a denizi doldurarak liman inşa edecek.

Türkiye Varlık Fonu'nun (TVF) Yönetim Kurulu Üyesi olan ve AKP'ye yakınlığıyla bilinen Fuat Tosyalı'nın şirketi için imar planlarının değiştirildiği ortaya çıktı. Yapılan imar planı değişikliğiyle deniz doldurularak binlerce metrekare büyüklüğünde bir liman inşa edilecek.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hatay'ın İskenderun ilçesindeki 2'nci Organize Sanayi Bölgesi'nin imar planlarını değiştirdi. Yapılan plan değişikliğiyle, Fuat Tosyalı'nın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Tosyalı Holding'in sanayi bölgesinde denizi doldurarak yaklaşık 80 bin metrekare büyüklüğünde liman inşa etmesinin önü açıldı.

Bakanlık, plan değişikliği için AKP'li İskenderun Belediyesi'nin görüşünü de sordu. İskenderun Belediyesi'nin imar planı değişikliğine ilişkin "olumlu" görüşü de 1 Eylül tarihinde CHP'li meclis üyelerinin ret oylarına karşın AKP'li ve MHP'li meclis üyelerinin oy çokluğuyla Belediye Meclisi'nde kabul edildi.

Kirliliği Artıracak

CHP'li meclis üyeleri plan değişikliğine şu ifadelerle itiraz etti: "Yapılması planlanan iskele ve deniz dolgu alanı, denizlerimizdeki ekolojik dengeyi bozacak, balık yuvalama alanlarına zarar verecek. Plan değişikliğiyle deniz kirliliğinin daha da çok artacağı ve değişiklikte hiçbir kamu yararının sağlanmadığı kanaatine varılmıştır. Bu nedenlerden dolayı denizin doldurulmasına karşıyız."

AKP'li Başkanın Ağabeyi

Tosyalı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Fuat Tosyalı ise AKP'li İskenderun Belediye Başkanı Mehmet Fatih Tosyalı'nın ağabeyi. Fuat Tosyalı, AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından 2018 yılında Türkiye Varlık Fonu'na (TVF) Yönetim Kurulu Üyesi olarak atılmıştı.

Tank Palet de Tosyalı'nın

Ayrıca Tosyalı Holding, geçen yaz Ethem Sancak ve Talip Öztürk'e ait BMC'nin 50,1'lik hissesini satın aldı. Nisan 2018'de Altay Tankı ihalesini alan BMC'ye 2019 yılında Sakarya'da Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na ait Tank-Palet Fabrikası 50 milyon dolar yatırım şartıyla 25 yıllığına tahsis edilmişti. Yani bu satışla beraber uzun bir süre gündem olan tank palet fabrikasında en büyük söz sahibi de Tosyalı Holding oldu.

Ayrıcalıklı Muamele

Hatay Büyükşehir Belediyesi ve İskenderun Belediyesi Meclisi'nin CHP'li Meclis Üyesi Ali Mutlu, BirGün'e yaptığı açıklamada, iktidarın ve AKP'li belediyenin Tosyalı Holding'e ayrıcalıklı davrandığını belirterek şunları söyledi: "Biz bir sanayicinin, iş insanının yatırım yapmasına karşı değiliz ama bunun eşit koşullarda olması lazım. Birçok şirketin talepleri bekletilirken Bakanlık ve AKP'li İskenderun Belediyesi, Tosyalı Holding'in hiçbir talebini geri çevirmiyor. Birçok şirketin yaptığı başvuru belediye meclisi toplantısının gündemine alınmıyor. Çünkü gündem alma yetkisi belediye başkanında. Ancak, AKP'li İskenderun Belediye Başkanı Tosyalı'nın ağabeyinin şirketiyle alakalı gelen

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

birçok teklif hızlıca gündeme alınıp kabul ediliyor. İskenderun Körfezi'nden başka yerlerde olmayan birçok balık türü var. Bun türlerin yok olmaması lazım. Topyalı Holding İskenderun'u kendilerine özel bir alan olarak seçmiş."

İhalelerin Vazgeçilmesi

Fuat Topyalı'nın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Topyalı Holding'e bağlı birçok şirket bulunuyor. Holding'e bağlı şirketler kamu kurumları ile belediyelerden 2012 ile 2021 yıllarını kapsayan son 10 yıllık dönemde tam 1 milyar 170 milyon TL değerinde 43 ayrı ihale aldı. Bu ihalelerin çok büyük kısmını ise kamu kurumlarının açtığı "boru alım" ihaleleri oluşturuyor.

ANTALYA HAVALİMANI İÇİN ADRESE TESLİM İHALE İDDİASI

Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin (DHMİ) Antalya Havalimanı'nın işletme haklarına ilişkin henüz süre dolmadan ihale ilanına çıkarken; 20 ay önce iptal edilen ihale şartnamesindeki "5 yıl havalimanı işletme" koşulunun esnetilerek 3 yıla indirildiği iddia edildi. CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, Antalya Havalimanı ihalesi için yeni şartnamede değişiklik yapıp yapılmadığını sorarak, "Yıllar sonra bitecek işletme hakkı için niye apar topar ihale yapılıyor? İhalenin adrese teslim olması için değişiklik yapıldığı iddiaları doğru mu?" diye konuştu.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin (DHMİ); Antalya Havalimanı'nın işletme hakkı süresi COVID-19 pandemisi nedeniyle 2 yıl daha uzatılarak 2026 yılında son bulacak olmasına karşın söz konusu havalimanı için 20 ay arayla ikinci kez işletme hakkı ihalesi ilanı yayınlaması akılları karıştırdı.

DHMİ ilk olarak 1 Ocak 2020 tarihinde havalimanının işletme hakkına ilişkin ihaleye ilan etmiş; herhangi bir gerekçe göstermeden 26 Ocak 2020 tarihinde ise ihale ilanını iptal etmişti. DHMİ; yaklaşık 20 ay sonra 23 Ekim 2021 tarihinde Antalya Havalimanı için ikinci kez ihale ilanı yayınladı. Türkiye'nin en çok yolcu taşıyan üçüncü havalimanı olan Antalya Havalimanı'nın işletme hakkının süresi henüz dolmadan art arda ilana çıkılması soru işaretlerini de beraberinde getirdi.

İGA 5 Yıl İşletme Şartına Takılıyordu

İptal edilen ilk ihalenin şartnamesinde "5 yıl havalimanı işletme" koşulunun bulunması; iktidara yakın şirketlerin oluşturduğu ve İstanbul Havalimanı'nı işleten ortaklık grubu İGA'nın ihaleye giremeyeceği yorumlarına neden olmuştu. İhalenin de İGA'nın koşullara yerine getiremediği için iptal edildiği yönünde değerlendirmeler yapılmıştı.

'5 Yıl İşletme Şartı 3 Yıla mı Düşürüldü?'

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın; yaklaşık 20 ay sonra DHMİ'nin 23 Ekim 2021 tarihinde Antalya Havalimanı'yla ilgili ilanı Resmi Gazete'de tekrar yayımladığına dikkat çekti. CHP'li Akın; 1 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilecek ihale katılmak için şartnamede daha önce yer alan "5 yıl havalimanı işletme" koşulunun esnetilerek 3 yıla düşürüldüğü iddiasını gündeme getirdi. CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, şunları dile getirdi:

Antalya Havalimanı'nın işletme süresi 2024 yılında biterken, pandemi nedeniyle iki yıl daha uzatıldı. Normalde 2026 yılında sona erecek işletme hakkı için neden apar topar 2021 yılının sonunda ihale yapılıyor? Türkiye'nin en çok yolcu trafiği olan üçüncü havalimanı için bu acele niye? İptal edilen ilk şartnamede 5 yıl havalimanı işletme şartı vardı. Şimdi 3 yıla mı indirildi? İktidar değişikliği olmadan rekabete ve hukuka uygun aykırı bir işlem mi yapılmak isteniyor? İhalenin adrese teslim olması için değişiklik yapıldığı iddiaları doğru mu? Yeni şartnamede mücbir sebep maddesi olduğu iddia ediliyor? Bu doğru mu? Bu düzenlemenin nedeni yeni gelecek iktidarın havalimanı ihalesi bitince yeni bir ihale yapmasını mı engellemek? Bu iddialar ve sorulara derhal yanıt verilmeli"

BİLAL ERDOĞAN'IN ARKADAŞI ORMANLARI TALAN EDECEK

CHP'li Kılıç, İzmir'in Menemen ilçesinde AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın Kartal İmam Hatip Lisesi'nden arkadaşı Raif İnan tarafından RES projesi yapılacağını belirterek, "İzmir'in ormanlarını 2060 yılına kadar talan etme izni verildi" dedi

İzmir'in Menemen ilçesinde 70 bin metrekarelik alanda yapılması planlanan Rüzgar Enerji Santrali Projesi (RES) için binlerce ağaç kesilecek. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, "İzmir'in ormanlarını 2060 yılına kadar talan etme izni verilen şirket, Bilal Erdoğan'ın Kartal İmam Hatip'ten arkadaşı Raif İnan'ındır. Devletin ve kurumlarının her kademesinde ballı maaşlarla kendilerine yer bulan Kartal İmam Hatip Lisesi mezunları, şimdi de adrese teslim ihalelerle İzmir'in ormanlarını yok etmeyi planlıyor" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kılıç, CHP Menemen İlçe Başkanı Ömer Güney ile birlikte Yılmaz Rüzgar Enerji Santrali Projesini yerinde inceledi. Kılıç, incelemenin ardından yaptığı açıklamada şunları söyledi:

“Mülkiyeti ‘Devlet Ormanı’ vasfında olan, tapusu 11 milyon 200 bin metrekarelik alan içine yerleştirilen proje için 136 bin 780 metrekare kesin izin verilmiştir. Bu kesin izin verilen alan içinde trafo alanları, idare merkezleri bulunmaktadır, 70 bin metrekare alandaki ağaçların kesilmesi ve süpürme izni onaylanmıştır. Her sene binlerce hektarlık alanı orman yangınlarıyla kaybediyoruz. Küresel iklim krizi kapımızda, ancak devletin bilgisi ve ilgisi dahilinde Menemen’de bir doğa katliamı yaşanacak, rant uğruna ormanlarımız talan edilecek. Buradaki yaban hayatı, börtü böcek zarar görecek. Onlarca belki de yüzlerce yılda yetişen ağaçlarımız yok olacak.”

'Bilal Erdoğan'ın Kartal İmam Hatip'ten Arkadaşı'

CHP'li Kılıç rüzgar enerji santrallerine karşı olmadıklarını belirterek, şunları kaydetti: "Bölgede başka rüzgar alan ve ormanlık olmayan bölgeler varken, 70 bin metrekare alanda neden ağaç katliamı yapılıyor? Tabi ki bu sorunun cevabı işi yapacak olan şirket ortaya çıkınca anlaşılıyor. Söz konusu şirketle ilgili yapılan araştırma ve Ticaret Sicil kayıtlarında da görüldüğü üzere, Çapar Elektrik A.Ş 2019 yılında LTD'den A.Ş'ye dönüştürülmüştür. Şirketin kurucu ortağı olan Artıbir Anonim Şirketi ile Çapar Elektrik A.Ş'nin ortakları aynı kişilerdir. Bu isimler Raif İnan ile Mehmet Şafi İnan'dır. İzmir'in ormanlarını 2060 yılına kadar talan etme izni verilen şirketin ortaklarından Raif İnan, Bilal Erdoğan'ın Kartal İmam Hatip Lisesi'nden arkadaşıdır. Bilal Erdoğan'ın kurduğu Kartal Eğitim Vakfı yöneticisi de olan Raif İnan, daha önce İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş'den aldığı ihalelerle gündemi sık sık meşgul etmiş, Erdoğan ailesinin rant-talan ilişkisinden nemalanmış kişidir. Bilal Erdoğan ile aynı dönemde Kartal İmam Hatip Lisesi'nden mezun olanlar devletin ve kurumlarının her kademesinde ballı maaşlarla kendilerine yer bulurken, adrese teslim ihalelerle şimdi de İzmir'in ormanlarını yok etmeyi planlıyorlar. Bütün Türkiye'yi talan eden bu yapı İzmir'e gözünü dikmiş durumda. Ancak İzmirli hemşehrilerimizle birlikte bu talan organizasyonuna dur demek için mücadeleye edeceğimizden kimsenin şüphesi olmasın."

HURDA VURGUNU!

Sayıştay raporuna göre, kapatılan hastanelerindeki elektronik eşyalar “hurdaya” ayrıldı

Şehir hastanesi için kapatılan kamu hastanelerindeki 2-3 yıllık bilgisayar ve televizyonlar “hurdaya” ayrıldı. Elektronik eşyaların akıbeti belli değil.

Sayıştay'ın Sağlık Bakanlığı'na ilişkin 2019-2020 yılı raporlarında, kapatılarak Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'ne taşınan kamu hastanelerindeki eşyanın hurdaya ayrılmasına ilişkin usulsüzlükler yer aldı. Buna göre, üretim yılı 2016 ve 2017 olan bilgisayar, televizyon gibi dayanıklı eşya 2019'da “hurdaya” ayrıldı. Raporda 2-3 yıllık bilgisayarlar için “kullanım sonucu yıpranmış ve hurdalaşmış” denildiği belirtildi.

Sayıştay'ın 2019 yılı raporunda, kapatılan hastanelerdeki bazı cihazlara, kullanılabilir durumda olduklarına ilişkin teknik raporlar hazırlanmadan “hurda” denildiği, teknik raporlarının da “belge eksikliği” gidermek amacıyla sonradan hazırlandığı belirtildi. Bazı cihazların ise hiçbir teknik rapor hazırlanmadan hurdaya ayrıldığı kaydedildi. Raporda “Hurda işlemlerinin kayıp ve çalıntı riskini ortadan kaldıracak, tam ve doğru bir raporlama sistemiyle takibi gerekmektedir” ifadelerine yer verildi. Raporda, hurdaya ayrılmada yaşanan bu sorunun “plansızlıktan” kaynaklandığı da vurgulanarak “Sorunların birçoğunun, taşınan hastanelerdeki tasfiye süreçlerine ilişkin prosedürlerin belirlenmemiş olması, taşınma iş ve işlemlerinin önceden iyi planlanmamış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir” yorumuna yer verildi. Raporda kamu kaynaklarının verimli kullanılması gerektiğine de dikkat çekildi.

SAKSI DA BİLE YANDAŞ KAYIRMA

Kağıthane Belediyesi, AKP İlçe Başkan Yardımcısı Eyüp Delibaş'ın şirketinden 390 bin TL'lik yapay bitki ve saksı satın aldı. AKP'li Delibaş, aldığı ihaleyi "Ekmek parası" diye savundu.

İstanbul'daki Kağıthane Belediyesi'nin AKP İlçe Başkan Yardımcısı Eyüp Delibaş'ın şirketinden yapay bitki ve saksı aldığı ortaya çıktı. Belediye kasasından AKP'li Delibaş'ın şirketine binlerce liralık ödeme yapıldı.

Kamu ihale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Kağıthane Belediyesi 28 Ekim tarihinde pazarlık usulüyle “Kağıthane İlçe Sınırları Dahilindeki Hizmet Binalarımızda Kullanılmak Üzere Yapay Bitki ve Saksı Alım İşİ” adı altında bir ihale düzenledi. İhale, tam 390 bin 300 TL'ye Hüseyinoğlu Peyzaj Şirketi'ne verildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Şirket AKP Yöneticisinin

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, Kâğıthane Belediyesi'nin ihale verdiği Hüseyinoğlu Peyzaj Şirketi AKP Kâğıthane İlçe Başkan Yardımcısı Eyüp Delibaş ve ailesine ait ve şirketin en büyük ortağı olarak da Eyüp Delibaş görünüyor.

AKP'li İBB'den Para Akmış

AKP'li İlçe Yöneticisi Eyüp Delibaş'ın şirket, AKP döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden (İBB) milyonlarca liralık ihale aldı. Şirket, 2010 ile 2019 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönemde İBB'den tam 34 milyon 635 bin TL değerinde 11 ihale aldı. Şirketin İBB'den aldığı ihaleler arasında ağaç ve çalılıarın sulanması, yeşil alanların bakım ve onarımı ile fidan ve bitki alımı gibi ihaleler yer alıyor.

Ekmek Parası Diye Savundu

Öte yandan AKP'li Delibaş, BirGün'e yaptığı açıklamada, "Ben AK Parti yöneticisi olmadan önce İBB'den ihale alıyordum. AK Parti yöneticisi olduktan sonra ihale alamamaya başladım. 2018 yılından itibaren AK Parti'de siyaset yapmaya başladım. Bizim de çoluğumuzun çocuğumuz için, ekmek parası kazanmak için bir şeylerle uğraşmamız lazım" diye konuştu.

İhaleye AKP'linin Şirketi Davet Edilmiş

AKP'li Kağıthane Belediyesi'nden yapılan açıklamada ise şu ifadeler yer aldı:

"Yapay bitki ve saksı alımı ihalesine üç yetkin firma davet edilmiş, firmalardan ikisi ihaleye katılmış ve nihayetinde Hüseyinoğlu Peyzaj firması ile anlaşılmıştır. Kamu yararının gözetilmesi adına, anlaşmaya varılan firma ile teklif ettiği fiyat üzerinden pazarlık yapılmıştır. Pazarlık neticesinde fiyat daha da aşağıya çekilmiş ve ihale; kamu yararına en uygun fiyatla sonuçlanmıştır.

Nitekim haberde adı geçen şirket İstanbul Büyükşehir Belediyesi gibi farklı il ve ilçe belediyeleri ile de çalışmalar gerçekleştirmiştir."

DEPREME 800 BİN TL, BAHÇEYE 97 MİLYON!

Millet bahçelerine 97 milyon TL bütçe

İstanbul'daki binaların depreme karşı güçlendirilmesi için yalnızca 800 bin TL kaynak ayrılırken üç millet bahçesi için imzalanan bütçe ise 96,8 milyon TL oldu.

Olası İstanbul depremi gün geçtikçe yaklaşıyor. Uzmanlar ve İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, her fırsatta depreme karşı önlem alınması gerektiğini vurguluyor ve iktidarı göreve çağırıyor. Ancak AKP iktidarı, bu çağrılara kulaklarını kapatmış durumda. Son olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın deprem güçlendirme ve TOKİ marifetiyle yapılan millet bahçeleri için ayırdığı para, beklenen İstanbul depremine karşı umursamazlığı bir kez daha gözler önüne serdi. İstanbul'un farklı ilçelerinde bulunan üç millet bahçesi için 96 milyon 800 bin TL'yi aşkın parayı gözden çıkaran bakanlık, kentteki deprem güçlendirme çalışmaları kapsamında 2021 yılı için yalnızca 800 bin TL kaynak ayırabildi.

CHP Milletvekili Sezgin Tanriku, olası depremlerde kamu binalarının afet planı bulunup bulunmadığını ve olası İstanbul depremine karşı yapılan hazırlıkların neler olduğunu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sordu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tanriku'nun sorularına verdiği yanıt, 2021 yılında güçlendirme çalışmalarına yalnızca 800 bin TL kaynak ayrıldığını ortaya koydu.

Depreme Yok, Bahçeye Var

Beklenen depreme karşı İstanbul'u depreme hazırlamak amacıyla yalnızca 800 bin TL kaynak ayıran bakanlığın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Yatıp yuvarlanacaksınız" diyerek müjdelediği millet bahçeleri için kesenin ağzını açtığı öğrenildi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı TOKİ'nin verilerine göre, Fatih ilçesinde 23 Eylül'de yapımına başlanan millet bahçesi için 33 milyon 970 bin TL'lik sözleşmeye imza atıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sultanbeyli ilçesinde yine TOKİ marifetiyle inşa edilecek millet bahçesinin yapımı için ise 23 milyon 500 bin TL kaynak ayrıldı. Bahçenin yapımına 9 Ağustos 2021’de başlanırken iş bitim süresi olarak 12 Eylül 2022 tarihi belirlendi. 23 Eylül’de Beyoğlu Küçükpiyale Mahallesi’nde yapımına başlanan millet bahçesi için de TOKİ, 39 milyon 423 bin TL’lik sözleşmeye imza attı. Millet bahçesinin 4 Şubat 2023’de açılışa hazır hale getirileceği bildirildi. TOKİ’nin İstanbul’un üç farklı ilçesine inşa ettireceği millet bahçeleri için ayrılan toplam kaynak, deprem güçlendirme çalışmaları için ayrılan 800 bin TL’yi sollayarak 96,8 milyon TL’ye ulaştı.

GÖKÇEK KAMULAŞTIRILAN YERLERİDE RANTA ÇEVİRMİŞ

Ankara’da Karayalçın döneminde ‘halka ucuz konut yapımı’ için kamulaştırılan 52 taşınmazın, Gökçek döneminde amacı dışında devredildiği ortaya çıktı.

Anayasa Mahkemesi (AYM), toplu konut yapımı için kamulaştırılan taşınmazların amacına uygun kullanılmadığı gerekçesiyle “mülkiyet hakkının ihlali” iddiasıyla yapılan başvuruyu karara bağladı.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Çankaya ilçesinde bulunan toplam 52 taşınmaz için “toplu konut yapımı” amacıyla 1993 yılında kamulaştırma kararı aldı. Murat Karayalçın döneminde gerçekleştirilen uygulama kapsamında 180 bin metrekareye yakın alan kamulaştırıldı. Kamulaştırılan alanlarda payı bulunan bir yurttaş, Şubat 1994’te kendi rızasıyla payını ABB’ye devretti.

Kamulaştırılan arazilerin bir bölümü Ağustos 2002’de, Melih Gökçek’in ABB Başkanlığı döneminde satış yoluyla üç farklı kooperatife devredildi. Kooperatiflere verilen taşınmazların bir bölümü ise 2013 ve 2014 yılında üçüncü kişilere verildi. Taşınmazlarda hissesi bulunan yurttaş, taşınmazlar üzerinden belediyenin haksız kazanç sağladığını ve “mülkiyet hakkının ihlal edildiğini” iddia ederek yerel mahkemeye başvurdu. Mahkemeden istediği sonucu alamayan yurttaş, AYM’ye bireysel başvuruda bulundu.

Takibi Yapılmadı

Kamulaştırılan alana yönelik işlemleri inceleyen yüksek mahkeme, toplu konut yapımı için kamulaştırılan 52 taşınmazın başvuruçunun da hissesi bulunan bin 228 metrekarelik kısmında, 2012 yılına kadar kamulaştırma amacına uygun işlem yapılmadığını tespit etti. Gökçek yönetimindeki ABB’nin 2012, 2013 ve 2014 yıllarında taşınmazların mülkiyet satışı ve kat karşılığı inşaat yapımı için ihale yaptığı belirlendi. Üçüncü kişilere ve kooperatiflere devredilen taşınmazların devrine uygun kullanılıp kullanılmadığının takibinin ise yapılmadığı anlaşıldı. AYM’ye yapılan bireysel başvuruda, 1993 yılında 3 bin TL’ye kamulaştırılan taşınmazların, özel mülkiyet şekli kazandırılarak 1,2 milyon TL’ye satıldığı kaydedildi.

AYM, “mülkiyet hakkı ihlalinin ortadan kaldırılması için” yeniden yargılama yapılmasını istedi.

HALKA BUHRAN, İKTİDARA LALE DEVRİ!

Diyanet'in toplantıları çok yıldızlı

Toplantılar için beş yıldızlı otelleri tercih eden Diyanet, kentte âdeti kamp kurdu. Başkanlık, Antalya'daki lüks tesiste art arda toplantılar düzenledi.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın lüks düşkünlüğü devam ediyor. Diyanet, Antalya'daki lüks otelde peş peşe toplantılar yaptı. 2-7 Kasım'daki Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Seminer Toplantısı ile 14-16 Kasım'daki Merkez Birimleri İstişare Toplantısı aynı otelde gerçekleştirilirken Ali Erbaş'ın da katıldığı toplantıların ikinci ayağına Diyanet personelinin ailesi de davet edildi.

Yüksek maliyetli harcamaları arasında beş yıldızlı otellerdeki toplantılar büyük yer tutan Diyanet İşleri Başkanlığı, Antalya'da adeta kamp kurdu. Başkanlığın, 2 Kasım'da başlayan ve 7 Kasım'da sona eren Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Seminer Toplantısı ile 14 Kasım'da başlayan ve iki gün süren Merkez Birimleri İstişare toplantısı için Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı'nın Antalya'daki lüks tesisi tercih edildi.

Erbaş Günlerce Kentte Kaldı

14-16 Kasım dönemlerinde gerçekleştirilen Merkez Birimleri İstişare Toplantısı'na Diyanet personelinin aileleri de katıldı. Başkanlığın internet sitesinden toplantılara yönelik herhangi bir paylaşım yapılmaması dikkati çekerken bir hafta arayla gerçekleştirilen iki toplantıya da katılan Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın, kentteki gençlik merkezi ve Kuran kursu açılışları ile birlikte günler boyunca kentte kaldığı belirtildi.

Öte yandan Başkanlık, Haziran 2021'de, "Alkolsüz her şey dahil" konseptiyle hizmet veren Antalya'daki bir beş yıldızlı otel ile indirim protokolü imzaladı. Diyanet İşleri Başkanlığı personeli ile ailelerine yüzde 18 oranında indirim sağlanmasına yönelik anlaşmanın yapıldığı otelin deniz manzaralı odasında bir günlük konaklama fiyatı, Diyanet'e özel 929 TL olarak belirlendi.

Lüks Otel Sevdası

Yurttaşlara, "Lüksten ve şatafattan kaçınma" uyarısında bulunan Diyanet, 2020 ve 2021 yılında gerçekleştirdiği çok sayıda toplantıyı beş yıldızlı otelde düzenledi. 2020 yılındaki, "Eğitim Görevlileri Semineri" ve "4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Öğreticilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri" için beş yıldızlı otelleri tercih eden idare, Haziran 2021'deki, "Meal Yazım Stratejileri Çalıştayı" için de beş yıldızlı otelle anlaştı.

KİŞİYE ÖZEL İLANLAR DURMAK BİLMİYOR

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) Rektörlüğü tarafından 25 Ekim 2021 tarihinde verilen akademik ilan "kişiyeye özel" verildiği şüphesini uyandırdı.

Mimarlık Fakültesi Endüstriyel Tasarım Bölümü verilen akademik personel ilanında aranılan ve şüphe uyandıran kriterler şu şekilde:

"Radyo, Televizyon ve Sinema ve/veya Medya ve İletişim alanında lisans, yüksek lisans veya doktora derecelerinden birine, Sinema veya İletişim bilim alanlarından doçent unvanına sahip olmak. Endüstriyel Tasarım lisans ve yüksek lisans programlarında ders verme, tez yönetme ve ulusal/uluslararası projelerde yürütücülük deneyimi olmak."

İYTE 2019 yılında da torpille atama iddiasıyla gündeme gelmişti. Söz konusu dönemde Biyomühendislik Bölümü'nün öğretim üyesi kadrosuna başvuran aday kişinin seminer yapacağı duyurulmuştu. Lisansüstü öğrencileri ve araştırmacılar, üniversitenin kendi ilkelerini çiğnediğini ve akademik liyakatin hiçe sayıldığını belirtmişti.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), üniversitelerde akademisyen alımlarında tepki çeken "kişiyeye özel" ilanları ortadan kaldırmak amacıyla; 9 Mart 2021'de 'Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönetmeliği'nde değişikliğe gittiğini açıklayarak, üniversitelere "akademik kadro ilanlarında kişiyi tanımlayabilecek özel şartlar yer alamaz" uyarısında bulunmuştu. Buna karşın üniversitelerdeki yöneticilerin, "kişiyeye özel ilanlar" açarak, akraba ve tanıdıklarını akademiye yerleştirmeye devam ettikleri görüldü.

ŞAHSİM ÜLKESİNDE ŞAHSA ÖZEL İLANLAR

Akademide kişiye özel ilanlar ve kadrolar bitmiyor. Kastamonu Üniversitesi'nin akademik kadro ilanında yer alan özel koşulla İletişim Fakültesi Dekanı Muharrem Çetin'in kızı Nihan Çetin üniversiteden kadro aldı.

Akraba kayırmacılığı olarak tanımlanan nepotizmin son örneği Kastamonu Üniversitesi'nde ortaya çıktı. İletişim Fakültesi Dekanı Muharrem Çetin'in kızı Zühal Nihan Çetin'in, "Kişiye özel kadro ilanı" ile üniversiteye girdiği iddia edildi. İşletme bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışan Nihan Çetin'in üniversiteye girmesinin önünü açan akademik kadro ilanında akademik kurallara aykırı şekilde, "Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri anabilim dalında yüksek lisans yapıyor olmak" şartının yazıldığı öğrenildi.

Başvuruları Kısıtladı

Üniversite, bazı fakültelele araştırma görevlisi alımı için Aralık 2019'da akademik kadro ilanına çıktı. Resmi Gazete'de de yayımlanan ilanlar arasında İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü için araştırma görevlisi ilanı da yer aldı. Fakülteye bağlı Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı'na alınacak araştırma görevlisi için açılan ilanda yer alan özel başvuru şartı ise "Çalışma Ekonomisi ve Endüstrileri Ana bilim dalında Yüksek Lisans yapıyor olmak" oldu. İlan, anabilim dalı ile ilgisi olmayan başka bir bölümde yüksek lisans yapmış olmak şartı getirilince, çok az kişi başvuru yapabildi.

Arkadaşlık Belirledi

Üniversite, Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı'na alınacak araştırma görevlisi için başka bir anabilim dalında yüksek lisans şartı aranmasını tartışırken özel şartı karşılayan kişinin İletişim Fakültesi Dekanı Çetin'in kızı olduğu anlaşıldı. Dekan Çetin ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Yavuz Demirel'in yakın arkadaş olduğu öğrenildi. Yalnızca 17 kişinin başvurabildiği ilanda dört kişi, ilan şartlarını taşımadıkları gerekçesiyle saf dışı bırakıldı. ALES ve yabancı dil puanının görece düşük olduğu belirtilen Çetin, böylelikle sınava girmeye hak kazanan ilk 10 aday arasında yer alabildi.

Eş-Dost-Akraba Atanıyor

Üniversiteler, birçok kez kişiye özel kadro ilanlarıyla gündeme geldi. YÖK'ün, "Belirli bir kişiyi tarif eden ilanlar incelenecek, gerekli görülürse iptal edilecektir" uyarısına karşın üniversitelerdeki özel şartlı ilanların sayısı hiç azalmadı. Belirli bir kişiyi işaret ettiği iddiasıyla tartışılan ilanlardan bazıları şunlar oldu:

- Ege Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Timuçin Gençler'in, çocuklarının basketbol antrenörünü akademisyen kadrosuna yerleştirdiği iddia edildi.
- Trakya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erhan Tabakoğlu'nun baldızı Nihal Tan Kaçar'ı üniversitenin bilgi işlem daire başkanlığında kadroya aldığı ortaya çıktı.
- İzmir Katip Çelebi Üniversitesi'nde yapılan inceleme sonucunda üniversite bünyesinde rektör, rektör yardımcısı, dekan ve öğretim görevlileri arasında yapılan araştırmada, 27 kişinin birbiri arasında akrabalık bağı görüldüğü açığa çıktı.

TRT MASKESİYLE ÇİFT MAAŞ TEKLİFİ

AKP'li vekillerin imzasıyla TBMM'ye gelen ve "Elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırılıyor" diye duyurulan torba kanundan Maarif Vakfı ve Kızılay gibi kuruluşların emekli üyelerine "çift maaş hakkı" düzenlemesi çıktı.

Elektrik faturalarındaki TRT payını kaldırma vurgusuyla TBMM Başkanlığı'na 38 maddelik torba kanun teklifi sunan AKP, arpalık olarak kullandığı kuruluşlarda görevli emeklilere çift maaş hakkı tanımaya ve çevre katliamına yol açabilecek düzenlemelere imza atmaya hazırlanıyor.

Torba kanun teklifiyle birlikte 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na, "Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türkiye Kızılay Demeği, Yeşilay Cemiyeti ve Yeşilay Vakfında görev alanların bu aylıkları kesilmez" hükmü eklenecek. Teklifte, bu ifadelerin yanında diğer ayrıcalıklar da aynı kanuna eklenmek isteniyor. Ayrıca bu kuruluşlar, kamunun sağladığı her türlü prim, teşvik, destek ve indirimlerden yararlanabilecek.

Teklif yasalarsa Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türk Kızılay Demeği ve Yeşilay Cemiyeti'nin Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçları da silinecek. Torba teklifte, çevre katliamına yol açabilecek düzenlemeler de yer aldı.

Orman içi alanlarda yasak olan balık çiftliği tesislerinin önünü açmaya hazırlanan iktidar partisi kurmayları, “Teklif, orman içi suların balık yetiştiriciliğinde kullanılmasına ve midye ile istridye üretiminde zorunlu olarak karada kurulması gereken tesis, depo, arındırma havuzu vb. yapıların kıyıda bulunan orman alanlarında da kurulabilmesine yönelik düzenlemeler içermektedir” dedi.

Çevre katliamına gerekçe olarak “balık yetiştiriciliğindeki hızlı gelişim”i gerekçe gösteren AKP, teklifte, “Önümüzdeki dönemde ihracatın artırılarak devam ettirilmesi hedeflenmektedir. Balık yetiştiriciliğinde sanayi tesislerinden uzak, kirliliğin minimum düzeyde olduğu, kaliteli ve devamlı düzeyde su kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak sektörün gelişimi açısından ihtiyaç duyulan kaliteli su kaynakları her geçen gün azalmaktadır. Orman içi suların balık yetiştiriciliğinde kullanılması, sektörün sürdürülebilir gelişimi açısından zaruriyet arz etmektedir. Diğer taraftan göl, baraj ve denizde bulunan balık, midye ve istridye yetiştiriciliği tesisleri, depo, arındırma havuzu vb. zaruri yapıların tesisi için kıyıda bulunan orman alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır” ifadelerini kullandı.

Özelleştirmede 49 Yıl ‘Kolaylığı’

İktidar partisi ayrıca özelleştirilen limanlar için şirketlere yeni haklar tanımaya hazırlanıyor. Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü’ne ait bazı limanların işletme hakkının 49 yıldan az olduğuna dikkati çeken AKP, teklifin yasalasmasının ardından dört ay içerisinde başvuran şirketlerin işletme hakkını 49 yıla kadar uzatacak.

TORBADA RANT!

İktidarın son torba teklifinden şirketlere liman ve orman piyngosu çıktı

AKP’nin Meclis’e sunduğu “torba teklif”e göre Denizcilik İşletmeleri ile TCDD’ye ait özelleştirilen limanlardaki sözleşme süreleri 49 yıla çıkarılıyor. Orman içindeki sularda balık üretilebilecek, deniz kıyısındaki ormanlık alanlara tesis yapılabilecek.

AKP, Meclis’e yeni bir “torba teklif” sundu. Teklife göre Türkiye Denizcilik İşletmeleri ile TCDD’ye ait özelleştirilen limanlardaki sözleşme süreleri 49 yıla çıkarılıyor. “torba teklifle” getirilen düzenlemeler şöyle:

- Orman içi sular balık yetiştiriciliğinde kullanabilecek. Buralarda alabalıkların yavruları üretilecek. Göl, baraj ve deniz kenarlarındaki ormanlık alanlara balık, midye ve istridye yetiştiriciliği için tesis kurulabilecek. Kıyıdaki ormanlar, işletmelere kiralanacak.
- Teklifte elektrik tüketiminden alınan yüzde 2 oranındaki TRT payı ile yüzde 0.7 oranındaki enerji fonu kesintileri kaldırılacak. Ancak uygulama 1 Ocak’ta başlayacak. Faturadaki esas yük olan yüzde 18 KDV konusunda bir düzenleme yapılmadı.
- Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ ile TCDD’ye ait özelleştirilen limanların 49 yıldan az olan sözleşme süreleri 49 yıla kadar uzatılabilecek. Bunun için davalardan vazgeçilmesi ve tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesi şartı aranacak. Süre uzatımına karar verilirse ek sözleşme imzalanacak.
- Elektrikte kademeli tarifeye geçilecek. Benzer abone gruplarının fazla tüketim yapanlar daha fazla ödeyecek. Abone grubu için normal tüketim miktarına uygun bir kademe belirlenecek. Tüketimden kaynaklanan ilave maliyetler, bu kademe üstünde tüketim yapan abonelere yansıtılacak.
- Petrol arama başvurularında 90 gün olan askı süresi 60 güne indirilecek. Teklifte, “Başvuru sürecinin uzun olması döviz kurlarında meydana gelmesi olası değişiklikler nedeniyle yatırımcının ülkemizden ayrılmasına yol açmaktadır” denildi.
- Proje bazlı yatırım olarak adlandırılan, stratejik önemi bulunan, teknolojik içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar için sağlanan yatırım yeri tahsisi, gerçek ve tüzelkişiler lehine 49 yıl süreli “bağımsız ve süreli nitelikte irtifak hakkı tesis edilmesi” şeklinde uygulanacak. Bu şekilde yatırım kredilerinde karşılaşılan teminat sorununun giderilmesi ve yatırımların hızlandırılmasının amaçlandığı belirtildi.

‘Torba’daki Su İtirafı

Teklifte ülkedeki “kaliteli su kaynaklarının” hızla azaldığı şöyle itiraf edildi: “Balık yetiştiriciliğinde sanayi tesislerinden uzak, kirliliğin minimum düzeyde olduğu, kaliteli ve devamlı su kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak sektörün gelişimi açısından ihtiyaç duyulan kaliteli su kaynakları her geçen gün azalmaktadır.”

Özensizlik Ortaya Çıktı

“Torba teklif” ile yasa yapmadaki özensizlik de bir kez daha ortaya çıktı. Geçen ay kooperatiflerin kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapabilmesi için kooperatiflerin birliklere, birliklerin de merkez birliğine ortak olması şartı getirilmişti. Ancak bunun için kooperatiflerin genel kurullarında karar alınması gerektiği “unutuldu.” Bunun için de uygulama süresi iki yıl sonraya atıldı.

10 AYDA 130 BİN ŞİKÂYET

Taksi krizi artarak devam ederken İBB’ye sadece bu yıl taksilerle ilgili 130 bin şikâyet iletilmiş ve 6 bin 137 taksi şoförüne yaptırım uyguladığı bildirildi.

Megakent İstanbul’da taksi sorunu iktidarın engellemesi nedeniyle derinleşerek devam ediyor. Bakanlık temsilcilerinin oy çoğunluğuyla da Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) toplantılarında İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin (İBB) 5 bin yeni taksi projesi engellenmeye devam ediyor. Geçen ayki UKOME toplantısında da İBB’nin 5 bin yeni taksi plakası ve yeni taksi sistemi teklifi tam 10’uncu kez reddedildi.

İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürü Barış Yıldırım, taksi denetimleri ve taksi sürücülerine yönelik şikâyetlere ilişkin önemli bilgiler verdi. 2020 yılında İBB’ye taksilerle ilgili 99 bin şikâyet iletilirken bu yıl sadece 9 Kasım tarihine kadar 130 bin şikâyet iletilmiş olduğunu belirten Yıldırım, “Hem araca hem de şoföre yaptırımlar uyguluyoruz. Bu yıl yaptırım uygulanan araç sayısı 9 bin 197. Yaptırım uygulamamızın birçok nedeni var. Yol ve yolcu seçme, yolcuya kaba davranılması, trafik kuralı ihlali ve kısa mesafe yolcu almama gibi şikâyetler incelenerek yaptırım uygulandı. Ayrıca yine sadece bu yıl 6 bin 137 taksi şoförüne de toplam 8 bin 6 adet yaptırım uyguladık” dedi.

İBB’nin Para Cezası Kesme Yetkisi Yok

İBB’nin para cezası kesme ve emniyet birimleri olmadan denetim yapma yetkisi olmadığını da belirten Yıldırım, “Son dönemlerde taksi taşımacılığında yolcu sayısının artmasıyla şikâyet oranlarında da bir artış oldu. İstanbul Otogarı’nda Eylül ayında bir Toplu Taşıma Denetim ve Yönetim Merkezi kurduk. Taksilerde kameralar var ve bu kameralarla denetim yapıyoruz. Denetimi sadece merkezden yapmıyoruz sahada da ekiplerimiz emniyet ve zabita ekipleriyle birlikte denetimler yapıyor. Bir ihlal tespit edildiği takdirde de işlem yapıyoruz” diye konuştu.

15 Bin Taksi Kamerayla Anlık Olarak İzleniyor

Yaklaşık 15 bin takside kamera sistemi olduğunu ve 3 bin 500 taksiye de bu sistemin 2022’de kurulacağını ifade eden Yıldırım sözlerini şöyle sürdürdü:

“Sürücünün kamerası kapatması da suç teşkil ediyor ve bu başlı başına bir ruhsat iptali gerekçesi. Taksileri hem anlık olarak izliyoruz hem de 153 çözüm merkezine yapılan şikâyetlerin ardından kayıtları izleyerek işlem yapıyoruz. Eskiden bu denetim için bir ekip yoktu. Şuan bu denetim sisteminde çalışan 84 personel var ve daha fazla denetim yapıyoruz. Hatta sadece taksileri değil, minibüsleri ve dolmuşları da izliyoruz.”

HAYATLARINI ÇALIYORLAR

Hükümet kadınları korumuyor. İki kadın daha katledilirken şüpheli ölümler birbiri ardına sıralandı. Öldürülen kadınlar için adalet mücadelesi ise sürüyor.

Kadın cinayetleri son bulmuyor. Cezasızlık failleri güçlendirirken, devlet adım atmıyor, milyonlarca kadın, erkek şiddeti tehdidiyle yaşamaya mecbur bırakılıyor. Dün iki kadın erkekler tarafından katledilirken, iki de şüpheli ölüm meydana geldi. Ölen kadınların ardından faillerin cezalandırılması için adalet mücadelesi devam ediyor.

- Antep'te Belkız Mahallesi'nde boş arazide bir kadına ait cansız beden bulundu. Hareketsiz yatan kadını görenler, polis ve sağlık ekiplerine haber verdi. İhbarla bölgeye gelen sağlık görevlileri, üzerinde kimlik bulunmayan 40 yaşlarındaki kadının öldürüldüğünü belirledi.

- Batman'ın Çamlıtepe Mahallesi'nde Doğan Demir adlı erkek dini nikahlı olduğu Sultan Karabulut'u öldürdü, kardeşi Müzeyen Karabulut ise ağır yaralandı. Sultan Karabulut'un öldürülmeden önce defalarca Demir hakkında 'beni öldürecek' diyerek, emniyete şikâyetinde bulunduğu ortaya çıktı.

Şüpheli Ölümler

- Adıyaman ve Mardin'de şüpheli kadın ölümleri meydana geldi. Adıyaman'da 31 yaşındaki Fatma G., asılı halde bulundu. Mardin'de kaldığı yurdun 8'inci kattaki odasında sabah okula gitmek için hazırlık yapan Artuklu Üniversitesi Sağlık Fakültesi Ebelik Bölümü 1'inci sınıf öğrencisi İrem Zeynep Aygün, çıktığı balkondan düştü. Gelen sağlık ekibinin yaptığı kontrolde, Aygün'ün yaşamını yitirdiğini belirledi.

Adalet Mücadelesi

- Ankara'da kendisini mühendis olarak tanıtarak evlendiği 47 yaşındaki Dr. Zeynep Erdoğan'ı öldüren, oğlunu da yaralayan Mehmet Erdoğan hakkında ağırlaştırılmış müebbet ve 23 yıla kadar hapis talebiyle dava açıldı. Mehmet Erdoğan hakkında ağırlaştırılmış ömür boyu ve 26 yıla kadar hapis isteniyor.

- İstanbul'da evli olduğu Tuğçe Demiryaran'ı ocak ayında öldüren Turan Demiryaran hakkında görülen davanın karar duruşması Anadolu 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapıldı. Avukat Melek Gerek, 'haksız tahrik' hükümleri uygulanmadan sanığın cezalandırılmasını istedi. Mahkeme heyeti, sanık Demiryaran'ı 'Eşi kasten öldürme' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırdı.

Şiddetin 'Cezası' 3 Bin TL

Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yaşayan Ali K., evli olduğu G.K.'yi 'tesettürü bırakmak istediği' bahanesiyle şiddete maruz bıraktı. Mahkemeye taşınan olayın dava duruşmasında ise G.K. şikâyetini geri çekti. Mahkeme Ali. K.'ye 'basit yaralama' suçlamasıyla 3 bin TL para cezası verdi.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN VEBALİ OMUZLARINDA!

Kadınlara yönelik şiddet ve vahşetin vebali, İstanbul Sözleşmesi'ni bir gecede 'Şahsi' imzası ve iradesiyle feshederek bu ülkenin kadınlarını yok sayan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidarının omuzlarındadır! Türkiye'de hiçbir iktidar döneminde kadınların can güvenliği, yaşam hakkı, bu dönemdeki kadar tehdit altında olmadı. Bu ülkenin kadınlarının uğradığı saldırıların, şiddetin, ellerinden alınan yaşam haklarının tüm vebali TBMM iradesiyle kabul edilen İstanbul Sözleşmesi'ni bir gecede 'Şahsi' imzası ve iradesiyle feshederek bu ülkenin kadınlarını yok sayan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidarının omuzlarındadır!

Türkiye'nin dünya çapındaki 16 milyon nüfuslu metropolü İstanbul'da hiçbir sözcükle tanımlamayacak bir vahşetle gencecik bir kadının daha yaşamı, umutları ve geleceği elinden alındı. Türkiye'de hiçbir iktidar döneminde kadınların can güvenliği, yaşam hakları, toplumda insanca ve eşit bir birey olarak var olma hakları bu kadar tehdit altında ve korumasız olmadı.

Artık muhtemelen iktidarın kendisinin de sayısını unuttuğu yargı reformu yasa paketleri, insan hakları eylem planlarında kadınların insan olarak varlığını, maruz kaldıkları şiddet ve saldırıları, neredeyse keyfi şekilde yaşamdan koparılmasını görmezden gelen iktidarın bu 'cezasızlık' yaklaşımı ve kadınları yalnızca cinsel obje olarak gören fetvacılarla süreci yönetme zihniyeti hızla bu noktalara gelmesine olanak sağladığı gibi, saldırganları, canileri cesaretlendirdi.

Kız çocuklarımız, genç kızlarımız, kadınlarımız, eşler, evliler, bekârlar, nişanlılar her an her yerde tehdit altındalar. Onları koruyacak, saldırganları, canileri caydıracak, hayatlarını kurtaracak bir hukuk sistemini, yasa düzenini hayata geçirmekten ısrarla kaçınan bu iktidar, sonunda kadınların yegâne güvencesi **İstanbul Sözleşmesi**'ni de feshederek meydanı tamamiyle kadınların kanına ve canına susamışlara terk etti. Kadınlarımızı yaşatmak, korumak, haklarını en üst düzeyde güvenceye almak üzere kabul edilen ve tüm uygar dünyanın, ülkelerin imzasıyla İstanbul'dan dünyaya duyurulan sözleşme millet iradesinin cisimleştiği TBMM'de kabul edilmesine karşılık bir günde tek kişinin 'şahsi' iradesi ve imzasıyla feshedilip çöpe atıldı. Şahsi iradesini öne çıkartıp on milyonlarca kadını ve haklarını yok sayan, yaşam haklarının pervasızca ellerinden alınmasına adeta zemin hazırlayıp neredeyse teşvik edercesine yürürlükten kaldırılan İstanbul Sözleşmesi'ne gerek olmadığını savunan ve 'Kadınlarımızı biz koruruz' diyen iktidarın kadınlarımızın can ve mal güvenliğiyle alay ettiği katlanarak artan cinayetler karşısında sergilenen duyarsızlık, tavırsızlık, tepkisizlik ve vurdumduymazlıkla apaçık ortada. Kadınlarımız samuray kılıçlarıyla caddelerde doğranıyor, taksilerle ezilip cesetleri tekmeleniyor, bedenleri parçalanıp varillerde yakılıyor ya da ormana, dağa tepeye atılıyor.

Her geçen daha da büyüyen bu vahşet karşısında iktidarın başı suskun, acılı ailelere taziyeye telefonu açarak vicdanını rahatlatıyor. On binlerce kişiye açtığı hakaret davalarıyla sindirdiği insanlarımız, acılı aileler tepkilerini, acılarını bile yüzüne karşı haykıramıyor. İçişleri Bakanı kabinedeki diğer bakanlarla polemik yapmaktan, ekonomiyi uçurup, Almanya'yı İtalya'yı çatlatmaktan ne ülkenin ne kadınlarımızı can güvenliğiyle ilgilenecek vakit dahi bulamıyor. Açılan on binlerce bekçi kadrosuyla geceleri mahalle, sokak ve caddelerin daha güvenliği olacağı iddiasına karşılık, vatandaşın güvenliğini sağlamak yerine bekçi dayağı yiyen, bekçi saldırısına uğrayan yurttaşlar her gün medyada haber oluyor. Güvenlik güçleri kadınların can ve mal güvenliğini sağlamak yerine, yaşam haklarını savunan, hukuk, adalet talep eden kadınları coplarla dağıtıyor.

Bu ülkenin kadınlarının uğradığı saldırıların, şiddetin, ellerinden alınan yaşam haklarının tüm vebali, TBMM iradesiyle kabul edilen İstanbul Sözleşmesi'ni bir gecede 'Şahsi' imzası ve iradesiyle feshederek, bu ülkenin kadınlarını yok sayan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidarının omuzlarındadır! Geçtiğimiz 6 günde 8 kadın erkekler tarafından öldürüldü. Yeter Artık!

GERÇEK ÖLÜM SAYISI YAKLAŞIK 150 BİN

CHP'li Belediyelerdeki ölüm sayısı Sağlık Bakanlığından 2 binden fazla

Ekim sonu itibarı ile CHP'li 21 büyükşehir ve il belediyesindeki bulaşıcı hastalıktan vefat eden sayısı Sağlık Bakanlığı tarafından Türkiye için bildirilen COVID-19 toplam ölüm sayısından 2 bin 291 fazla. Ülkemizin 21 ilindeki ölüm hızı 81 ile uygulandığında covid-19'dan ölenlerin sayısının 149 bin 315 kişi olabileceği tahmin ediliyor. Bu da ülkemizin ölüm sayılarına göre pandeminin en çok etkilediği dünyadaki 7. ülke olduğu gerçeğini ortaya çıkarıyor.

Söz konusu 21 ilde 1 Mart 2020 – 31 Ekim 2021 tarihleri arasında COVID-19 ve bulaşıcı hastalık sebebiyle vefat eden yurttaşlarımızın sayısı 72 bin 827 olarak bulunmuştur. Sağlık Bakanlığı tarafından aynı tarih itibarıyla ölüm nedeni COVID-19 olarak bildirilenlerin 81 ildeki sayısı ise 70 bin 536'dır. 60 il eksik olduğu halde ölüm sayısı 2 binden fazla

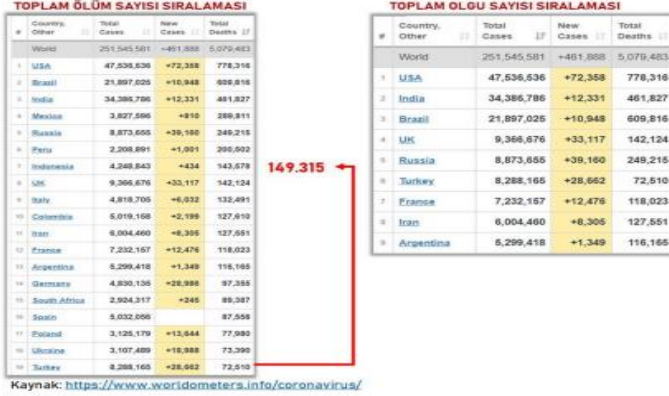
ŞEKİL 1. Sağlık Bakanlığı COVID-19 ölümleri ile 21 il bulaşıcı hastalık ölüm sayıları (1 Mart 2020-31 Ekim 2021)

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yalnızca 21 ilde COVID-19 ve/veya bulaşıcı hastalık nedeniyle ölenlerin sayısı Sağlık Bakanlığı tarafından Türkiye için bildirilen COVID-19 toplam ölüm sayısından 2 bin 291 kişi daha fazla. Uzmanlar ülkemizde son bir yıl içinde COVID-19 hastalığı dışında, olağan dışı herhangi bulaşıcı hastalık ölümlerinin söz konusu olmadığını ifade ediyor.

2.1 Kat Fazla Ölüm

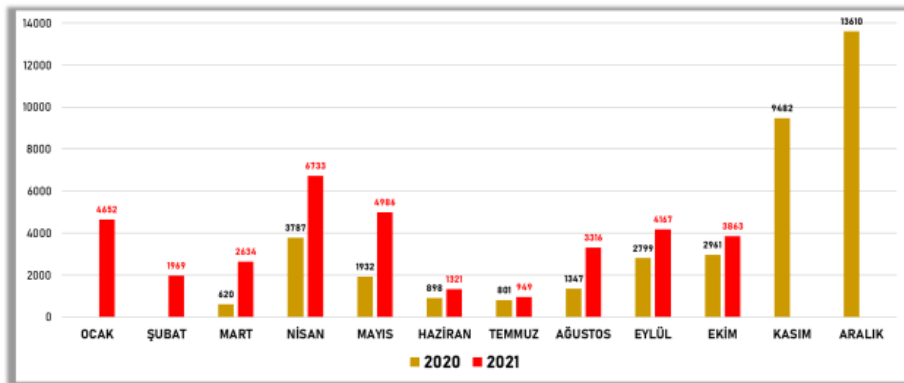
Türkiye'nin geri kalan 60 ilindeki COVID-19 ölüm eğiliminin bu 21 ilin ölüm hızında oyla eşdeğer olabileceği varsayıldığı bir projeksiyon yapılırsa Türkiye'de COVID-19 ölümlerinin Sağlık Bakanlığı'nın bildiriminden yaklaşık 2,1 kat daha fazla olacağını ortaya çıkar. Gerçek COVID-19 ölüm sayısı 149 bin 315 kişi olduğu tahmin ediliyor. Bu sayılar doğru olarak açıklanmış olsa ülkemizin ölüm sayılarına göre pandeminin en çok etkilediği dünyadaki 7. ülke olduğu anlaşılacaktır.

ŞEKİL 2. Dünyada COVID-19 hastalığı ölüm ve olgu sayıları sıralaması (8 Kasım 2021)

Vakada 6. Ölümde 19 Sıra Aldatmacası

Vakada Türkiye dünyada 6. sırada ancak açıklanan eksik ölüm sayıları ile dünya ölüm sıralamasında 19. Sırada. Benzer toplam olgu sayıları olan İngiltere 142 bin, Rusya 249 bin ölüm bildirirken, ülkemizin 73 bin ölüm bildirmesi gerçekçi görünmemektedir. Ülkemizde pandeminin başından beri şeffaf ve doğru bir şekilde yönetilemediği açıktır. Bu raporda sözü edilen 21 ilin bulaşıcı hastalık ölüm sayıları izlemine bakıldığında 2021 yılının COVID-19 ölümleri açısından 2020 yılından daha kötü seyrettiği açık olarak görülmektedir.

ŞEKİL 3. Aylara göre 21 ilde bulaşıcı hastalık ölüm sayıları (2020 ve 2021)

Şeffaf Veriler Açıklanıyor

Ekim ayının sonu itibarıyla pandemide on dokuz aydan uzun bir zamanı geride bıraktık. Sağlık Bakanlığı tarafından halen COVID-19 ölümlerinin yaş, cinsiyet, eşlik eden hastalık, meslek, sosyal sınıf ve illere göre açıklanmaması nedeniyle ülkemize özgü risk etmenleri analiz edilememekte ve maalesef alınan önlemlerin etkisini bilimsel verilere dayalı olarak değerlendirme olanağı bulunmamaktadır. Ayrıca Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanan olgu ve ölüm sayılarının COVID-19 pandemisinin ülkemizdeki gerçek yükünü ortaya koymadığına ilişkin pandeminin başlangıcından bu yana öne sürülen iddialar, her geçen gün ortaya çıkan yeni kanıtlarla desteklenmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

COVID-19 pandemisi ülkemizde iyi yönetilememektedir ve açıkça görüldüğü gibi COVID-19 pandemisinin ülkemizdeki yükü Sağlık Bakanlığının açıkladığı verilerden çok daha ağırdır.

EĞİTİMDE TOPYEKÜN ÇÖKÜŞÜ!

Biliyoruz ki eğitime ayrılan bütçe bir ülkenin eğitime verdiği önemin temel göstergesidir. Özellikle de öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, eğitim bütçesinin ulusal gelire oranı gibi veriler biliyoruz ki son derece önemli.

Ülke genelinde tüm eğitim kademelerinde 26 milyon öğrenci bulunuyor. **83 milyonluk nüfusumuz göz önüne alındığında, nüfusun yüzde 31,12'si eğitimde olduğunu görüyoruz.** Buna rağmen eğitime ayrılan bütçenin gayrisafi yurt içi hasıladaki payı yüzde 3,47. Diğer ülkelere baktığımızda, bu oranın en az yüzde 4,2 ile yüzde 8 arasında değiştiğini görüyoruz.

Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin yetersiz olması, Millî Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluklarını yerine getirememesine de neden oluyor. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinin Merkezî Yönetim Bütçesi içerisindeki payının sürekli azalıyor olması, vatandaşların eğitim harcamalarının artmasına sebep oluyor. **Bu da yoksulluğun olduğu yerlerde eğitime erişimdeki eşitsizlikleri derinleştiriyor ve fırsat eşitsizliğini kaçınılmaz olarak daha da büyütüyor.**

Millî Eğitim Bakanlığı'nın bütçesinden yatırımlara ayırdığı paya baktığımızda, 2002 yılında yüzde 17,18'lerde olan bu payın geçen yıl yüzde 4,65 seviyesinde gerçekleştiğini, bu yıl ise covid ortamında anlamlı olmayan bir artış ile yüzde 8,05 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. **MEB "Hedeflerimiz var" diyor; ancak bu rakamlar hedefleri gerçekleştirecek bir bütçeye tekabül etmiyor.**

Ülkemizde artarak devam eden derslik ihtiyacını hepimiz biliyoruz. Geçmiş yıllara bakıldığında iktidarınız döneminde, en az yılda 11 bin derslik yapılsa da, son birkaç yıldır bağış gelmeden çivi çakılmadığını görüyoruz. Salgın şartlarında ve mevcut derslik ihtiyacına rağmen geçen yıl artan derslik sayısı sadece 5.624. **Bu sayı da yeni yapılan değil, inşası tamamlanan derslikler.**

2.4 Milyon Öğrenci EBA'ya Erişemiyor, Yalnızca 600 Bin Tablet Dağıtıldı

Eğitime erişimdeki tabloya baktığımız zaman 2.4 milyon öğrencinin EBA'ya erişemediğini biliyoruz. Buna rağmen, çoğu bağışlarla olmak üzere yalnızca 600 bin tablet dağıtıldı; ancak eğitime erişemeyen öğrencilerin tablet ihtiyacını karşılamak MEB bütçesinin yaklaşık yüzde 1,5'yle mümkündür. Millî Eğitim Bakanlığı bağış gelirse derslik yapıyor, bağış gelirse tablet alıyor, bağış gelirse hatta öğretmenlere meslek içi eğitim verebiliyor. **Bağışlara dayanan bir Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi olamaz.**

Eğitime erişimdeki eşitsizlikler, YKS ve LGS'ye giren öğrenciler arasındaki başarı farklarına yansdı. Daha iyi koşullarda eğitim alan ve yoksul olmayan ailelerin çocuklarının başarısını net bir şekilde görüyoruz. **Millî Eğitim Bakanlığında yeterli bütçe verdiğinizde yoksulluğun aileden çocuğa geçmesini de önlemiş, engellemiş olacağınızı unutmamalıyız!**

700 Bini Aşkın Öğretmen Atama Bekliyor

Öğretmenlerimizin sorunlarını hepimiz biliyoruz. 700 bini aşkın öğretmen atama beklerken, yüzbinlerce öğretmen ihtiyacı resmi verilere yansımışken, geçtiğimiz yıla göre resmi okullarda öğretmen artışı sadece 7.154 olarak gerçekleşti. Pandemi şartlarında öğretmen ihtiyacını, boş geçen dersleri, ihtiyaçtan görevlendirilen ve sayısı 83 bine ulaşan ücretli öğretmenlerimizi de göz önüne aldığımızda, bu artışı kabul etmek mümkün değil.

4+4+4 sisteminin ilk mezunları geçen sene verildi ve bu öğrencilerin Liselere Geçiş Sınavı'ndaki başarısı geçen sene ortalama yüzde 11 düştü.

Bu arada yükseköğretime ortaöğretimden geçen öğrencinin aldığı eğitimdeki eksikleri de unutmamak gerek.

Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda 40 temel matematik, 40 Türkçe, 10 fen, 10 sosyalden soruların yanıtladığı TYT oturumunda, 40 temel matematikten **1 net bile yapamayanların sayısı geçen yıl 900 bindi; bu yıl 1 milyon üzerine çıktı.**

Diğer taraftan, yükseköğretimde yaşanan sorunlara baktığımızda, 2006'dan bu yana "her şehre bir üniversite" mantığıyla ve meslek envanteri yapmadan açılan fakülteleri, bölümleri, verilen kontenjanların ardından gelinen nokta, bir işsizler ordusu, ortaya çıkan "ev genci" gerçeği ve boş kontenjanlar ile karşı karşıyayız.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Size bu yıla dair boş kontenjan verilerini paylaşayım... **Bu yıl 250 bin kontenjanın boş kaldığı bilgisi kamuoyuna yansıdı. Bazı bölümler boş kontenjanları ile daha fazla ön plana çıkıyor.** Bu durum ayrıca, piyasanın ihtiyacı olan meslek ve donatıda eleman yetiştirilememesine ve biriken mezunların kendi meslekleri dışında farklı işlerle geçimini sağlamak zorunda kalmasına sebebiyet veriyor. Bu nedenle fakülte ve bölümler, kesinlikle meslek envanteri yaparak, var olan ihtiyaca göre açılmalı ve kontenjan verilmelidir.

Üniversitelerde akademik özgürlükler de gün geçtikçe kötüye gidiyor. Akademik özgürlükte 175 ülke arasında 170. sıradayız! Akademisyenler korkuyor, aidiyet duygusunu kalmadı, cemaatler üniversitelere yayıldı, üniversitelerde genel olarak rektör sorunu var, ki bu rektörler seçimle gelmeyen rektörler. **Akademilerde çalışma barışı bozuldu; yaşanan gerçeklerle akademinin durumu böyle.**

Türkiye'nin Geleceği Eğitimdedir.

Üniversitelerin performanslarını arttırabilmeleri, her şeyden önce bilimsel, yönetsel ve mali özerklik ile ilgili olup, ayrılan bütçe, **liyakatle belirlenen atamalar, seçilmiş rektör ve yeterli sayıda kadro ve araştırmacı ile mümkün olacaktır.** Bunun önemini hep vurguluyorum, tekrar hatırlatmak istiyorum...

Nitelikli ve kaliteli yükseköğretim, öncelikli hedeflerimizden biridir. Ve buradan yinelemek istiyorum: **İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamemizde de ifade ettiğimiz gibi, üniversitelerimizi, her türlü düşüncenin özgürce tartışılabilirdiği, her türlü bilimsel çalışmanın özgürce yapılabileceği ortamlar haline getireceğiz.** Çünkü biliyoruz ki, üniversitelerin bilimsel, yönetsel ve mali özerkliği çok önemlidir. Bilim üretemeyen üniversiteleri olan ülkeler dışa bağıllığa mahkumdur.

Türkiye'nin geleceği eğitimdedir. **Ve geleceğimiz için, bilgili, sorgulayan, araştıran öğrenciler yetişecek bir eğitim sistemine acilen ihtiyaç vardır.**

İdeolojik çıkar ve siyasi kararları değil, çocukların ve gençlerin maksimum yararını temel alacak bu eğitim sistemi için, Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidara yürüdüğü şu günlerde, gerçekleştirdiğimiz 7 Bölge Eğitim Toplantılarıyla, 81 ilimizde yaşanan öğretmen açığı, okul ihtiyacı, kapalı köy okulları, derslik sorunu ve eğitim öğrenimin diğer sorunlarına ilişkin görüş ve önerileri alarak, bu doğrultuda çalışmalarımızı zenginleştirmektediriz.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI 2020 YILI UZAKTAN / HİBRİT EĞİTİM FAALİYETLERİ KALİTE GÜVENCESİ

Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından paylaşılan **Yükseköğretim Kurumları 2020 Yılı Uzaktan / Hibrit Eğitim Faaliyetleri Kalite Güvencesi Durum Raporu, yükseköğretim kurumlarının Covid-19 pandemisiyle birlikte hayata geçirdikleri uzaktan/karma eğitim uygulamalarının kalite güvencesi süreçleri açısından değerlendirilmesi** amacını taşımaktadır.

156 kuruma ilişkin verinin analizi ile ortaya çıkan bu rapor hazırlanırken, herhangi bir programında kayıtlı öğrencisi bulunmayan, sisteme eksik rapor yükleyen, yeterli açıklama ya da kanıt sunamayan 51 kurum ise analiz dışı bırakılmıştır.

“Pandemi dönemi, yükseköğretimde yarattığı pek çok belirsizliğin yanı sıra nitelikli uzaktan eğitimin önemli bir tamamlayıcı olabileceğine ilişkin kurumsal deneyimleri artırmıştır. Bu deneyim birikimi, pandemi sonrasında da uzaktan eğitimden çeşitli alanlarda ve eğitimin farklı düzeylerinde etkin biçimde yararlanılabileceğine güçlü biçimde işaret etmektedir. Bununla birlikte uzaktan eğitimden yararlanmaya devam edecek kurumların mevcut eğitim hizmetlerini uzaktan ortamlara aktarmanın ötesinde; değişimi fırsat olarak algılayarak, var olan eğitim hizmetlerini uzaktan eğitim olanaklarıyla nasıl daha nitelikli hale getirebileceklerine odaklanmaları gerekecektir” çıkarımını paylaşan **bu raporun oluşum sürecinde, 156 kuruma 5 anahtar soru yöneltilmiş ve yükseköğretim kurumları tarafından gerçekleştirilen uzaktan / karma eğitim hizmetlerinin kalite güvencesi süreçlerinin olgunluk düzeyi incelenmiştir.**

Söz konusu sorular ise şöyle:

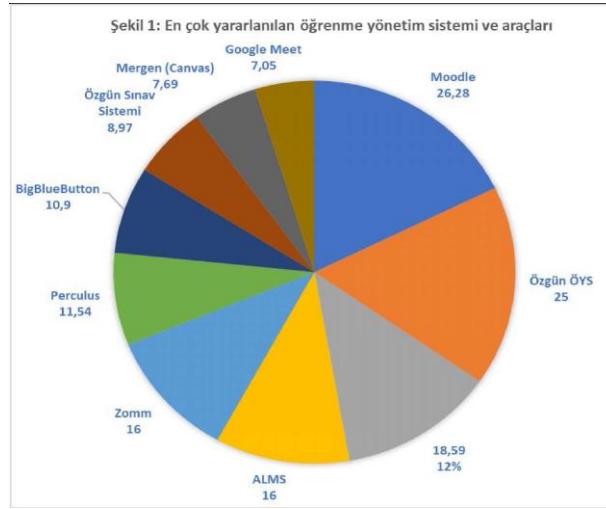
1. Uzaktan eğitim süreçlerinde yararlanılan öğrenme ortamları, kaynakları ve bunlara erişim konusunda sağlanan destek hizmetleri nelerdir? Bu alandaki uygulamaların niteliği nedir?
2. Uzaktan eğitim süreçlerinde yararlanılan öğretim yöntem ve teknikleri nelerdir? Bu alandaki uygulamaların niteliği nedir?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

3. Uzaktan eğitim süreçlerinde yararlanılan ölçme ve değerlendirme sistemleri ve bunlar içerisinde yer alan sınav güvenliği tedbirleri nelerdir? Bu alandaki uygulamaların niteliği nedir?
4. Uzaktan eğitim süreçlerinde kullanılan ölçme ve değerlendirme yaklaşım ve yöntemleri nelerdir? Bu alandaki uygulamaların niteliği nedir?
5. Uzaktan eğitim süreçlerine yönelik olarak yürütülen öğretim yetkinliği artırma faaliyetleri nelerdir? Bu alandaki uygulamaların niteliği nedir?

Bu sorulara verilen cevaplar ile hazırlanan raporda, uzaktan/karma eğitimde kullanılan öğrenme yönetim sistemleri ve ders araçları verisi incelendiğinde, **çoğunlukla çevrimiçi eş zamanlı etkileşim araçlarının kullanıldığı görülmektedir.**

Bazı kurumlar eş zamanlı derslerin zaman sınırlarının **öğrencilerin kendini ifade etmesini sınırladığını düşünmekte** ve çözüm olarak eş zamansız etkinliklerden de yararlanmaktadır.

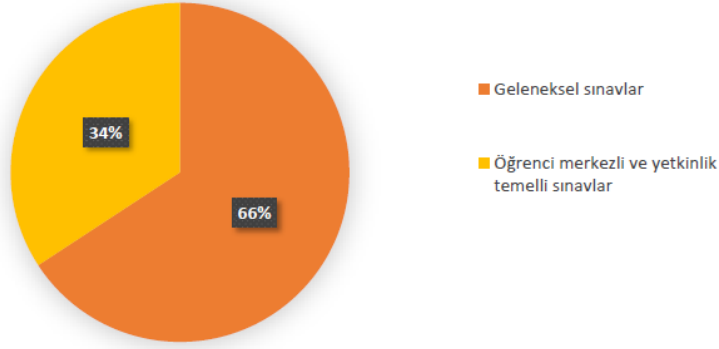
Ancak raporda, 156 kurumdan yalnızca 46'sının (yüzde 29,49'u), öğrenme yönetim sisteminin kurumun diğer bilgi yönetim sistemleriyle entegrasyonunu sağlayabildiği tespiti öne çıkmaktadır.

Uzaktan / hibrit eğitimde öğrenme kaynakları incelendiğinde, **metin tabanlı içeriklerin çoğunlukta olup, animasyon ve simülasyon gibi yenilikçi uygulamalara oldukça sınırlı sayıda rastlandığı dikkat çekmektedir.**

Öğrenme Kaynakları	Ağırlık	
	f	%
Dijital metinler	37	23,72
Videolar	33	21,15
Görseller	32	20,51
Sunumlar	30	19,23
Ses kayıtları	26	16,67
Ders notu	26	16,67
Zenginleştirilmiş çevrimiçi kütüphane hizmetleri	18	11,54
Link	11	7,05
Eş zamanlı ders kayıtları	11	7,05
Video/TV kanalları	10	6,41
Sosyal medya	3	1,92
Animasyon	2	1,28
Simülasyon	2	1,28

Uzaktan ölçme ve değerlendirme sistemlerinin varlığı incelendiğinde, **kurumların 24'ünde (yüzde 15,38) uzaktan ölçme ve değerlendirme sistemi ve bağlı sistematik süreçlerin söz konusu olmadığı görülmektedir.**

Ölçme ve değerlendirme yaklaşımları hususunda ise, uzaktan/karma eğitim süreçlerinde yaklaşımlarının ağırlıklı biçimde **geleneksel ölçme anlayışına dayandığı görülmektedir.**

Yükseköğretim Kurulu tarafından 2020 yılında yayımlanan "Pandemi Sürecinde Online Eğitimin Verimliliğine İlişkin Öğretim Elemanı Anket Raporu" da benzer biçimde en çok kullanılan ölçme yöntemlerini online testler ve yazılı sınavlar, ödev ve proje etkinlikleri, online sunumlar ve online sözlü sınavlar biçiminde ortaya koymaktadır.

ÖĞRENCİLER VE EĞİTİME ERİŞİM SIKINTILARI

Çocuğun ve toplumun gelişimi için eğitimde yapısal dönüşüme nitelikli veri, yapıcı diyalog ve farklı görüşlerden ortak akıl oluşturarak katkı yapma amacı taşıyan **Eğitim Reformu Girişimi (ERG)**, 2021 yılına ait Eğitim İzleme Raporlarından üçüncüsü olan **Öğrenciler ve Eğitime Erişim'i** paylaştı.

"Çocuk hakları çerçevesinde her koşulda tüm çocukların nitelikli eğitime erişiminin sağlanması ve bu amaç doğrultusunda eğitime ayrılan kaynakların adil kullanılması eğitim hakkı gereğidir" görüşünden yola çıkan ERG tarafından paylaşılan Öğrenciler ve Eğitime Erişim Raporu, salgın sürecinde eğitime ve okulun sunduğu sosyal hizmetlere erişimi, uzaktan eğitimin durumunu ve ortaya çıkan sosyal ve duygusal ihtiyaçları çocuğun iyi olma hâlini önceliklendirilerek değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

COVID-19 koşullarında başlayan 2020-21 eğitim-öğretim yılı 2 Temmuz 2021'de salgının devam eden etkisi altında tamamlandı. Salgının yarattığı kriz, tüm dünyada çocukların en temel haklarından biri olan nitelikli eğitime erişimi olumsuz etkiledi. ERG ise, bu noktadan hareketle ve **çocuğun iyi olma hâlini gözeten, veri temelli ve katılımcı eğitim politikalarının geliştirilmesine ve eğitim sisteminin krizlere dayanıklı hâle getirilmesine katkıda bulunma amacıyla**, 2020-21 eğitim-öğretim yılını farklı boyutlarıyla izleyen ve değerlendiren raporu paylaştı.

"2020-21, salgının başladığı 2019-20 eğitim-öğretim yılının ikinci dönemine kıyasla okulların daha uzun süre açık olduğu, seyreltilmiş yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitimin bir arada uygulandığı bir eğitim-öğretim yılı oldu. Salgın sürecinde okulların kısıtlı bir süre açılmış olması ve çoğunlukla uzaktan eğitime devam edilmesi, **sadece eğitime erişimi değil, çocukların okul aracılığıyla eriştikleri sosyal hizmetlerden ve koruma mekanizmalarından yararlanmalarını da engelledi**" açıklamasıyla başlayan raporda, **"Önceki eğitim yılında olduğu gibi 2020-21'de de çocukların eğitime erişimleri ailelerinin sosyoekonomik durumları, ev ortamları, öğretmenlerinin inisiyatif ve ihtiyaç duydukları destek seviyesi gibi faktörler doğrultusunda şekillendi. Salgın döneminde birçok çocuğun eğitim hakkına ulaşamaması diğer haklarının önünde engel oluşturdu. Çocuklar, sosyal ve duygusal ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli işlevleri olan okul topluluğundan uzak kaldılar ve sosyalleşme imkânlarını kaybettiler"** uyarısı dikkat çekmektedir.

Yapılan çeşitli araştırmalar da, okuldan fiziksel olarak uzak olmanın öğrenciler üzerinde olumsuz ruhsal etkileri olduğunu, ayrıca ruhsal sağlıklarının bozulmasının da devamsızlığı artıran nedenlerden biri olduğunu altını çizmektedir.

ERG'nin raporu, **"Bu süreçte eğitime erişim gibi okulun fiziksel ortamına erişimin de çocuğun iyi olma hâlinin önemli bir parçası olduğu, okulun çocuk haklarının sağlanmasında temel bir rol oynadığı ön plana çıktı.** Salgın döneminde ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara yönelik eğitim süreçlerinde alınan bazı kararlar ve yapılan düzenlemeler eğitimin paydaşları için belirsizlik ortamı yarattı. **Eğitimin diğer paydaşları gibi öğrenciler de belirsizliklerden içinde buldukları koşullara göre farklı şekillerde ve derecelerde etkilendiler. Sosyoekonomik durum, ev ortamı, ailelerin sağlık durumu ve teknolojik cihazlara erişim gibi değişkenler, öğrencilerin bu belirsizlikler barındıran sürece uyum sağlayıp sağlayamadıklarının belirleyicileri arasında yer aldı ve çocukların iyi olma hâlini doğrudan etkiledi."** açıklaması ile salgın döneminde yaşanan öncelikli sorunlara dikkat çekmektedir.

Çocuğun iyi olma hali, çocuğun yaşam kalitesini, öznel iyi olma hâlini ve memnuniyetini ön plana alan ve yapabilirliklerini artırmayı hedefleyen bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım sağlık, maddi durum, eğitim, ev ve çevre koşulları, ilişkiler gibi alanlarda çocuğun iyi olmasını hedefler, çocuğun refahına ve gelişmesine bütünsel olarak yaklaşır. Salgın döneminde çocukların yaşadıkları sorunlar nedeniyle bu yaklaşım doğrultusunda endişe verici bir süreç yaşanmıştır.

ERG, bu konunun önemini şu açıklaması ile vurgulamaktadır: “Salgın nedeniyle milyonlarca öğrenci gelişimlerine yön verecek önemli deneyimleri edinemedi. Akademik öğrenme kayıplarının yanı sıra öğrenciler iyi olma hâlleri, sosyal ve duygusal gelişimleri açısından da zorluklarla karşılaştılar. **Günlük düzenin bozulması, grup içi etkileşimin azlığı, hasta olma korkusu, gelecek kaygısı, sosyal mesafe zorunluluğu gibi faktörler öğrencilerin iyi olma hâlini Mart 2020’den bu yana etkiliyor. Yetişkinlere göre çok daha az sayıda çocuk hastalanmış olsa da araştırmalar COVID-19 salgınının çocukların ruh sağlığına ve refahına olumsuz etkilerinin endişe verici boyutlarda olduğuna işaret ediyor.**”

Uzmanlara göre, akranlarıyla etkileşimleri, hayatları ve gelişimlerinde hayati rol oynayan ergenlik çağındaki çocuklar için de izolasyon ve kısıtlamalar zorlu oldu. Bu dönem, ailelerden bağımsızlaşan, fiziksel ve zihinsel çeşitli ve hızlı değişimler yaşanan, akranlarıyla ilişkilerin farklılaştığı ve arttığı hassas bir dönemdir. **Bu nedenle, COVID-19 salgınının ergenleri şiddetli etkileme riski olduğu düşünülüyor.**

Yurtdışında çeşitli araştırmalara da konu olan bu endişe ile ilgili veriler ise:

- Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) yapılan bir araştırmaya göre “Çocuğunuz okula dönüş stresi yaşıyor mu?” sorusuna **yüzde 43’le en çok ortaokul öğrencilerinin velileri evet cevabı verdi.**
- OECD’nin Belçika, Fransa ve ABD’de gerçekleştirdiği bir araştırmaya göre 2021’de **depresyon ve kaygı belirtileri gösteren gençlerin sayısı yetişkinlere göre yüzde 30 - yüzde 80 oranında daha yüksekti.**
- Yunanistan’da ortaöğretimin son sınıfında olan ve üniversite sınavlarına hazırlanan 48 öğrencilerin ruh sağlığını inceleyen bir araştırma, COVID-19 döneminde depresyon ve kaygının kayda değer seviyede arttığına işaret ediyor. **Araştırma sonuçları salgın öncesinde yüzde 48,5 olan depresyon belirtisi gösteren öğrencilerin oranının yüzde 63,8’e yükseldiğini gösteriyor.**
- Türk Tabipler Birliği’nin Pandemide Okul Sağlığına İlişkin Uzman Görüşleri başlıklı raporunda özellikle ergenlerin ve gençlerin **salgın öncesinde var olan kırılabilirliklerinin salgınla tetiklenebileceği veya tanılanmış nörogelişimsel farklılıkların salgında şiddetlenebileceği belirtiliyor.**

ERG’nin Öğrenciler ve Eğitim Raporu’ndan öne çıkan diğer noktalar şöyle:

Bildiğimiz gibi, 2020-21’de okulların dönem dönem seyrletilmiş yüz yüze eğitim için açılmasına karşın eğitim hizmetleri ağırlıklı olarak uzaktan eğitimle sürdürüldü. Bu süreçte EBA TV, canlı dersler ve çeşitli uzaktan eğitim araçları kullanıldı. **Ancak her çocuğun uzaktan eğitime erişimi aynı düzeyde gerçekleşmedi.** Haziran 2020 verilerine göre en yoksul yüzde 20’lik kesimdeki ailelere mensup çocukların çevrimiçi eğitime erişim oranı sadece yüzde 14’tü!

ERG bu noktada, “**Uzaktan eğitimde gerekli cihazlara ve internete erişim, bakımverenlerin ev içi desteği, eğitim diline hakimiyet ve bireyselleşmiş eğitim gereksinimi gibi faktörler eğitime katılım ve etkin erişimin belirleyicileri oldu. İmkânlar çocuktan çocuğa büyük farklılıklar gösterdi. Derinleşen dijital uçurum eğitim sistemi içindeki eşitsizlikleri keskinleştirdi**” uyarısında bulunmaktadır.

“Farklı sosyoekonomik düzeylerdeki bireylerin ve toplulukların bilgi iletişim teknolojilerine erişimde ve bunların kullanımında yaşadığı eşitsizlik olarak” tanımlanan “dijital uçurum” kavramı, **salgın öncesinde de var olan eşitsizliklerin “derinleşebilme potansiyelini” ortaya koymaktadır.**

İKTİDARIN PARİS İKLİM ANLAŞMASINA DAİR YOL HARİTASI YOK

AK Parti iktidarının hedefleri olmadığını gösteren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının da Paris İklim Anlaşmasına yönelik herhangi bir yol haritası olmadığını ortaya koyan gelişmeler yaşanmaya devam etmektedir. Türkiye’nin bu yıl da iklim performansı çok düşüktür. 60 ülke içinde 42. Sırada yer almaktadır. Hatta enerji kullanımı kategorisinde ise geçen yıla göre 7 sıra gerilemiş durumdadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na 23 Eylül 2021 tarihinde Paris İklim Anlaşmasına yönelik herhangi bir yol haritası olup olmadığını dair tarafımızdan verilen önerge:

- Net sıfır emisyon hedefini,
- Ulusal Emisyon Azaltım Niyet Beyanının güncellemesinin yapıp yapılmadığı
- Fosil yakıtlı santral kapasite artırım hedeflerinin Paris İklim Anlaşması ile çelişki yaratacağını,
- Türkiye'nin emisyon yüksek sektörlerinde(çimento, demir-çelik, seramik gibi) dönüşüm yol haritası olup olmadığını sorduk.

Gelen yanıtı değerlendirdiğimizde, oluşan tespitlerimiz:

- Gelen yanıtlar derinliği olmayan, genel geçer unsur ve ifadeleri kapsamaktadır.
- Enerji politikasının arz güvenliği, Milli Enerji ve Maden Politikası ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Enerji başlığında yönetildiğinden bahsetmektedir.
- "Milli Enerji ve Maden Politikası" vizyon belgesi, dönemin Enerji Bakanı Berat Albayrak tarafından Nisan 2017 yılında açıklanan ve hiçbir detayı, modellemesi ve hatta global geçerliliği olmayan, ulusal hedefe odaklanmayan söylemlerden oluşmaktadır.
- Gelen yanıtın içeriği birebir Milli Enerji ve Maden Politikasından alınmıştır.
- 2017 yılından 2021 yılına kadar olan süreçte yaşanan pandemi, enerjinin artan önemi, Avrupa Yeşil Mutabakatı, ülkelerin iklim konusunu odaklarına almaları gibi global vizyonun Enerji Bakanlığına uğramadığı görülmektedir.
- Ulusal emisyon azaltım hedefi olarak hala, hiç önlem alınmadığından 2030 yılında oluşacak Türkiye karbon emisyonundan %21 azalma yapılacağı hedefinden bahsedilmektedir. Bu hedef dünyada konunun otorite kurumları tarafından çok yetersiz bulunmuştu, dolayısıyla biz bunu iyileştirmeye yönelik plan-proje olup olmadığını sormuştuk.

Petrol ve doğalgaz ve ısı verimi yüksek ithal kömürde dışa bağımlı iken, 2017 yılı itibari ile yenilenebilir enerji teknolojisinde neredeyse sıfır mertebesinde bir gelişme sağlamış iken nasıl Milli Enerji Politikasından bahsedilir, O dönemde milli enerji söylemiyle desteklenen, olumsuz fizibilitelere sahip yerli kömür santralleri için her yıl yüksek tutarlarda destek mekanizmaları ödenmektedir.

Bu arada COP26 Toplantıları devam ederken, ülkelerin İklim Değişikliği Performans Endeksi yayınlandı. Bu endeks, en yüksek emisyonla sahip Türkiye dahil 60 ülke ve Avrupa Birliği'nin iklim değişikliği konusundaki gelişmelerini değerlendiriyor.

Türkiye bu yıl da iklim performansı çok düşük. 60 ülke içinde 42. sırada. Hatta enerji kullanımı kategorisinde ise geçen yıla göre 7 sıra gerilemiş durumdadır.

SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ, YİTİRDİĞİMİZ İTİBARIMIZ!

TÜRKİYE, YUNANİSTAN, GÜNEY KIBRIS VE İSRAİL'İN DE DAVET EDİLDİĞİ PARİS'TEKİ LİBYA KONFERANSI'NA KATILMADI.

Türkiye, Yunanistan, Güney Kıbrıs ve İsrail'in de davet edildiği Libya Konferansı'na katılmadı. Daha önce Almanya'nın öncülüğünde Berlin'deki konferansta alınan kararlarda yabancı askeri güçlerin ülkeden çekilmesine muhalefet şerhi koymuştu. Macron, Türkiye'ye çağrıda bulunarak Libya'dan askerlerini çekmesini istedi. İktidar, Türkiye'nin Libya'da 'istikrar gücü' olarak yer aldığını savundu!

Libya'da 24 Aralık'ta yapılacak seçimler yaklaşırken, Libya konferanslarının sonuncusu geçen hafta Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un davetiyle Paris'te yapıldı. Almanya'da seçim sonrası henüz yeni hükümetin kurulamamış olmasını değerlendiren Macron fırsatı görerek Libya'da inisiyatif alırken, Erdoğan 'Eş Başkan' olarak davet edildiği Libya Konferansı'na katılmadı. Cumhurbaşkanı Erdoğan Roma'daki G20 zirvesinde Macron'a Yunanistan, GKRY ve İsrail'in davetli olduğu bir toplantıda Türkiye'nin olamayacağını doğrudan iletildiğini açıkladı. Kanımca Macron, Türkiye'nin resmi olarak tanımadığı GKRY Cumhurbaşkanı, Türkiye'nin Doğu Akdeniz konusunda ciddi gerginlikler yaşadığı Yunanistan Başbakanı ve diplomatik ilişkilerin yıllardır kesik olduğu İsrail'i ve 2013'ten bu yana diplomatik ilişkilerin kesik olduğu Mısır Devlet Başkanı Sisi'yi de davet ederek Türkiye'nin katılımını ister gibi görünüp gerçekte katılmamasını garantiye alma niyetini hayata geçirdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Macron, Libya Zirvesi'nde yaptığı açılış konuşmasında Türkiye'yi hedef alıp Libya'daki yabancı askeri güçlerin ve paralı askerlerin çekilmesi planının hayata geçirilmesi gerektiğini belirterek, "Rusya ve Türkiye paralı askerlerini gecikme olmaksızın çekmeli" çağrısı yaptı. Libya'daki geçiş sürecine ve 24 Aralık'ta yapılması planlanan seçimlere uluslararası toplumun tam desteğinin tüm katılımcı ülkeler tarafından altının çizildiğini vurgulayan Macron, zirvede hazır bulunan tüm Libya partilerinin de bu seçimlerin sonuçlarını ne olursa olsun kabul edeceklerine söz verdiklerini söyledi. Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Macron'un sözlerine karşı yaptığı açıklamada Türkiye'nin Libya'da 'istikrar gücü' olarak bulunduğunu savundu. **Türkiye'nin tezi Yunanistan, GKRY ve İsrail'in Libya barış sürecinin doğal üyeleri olmadığı** yönünde.

Her üç ülke de Türkiye'nin Trablus yönetimiyle 27 Kasım 2019'da imzaladığı deniz sınırları anlaşmasının meşru olmadığı tezini savunuyorlar. BM ve uluslararası alanda bu tezleri gündeme getirip anlaşmanın iptali için çaba gösteriyorlar.

– Doğu Akdeniz konusunda ve yaşanan gerginliklerde de Yunanistan ve GKRY'nin yanında yer alan, konuyu AB gündemine taşıyıp Türkiye'ye yaptırım için destek veren Fransa'nın Paris Konferansı'na bu ülkeleri eş başkan olarak davet etmesi iyi niyetli bir yaklaşım değildir.

İktidar Libya'da henüz serbest ve özgür seçimlerin yapılabileceği güvenli bir ortamın oluşmadığını öne sürerken, Tobruk'taki Libya Ulusal Meclisi (LUM) ve Başkanı Akile Salih'i destekleyen Fransa, Mısır, Rusya gibi ülkeler, Türkiye destekli İhvan çizgisindeki Trablus geçici Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) yerine daha kapsayıcı ve geniş katılımlı bir hükümet oluşturulmasını hedefliyor.

Bu nedenle mevcut UMH ile seçime gidilmesi halinde sonuçların tartışmalı hale geleceğini savunan Mısır-Fransa-Rusya çizgisine karşı Türkiye, UMH'nin desteklenmesi ve güçlendirilmesini savunuyor. İktidarın tezi mevcut hükümetin ortadan kaldırılması ve daha kapsayıcılık gerekçesiyle seçime giderken yeni bir hükümet kurulması durumunda, şu ana kadar elde edilen kazanımların ortadan kalkacağı ve tekrar kaos yaşanacağı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan Paris Konferansı öncesinde Trablus'taki geçici hükümetin Başbakanı Abdulhamid Dibeybe ve Libya Devlet Yüksek Konseyi Başkanı Halid el-Mișri'yi Türkiye'ye davet ederek görüştü. Görüşme sonrasında Halid el-Mișri, Halife Hafter'in cumhurbaşkanlığına aday olması ihtimalini gerekçe göstererek seçimleri boykot çağrısı yaptı.

Bu çağrının Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın telkiniyle yapıldığı ve iktidarın UMH ve Trablus yönetimi üzerindeki gücünü göstermek istediği açık. UMH yönetimi, seçimleri engellemeye, seçimlerin boykot edilmesini ve sürecin baltalanmasını sağlamaya yönelirse, bunun faturası iktidara ve Türkiye'ye çıkartılır. ABD yönetimi yabancı askerlerin çekilmesi süreciyle 24 Aralık seçimleri arasında bağ kurulmaması gerektiği görüşünde. ABD, seçimlerin yapılması ve Libyalıların sandık başına gitmesinin öncelikli olduğunu savunuyor. Bunun için ABD yönetimi, Trablus yönetimi üzerindeki ağırlığını kullanarak, seçimlerin ertelenmesi, boykot edilmesi ya da gerçekleşmemesi seçeneğini ortadan kaldırması mesajını iktidara ilettiği vurgulanırken, **Erdoğan ile görüşme sonrası UMH'den seçimi boykot çağrısı yapılması, öngörülenin tam tersi bir tablo!**

İktidarın 24 Aralık seçimlerinin yapılması ve sonrasında olası iktidar değişikliğiyle Libya'da inisiyatifini ve etkinliğini kaybetme endişesi taşıdığı, bunun içinde UMH üzerindeki ağırlığını ABD ve diğer ülkelerin beklentilerinin aksine, seçimleri boykot ya da yapılmaması yönünde kullanmayı planladığını öngörmekteyim.

AB, BELARUS-POLONYA SINIRINDAKİ MÜLTECİ KRİZİNDE TÜRKİYE'Yİ SUÇLUYOR!

Belarus-Polonya sınırına yığılan binlerce mültecinin Türkiye üzerinden THY ile taşındığı ithamları iktidar tarafından reddedilse de AB'nin kaçak göçmen taşıyan havayollarına yaptırım açıklamaları üzerine, Irak, Suriye, Yemen vatandaşlarına Türkiye'den Minsk'e seyahat ve uçak bileti satışı yasaklandı!

AB'nin Belarus'taki devlet başkanlığı seçiminin sonuçlarının ve Rusya destekli Lukaşenko'nun tekrar devlet başkanı seçilmesinin usulsüz olduğu, muhalif adaylara baskı ve tutuklama kararlarına karşı bu ülkeye yönelik yaptırımların uygulamaya konulmasıyla başlayan AB-Belarus gerginliği, son haftalarda Belarus ile AB üyesi Polonya sınırına yığılan binlerce mülteci ile krize dönüştü.

Belarus-Polonya sınırına yığılan mülteciler Polonya'ya geçmeye ve buradan diğer AB ülkelerine gitmek istiyor. Polonya, Belarus sınırını kapatarak 50 bin askerle sınır bölgesini takviye etti. Sınırdaki bekleyenlerin tamamına yakını Irak, Suriye, Yemen gibi ülkelere geliyor.

– Türkiye'nin yaşananların tarafı haline gelmesine yol açan gelişmeler ise Polonya hükümetinin Türkiye'yi ve THY'yi göçmenleri Belarus'a taşımakla suçlamasıyla farklı bir boyut kazandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

THY, Belarus'un başkenti Minsk'e haftada 14 sefer yaparken bu seferlerde ağırlıklı AB ülkelerine iltica etmek isteyen Irak, Suriye, Yemen vatandaşlarının seyahat ettiği ve sınıra yığılan göçmenlerin de Türkiye üzerinden geldiği iddiasıyla Polonya hükümeti ve AB Komisyonu yetkilileri Türkiye'yi suçluyor. Aynı şekilde Belarus hava yolu Belavia'nın da Minsk-İstanbul arasında haftada THY ile ortaklaşa 4-7 uçuş gerçekleştirdiği, en az 180 göçmenin Belarus'a taşınarak AB ülkelerine gitmelerine yardım edildiği öne sürülüyor.

AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ve AB Dış Politika ve Güvenlik Komiseri Joseph Borrell, Türkiye ve Belarus'u suçlayan açıklamalarda bulunurken, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı Putin ve Lukaşenko'ya destek vermek, AB-Belarus geriliminde mülteci şantajını devreye sokan Lukaşenko'nun yanında yer almakla itham ettiler. AB yetkilileri ve başta Polonya, Almanya, Avusturya medyasında da Belarus-Polonya sınırındaki gelişmelerin Erdoğan-Putin-Lukaşenko tarafından planlandığı yönünde haber ve yorumlar geniş şekilde yer aldı.

Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas, kaçak göçmenleri ve mültecileri taşıyan havayollarına yaptırım getirileceğini, AB ülkelerine ve şehirlerine uçmalarının yasaklanacağını dile getirdi. Bu çerçevede kasım ayındaki AB Dışişleri Bakanları toplantısının gündeminde bazı ülkelere ve havayollarına yaptırım-ambargo kararlarının yer aldığı açıklandı. Dışişleri Bakanlığı AB ve Polonya'dan gelen Türkiye'ye yönelik suçlamaları reddederken iddiaların asılsız ve Türkiye'ye karşı haksızlık olduğu, Türkiye'nin uluslararası anlaşmalara ve hukuka aykırı hiçbir süreçle ilgisinin bulunmadığı kaydedildi. THY tarafından yapılan açıklamalarda da iddiaların THY'yi karalamaya yönelik olduğu, kaçak göçmen ya da mülteci taşınmasının söz konusu olmadığı dile getirildi.

Belarus Devlet Başkanı Lukaşenko AB'nin yeni yaptırım tehditlerine karşılık ülkesi üzerinden Polonya ve Avrupa'ya taşınan doğalgazı kesme tehdidini gündeme getirdi. Almanya Başbakanı Merkel, Lukaşenko'ya baskı yapması için Putin ile telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Rusya Devlet Başkanının Merkel'e 'Türkiye ile yaptığınız gibi Belarus ile de mülteci anlaşması yapın ve mültecileri ülkede tutması için para ödeyin' önerisinde bulunduğu kaydedildi. Polonya ile AB'den gelen suçlamalar üzerine Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu Polonya Dışişleri Bakanı ile telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Bu görüşme sonrasında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Suriye, Irak, Yemen vatandaşlarının Belarus'a uçuşuna izin verilmeyeceğini, bu üç ülke vatandaşlarına uçak bileti satışının ikinci bir emre kadar yasakladı.

- Belarus-Polonya sınırındaki göçmen krizinde göçmenlerin yasa dışı şekilde Türkiye'den Belarus'a taşındığı iddialarını reddeden iktidarın şimdi Belarus'a gitmek isteyen Irak, Suriye ve Yemen vatandaşlarına bilet satışını durdurma ve seyahatlerini yasaklama kararı itham ve suçlamaların 'zımnen kabulü' anlamına geliyor.

- AB Konseyi Başkanı Charles Michel, alınan seyahat yasağı ve bilet satmama kararıyla destek ve iş birliği için Türkiye'ye teşekkür ederken, kararın Polonya Dışişleri Bakanı ile Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun telefon görüşmesinden sonra alınması dikkat çekici!

Bu kararı Polonya ile siyasi ve ekonomik ilişkilerin daha fazla zarar görmemesi için Polonya'dan gelen talep üzerine almış görünse de AB'nin yaptırım ve havayollarının AB ülkelerine uçuşlarını yasaklamaya hazırlanmasının da etkili olduğu söylenebilir. Şayet Türkiye bu yaşananlarda sorumluluğu olmadığını ve haksız yere suçlandığını savunuyorsa bu tezinin arkasında durması ve geri adım atmaması gerekir.

BU NE PERHİZ BU NE LAHANA TURŞUSU!

Türkiye'yi temel hak ve özgürlükler, insan hakları, adalet konusunda eleştiren AB, iktidarın Suriye-Irak-Yemen vatandaşlarına seyahat yasağı getirmesini alkışlıyor! Bir yandan Türkiye'yi temel hak ve özgürlükler, insan hakları, adalet konusunda eleştiren AB'nin, şimdi iktidarın Suriye, Irak, Yemen vatandaşlarına Belarus ve bu ülke üzerinden diğer AB ülkelerine seyahat yasağı getirmesini alkışlamaları, teşekkür etmeleri samimi görünmüyor!

Seyahat ve bilet satış yasağı getirilen Suriye, Irak, Yemen vatandaşlarına önümüzdeki günlerde İran ve Afganistan vatandaşlarının da eklenmesi bekleniyor. Bu insanlar Türkiye'ye yasal yollardan girmişse, vizeleri-pasaportları yasal ise seyahat etmelerini ve uçak bileti satılmasını yasaklamak kanımca uluslararası hukuka, kişi hak ve hürriyetleri açısından Türkiye'nin imzaladığı uluslararası sözleşmelere, insan haklarına, seyahat özgürlüğüne aykırı. İktidar, uluslararası sözleşmelere ve seyahat özgürlüğüne aykırı siyasi ve idari bir karar alarak getirdiği bu yasaklamayla AB üyeliğinde Türkiye'ye destek veren Polonya'yı kaybetmemenin yanı sıra, AB'den yeni bir mülteci desteği alabilmeyi, AB'den olası yeni yaptırımlarla karşılaşmamayı hedefliyor. İktidar, göçmenlerin yasa dışı şekilde Belarus'a taşındığını reddediyor ancak iki Dışişleri Bakanının görüşmesinde anlaşılan Polonyalı bakan ve AB yetkilileri ortaya bazı somut bulgular koyup, siyasi talepler ve tehditlerde bulundular ki, ertesi gün bu yasak kararları açıklandı. Bir başka açıdan bakıldığında ise bu kişiler Türkiye'ye yasal yollardan girmişlerse sırf bu üç

ülkenin vatandaşı oldukları için getirilen seyahat ve bilet satış yasağı ayrımcılık olarak değerlendirilebilir ve Türkiye'yi uluslararası alanda bazı sıkıntılı durumlarla karşı karşıya bırakabilir.

– Polonya sınırına yığılan bu on binlerce kişi yasa dışı yollardan Türkiye'ye girmişlerse gerek ülkeye girişlerini gerekse Belarus'a, Litvanya'ya, Polonya'ya gidişlerini organize eden uluslararası bir insan kaçakçılığı organizasyon mevcut demektir. **Bunun açığa çıkartılması gerekir.**

Bu karar ve başlatılan yasak uygulamasının AB tarafından memnuniyetle karşılanması hukuki açıdan çifte standart. AB kendisini göçmen krizinden korumak için hak ihlallerinin önünü bizzat açarak uluslararası hukukun çiğnenmesine zemin hazırlarken bundan böyle başkalarına hak ihlali ve hukuk uyarısı yaptığında inandırıcı olamaz. Kanımca iktidar, AB'nin bu taleplerini kendisi açısından bir fırsat olarak değerlendirerek Irak, Suriye, Yemen gibi ülke vatandaşlarına rahatlıkla yasaklamalar getirme yönünde adım attı.

Şayet bu yol siyasi ve hukuken açılırsa bir süre sonra AB'nin de Türk vatandaşlarına seyahat ve bilet satış yasağı getirmesi durumunda, Türkiye'nin diyecek bir sözü olamaz. Bir anlamda AB, iktidara aldırıldığı bu kararla; Türkiye'ye kendi elini zayıflatma, kendi bindiği dalı kesmeyi kendi eliyle yaptırdı ve bu emsal üzerinden gelecekte Türkiye ve Türk vatandaşlarına getirilmesi olası yasakları peşinen kabul ettirdi!

SURİYE İÇİN ÜRDÜN MUTABAKATI

Suriye'nin Arap Birliği'ne geri dönmesi ve Suriye'de askeri-siyasi çözümü için "Ürdün Mutabakatı" adı altında hazırlanan Arap Planı'nın detayları netleşiyor.

İktidar Kuzey Suriye'ye yeni harekât açıklamaları yaparken, Arap ülkeleri Esad ile normalleşme girişimlerine hız verdi. Suriye'nin Arap Birliği'ne geri dönmesi ve Suriye'de askeri-siyasi çözümü için Ürdün Mutabakatı adı altında hazırlanan Arap Planı'nın detayları netleşiyor. Arap ülkelerinden gelen normalleşme talebi Şam'ın elini güçlendirirken, Türkiye sahada yalnız kaldı!

BAE Dışişleri Bakanı Şeyh Abdullah Bin Zayed geçen hafta gittiği Şam'da Esad ile bir araya gelirken dünya medyasına servis edilen fotoğraflarda samimi görüntüler yer aldı. Şam ile normalleşme yönünde ilk adımı 2018'de Şam Büyükelçiliğini yeniden açarak atan BAE yönetimi bu ziyaretle süreci daha ileriye taşıdı. Son dönemde İsrail ile normalleşme adımları başta olmak üzere Ortadoğu, Doğu Akdeniz ve Körfez Bölgesi'nde pek çok yeni hamlenin öncülüğünü yapan BAE, ağır savaş koşullarına ve kayıplara rağmen iktidarda kalmayı başaran Esad ile devam etmenin sinyalini Arap ülkelerine vermiş oldu.

Suriye'deki savaş BAE ve Suudi Arabistan başta olmak üzere İran ile ciddi sorunları bulunan ve Şii-Sünni rekabetinde yer alan taraflardan İran'ın bölgedeki etkisini ve nüfuzunu güçlendirdi.

Suriye'nin yanı sıra Irak ve Yemen'de de etkinlik alanını genişleten İran, Esad'ın Rusya ile en büyük destekçisi oldu. BAE'den yapılan bu üst düzey ziyareti Esad'ı İran etkisinden uzaklaştırma çabası olarak da görmek olanaklı. Ancak Esad'ın bu talebe olumlu yanıt vermesi söz konusu olmadığı gibi 2011 öncesine göre eski gücünden önemli ölçüde uzaklaşmış olsa da Rusya ve İran'ın yanı sıra Çin'i de yanına alan Esad'ın hâlâ ciddi kozları ve manevra alanları mevcut.

– Bu açıdan BAE ziyaretini Şam üzerindeki İran etkisini dengeleme amaçlı değerlendirmek daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Ayrıca Arap-İsrail normalleşmesi, İbrahim Anlaşmaları, İran-Suudi Arabistan arasında başlayan müzakereler dikkate alındığında bölgede 2011'e göre pek çok şey ciddi değişikliğe uğradı.

Son Lübnan krizinde Lübnan'a Ürdün üzerinden elektrik ve Mısır'dan doğalgaz temininde Suriye'nin geçiş ülkesi olmasına onay vermek zorunda kalan ABD, her ne kadar BAE'den Şam'a yönelik ziyareti doğru bulmadığını açıklasa da sahadaki gerçekliğe itiraz etmiyor.

Arap Birliği'ne yeniden dönüş ve 10 yıldır askıya alınan üyeliğin yeniden tesisi Esad'ın elini daha da güçlendirecek gelişmeler. Suudi yönetiminin kontrolündeki medyada tamamı yayınlanan ve Suriye'de çözüm için Arap Planı'nı ortaya koyan Ürdün Mutabakatının nihai hedefinin 2011 sonrasında Suriye'ye giren tüm yabancı güçlerin ve yabancı savaşçılarla, cihatçı silahlı grupların Suriye'den çıkması olduğu kaydediliyor. Arap mutabakatıyla 2015'ten bu yana Suriye'de Esad lehine sahada yer alan Rusya'nın "meşru çıkarlarının tanındığı" vurgulanırken Suriye'nin belirli bölgelerinde aşamalı şekilde İran nüfuzunun sınırlandırılması öngörülmüyor. Ayrıca bazı aşamaların hayata geçirilmesi ardından ABD ve Koalisyon güçlerinin Suriye'nin kuzeydoğusu ile güneydoğusundaki Tanf Üssü'nden çekilmesi de mutabakatta yer alıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ürdün Mutabakatıyla Suriye’de 10 yıl önce girilen rejim değişikliği hedefinin ‘başarısız olduğu’ kabul edilirken, bundan sonraki süreçte Suriye’de barışçı siyasi çözüm için Şam yönetiminin politikalarında bazı değişikliklere gitmesi öneriliyor. Bu çerçevede Şam rejiminin Suriye halkının birlik ve beraberliğini, barış içinde bir arada yaşamasını ve refahını doğrudan etkileyecek siyasi değişiklikleri yapması, ekonomik ve sosyal tedbirleri alması halinde normalleşme süreci devreye girecek ve Arap ülkeleri ‘Kardeş Suriye rejimine’ ekonomik destek, kaynak ve teşvikler sağlayacak.

Hazırlanan destek ve çözüm planına Arap ülkeleriyle birlikte Avrupa’nın ve Rusya’nın desteğinin çok önemli olduğu vurgulanırken, İran’ın artan nüfuzunu frenleyecek en önemli unsur Rusya’nın rejim üzerindeki etkisi olacağı kaydediliyor. Anayasa Komitesine Şam yönetimini tam destek ve katılımı yanında, tutukluların ve siyasi mahkumların serbest bırakılması, kayıpların akıbetinin belirlenmesi, en geniş temsili içerecek bir hükümet formülü üzerinde uzlaşmanın sağlanması ve BM gözetiminde seçimler yapılarak kapsayıcı bir hükümetin kurulması planın aşamaları.

Planın bir diğer aşaması ülke genelinde ateşkes ilan edilmesini, Suriye dışındaki tüm unsurların cephe hatlarından ve komşu ülkelerle olan sınır bölgelerinden çekilmesini, tüm askeri operasyonların ve Suriye toprakları üzerindeki yabancı askeri hava operasyonlarının durdurulmasını, Suriye’deki ortakların (Rusya-İran) ve bölgesel müttefik-müdahil ülkelerin (Türkiye de dahil) ülke genelinde ilan edilen ateşkesle bağlılıklarını taahhüt etmelerini öngörüyor.

Ürdün Mutabakatı-Arap Planı’nın son aşaması ‘Suriye ordusu ile komşu ülkelerdeki askeri ve güvenlik teşkilatları arasında Suriye sınırlarının güvenliğini sağlamak için koordinasyon kanalları açılmasını, ‘Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü (OPCW) kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi de dahil olmak üzere yabancı güçlerin Suriye’den çekilmesini, İran etkisinin azaltılmasını, yabancı askeri güçlerin ve yabancı savaşçı milislerin Suriye’den çekilmesini, ABD ve IŞİD’le mücadele koalisyon güçlerinin Suriye’nin kuzeydoğusundan ve diğer üs bölgelerinden geri çekilmesini’ kapsıyor.

– Arap ülkelerinin Suriye iç savaşından bu yana ilk kez böylesine geniş kapsamlı bir şekilde Suriye’de siyasi-askeri-ekonomik çözüm için inisiyatif alması önemli bir gelişme. Bunun yanı sıra Arap ülkelerinin çözüm için iş birliğini AB-Rusya-BM eksenine üzerine oturtması, Rusya’nın Suriye’deki varlığının meşruiyetinin tanındığının beyan edilmesi bir diğer önemli nokta.

Türkiye’nin planda yer alan süreçlerin hemen hiçbirisine dahil edilmemesi ABD ile birlikte Suriye’den çekilmesi istenen yabancı ülke askeri gücü olarak nitelendirilmesi, Mısır-Arabistan-BAE-Ürdün öncülüğünde Arap ülkelerinin ve Arap Birliği’nin Türkiye’yi dışlayan tavrını sürdürdüğünün en somut göstergesidir. Ortadaki tablo iktidarın Suriye Politikasının sadece yalnızlaşma ve dışlanmaya hizmet ettiğini ortaya koyuyor.

AB TÜRKİYE’YE YAPTIRIMI UZATTI

AB, Doğu Akdeniz’deki sondaj ve sismik araştırma faaliyetleri nedeniyle Türkiye’ye yönelik yaptırım kararı süresini 2022 yılı Kasım ayına kadar uzattı!

AB, Doğu Akdeniz’deki sondaj ve sismik araştırma faaliyetleri nedeniyle Yunanistan ve Güney Kıbrıs’ın girişimiyle 2019 Kasım’ında aldığı Türkiye’ye yönelik yaptırım kararı süresini 2022 yılı Kasım ayına kadar uzattı. TPAO’yu ve bazı yöneticilerini hedef alan yaptırımların uzatılması, Türkiye’nin bu bölgedeki doğalgaz arama ve sondaj faaliyetlerinin ‘yetkisiz ve hukuksuz’ olduğu gerekçesine dayandırıldı.

AB’nin Doğu Akdeniz’deki hidrokarbon kaynakları ve rezervleriyle ilgili olarak ‘yetkisiz sondaj faaliyetlerinden sorumlu veya bu faaliyetlerde bulunan kişi veya kuruluşları hedef alan kısıtlayıcı tedbirler uygulayabileceği’ kararda tekrar dile getirildi. Bu önlemlerin, borsada işlem gören kişi ve kuruluşların varlıklarının dondurulmasını, borsaya kayıtlı kişiler için AB’ye seyahat yasaklarını da içereceği vurgulanırken, bu kişi ve kuruluşlara AB üyesi ülkelerdeki kişi ve kuruluşların fon, kaynak ve kredi sağlamalarının yasak olduğu kaydedildi.

Hatırlanacağı gibi Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki doğal gaz arama faaliyetleri nedeniyle Yunanistan, GKRY ve Fransa’nın girişimi sonrasında AB Konseyi 2019 Kasım ayında yaptığı toplantıda Türkiye’ye yaptırım uygulanmasını kararlaştırarak yaptırım listesinin sonradan doldurulacağını açıklamıştı. 2019 yılında alınan bu kararın ardından bu kez 2020 Şubat ayında **Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı’nın (TPAO)** iki üst yöneticisini yaptırım listesine alını. AB Konseyi 11 Kasım 2020’de de aşamalı yaptırım kararı aldığını duyurdu. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu bir yıl daha yaptırımları uzatma kararı üzerine, “Doğu Akdeniz’de herhangi bir geri adım söz konusu değil” açıklamasını yapmasına karşılık iktidar fiilen bölgedeki arama-sondaj çalışmalarını durdurdu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Son dönemde Mısır-Yunanistan-GKRY arasında düzenlenen zirve toplantıları yanında bölgede ABD de dahil olmak üzere peş peşe geniş katılımlı askeri tatbikatlar düzenleniyor. Geçtiğimiz hafta ise bu kez kısmen Doğu Akdeniz ve Kızıldeniz'i de kapsayan yine ABD öncülüğündeki askeri tatbikat BAE, Bahreyn ve İsrail'in katılımıyla gerçekleştirildi. İsrail ile imzaladıkları normalleşme anlaşmaları sonrasında siyasi ve ekonomik ilişkilerini hızla geliştiren Körfez bölgesinin petrol zengini Arap ülkeleri BAE ve Bahreyn şimdi de İsrail'le askeri ilişkilerini ilerletme adımları atıyor.

Türkiye'nin tamamıyla dışında tutulduğu bu süreçlerin ardından AB'nin de Doğu Akdeniz yaptırımlarının süresini bir yıl daha uzatma kararı alması, Türkiye'nin tümüyle tecrit edilerek kuşatılmasının yanında askeri ve ekonomik baskı altına alınmasının amaçlandığını gösteriyor.

ERDOĞAN'IN KİTABINDA ULAŞILAMAYAN HEDEFLER, 18 MİLYON YOKSUL, 8 MİLYON İŞSİZ... VAR

Erdoğan'ın yazdığı kitapta milyonlarca işsiz, yoksulluk, hayat pahalılığı altında ezilen millet, artan borçlar, düşen gelirler, buharlaşan 128 milyar dolar ve tutturulamayan hedefler var.

Erdoğan'ın yazdığı kitap "ucubeliğin kitabı"dır. Erdoğan kendisine ekonomist diyor. Ama milletimiz, Erdoğan'ın ekonomi diplomasını da görmek istiyor. Millet haksız mı? Elbette değil. Çünkü bu berbat kitabı yazsa yazsa ancak 'çakma ekonomist' yazar.

Saray Milletin Perişan Haliyle Alay Ediyor

Erdoğan Şahsım Yönetimi, ekonomide büyük ve yapışkan bir krize neden oldu. Erdoğan Şahsım Rejiminin devlette sebep olduğu yönetim krizi ise, diğer tüm krizleri besleyip, büyütüyor. Türkiye'miz yönetilmiyor. Her alanda savruluyor. Ama görünen o ki, ülkeyi yönetenler sebep oldukları bu büyük buhranın, farkında dahi değil. 1 Dolar, 10 lirayı geçti, Sarayda oturan kibir abidesi, "Ekonominin kitabını yazmaktan" bahsediyor. Adeta milletin perişan haliyle alay ediyor. Toplantımızda hem ekonomik krizi, hem de devlet yönetimindeki krizi aşmak için, neler yapılabileceğini de ele aldık.

Yarın Seçim Varmış Gibi Çalışıyoruz

CHP yarın seçim varmış gibi çalışıyor. Sayın Genel Başkanımız, parti yöneticilerimiz her gün sahada, milletvekillerimiz yurdun dört bir yanında, örgütlerimiz milletimizin arasında, dertleri dinliyor, milletin sıkıntılarını paylaşıyor. Belediyelerimiz hemşerilerinin dertlerine, karakışta derman olmak için, destek programları planlıyor, uyguluyor. Çok yaklaşan sandığa ulaşana, sandık açılıp son oy sayılana, seçim sonuçları millete ilan edilene kadar, hiç durmadan çalışmaya devam edeceğiz. Sonrasında da bu ucube şahsım rejiminin ekonomide, devlet yönetiminde, demokraside milletimize ödettiği bedellerin telafisi için, büyük bir mücadeleye başlayacağız.

KKTC'nin Kuruluşunun 38. Yıl Dönümü Kutlu Olsun

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 38. yıl dönümü. KKTC'nin 38. yaşını kutluyoruz. Başta Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş olmak üzere, Kıbrıs davasına ömrünü adayan büyük kahramanları, "Kıbrıs Fatih'i" Karaoğlan Bülent Ecevit'i ve dönemin Başbakan Yardımcısı Sayın Erbakan'ı, rahmetle, saygıyla, minnetle anıyoruz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunması amacıyla, KKTC'nin ve Kıbrıslı Türklerin kazanılmış haklarını koruma ve iki toplumun siyasi eşitliğini sağlama hedeflerinin takipçisi olacağız. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki gücünü artıracak ve Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarının adil bölüşümünü sağlayacak politikaların da destekleyicisi ve uygulayıcısı olacağız.

Kişinin Kendisini Bilmesi En Temel Erdemdir

Büyük halk ozanımız Yunus Emre; "İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir. Sen kendini bilmezsen ya nice okumaktır?" diyor. İnsan önce kendini bilecek. Kendini bilmezse, ne kadar okursa okusun, boş. Erdoğan kitap okumakla arasının hoş olmadığını hep söylüyor. Ama bu eksiklik, Erdoğan'ın en azından "kendini bilmesine" de mani değil. Ne de olsa kişinin kendini bilmesi en temel erdemdir. Ne diyor atalarımız, "İslam'ın şartı beş ise, altıncısı da haddini bilmektir." Erdoğan bunu bilse, çıkıp da "Biz ekonominin kitabını yazdık" demezdi. Diyemezdi.

O Kitabın Sayfalarında Milletin Çektiği Acılar Var

Yazdığını iddia ettiği o kitabın sayfalarında, milletimizin çektiği acıların, yaşadığı dramların farkına varırdı. Utanır, "bu kitabı ben yazdım" diye böbürlenmezdi. Erdoğan'ın yazdım diyerek böbürlendiği kitapta; Adana'da 8 aydır kirasını ödeyemediği evde, iki çocuğunu ısıtmak için saç kurutma makinesini açıp, yan odada hayatına son veren,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

26 yaşındaki ev kadını Emine Akçay var. Kitapta yine Kocaeli’nde oğluna istediği okul pantolonunu alamadığı için, bunalıma giren sonra da yaşamına son veren, işçi İsmail Devrim var. İzmir Torbalı’da tarım kredi borçlarını ödeyemediği için, cinnet getirip yaşamına son veren, geride üç evladını yetim bırakan, çiftçi Basri Yıldırım var. Osmaniye’de pandemide işsiz kalan, geçim sıkıntısı nedeniyle düştüğü bunalımdan çıkamayıp, yaşamına kıyan, gencecik müzisyen Yusuf Karayiğit var. Ve Yusuf gibi, salgında doğru düzgün destek almadığı için, çaresizlikten yaşamına kıyan, 101 müzisyenimiz var. Malatya’da atanamadığı için inşaatlarda çalışan, elektrige kapılarak hayata veda eden, ölmeden önce de, Erdoğan ve şürekâsına hakkını helal etmeyen, 23 yaşındaki beden öğretmenini Fedai Altun var. Erdoğan’ın yazdığı bu kitapta, çöp konteynırlarından, pazar atıklarından rızkını çıkarmaya çalışan, on binlerce insanımızın dramı var. Bunlar, Erdoğan’ın yazdım dediği kitaptan, insan manzaralarının sadece bir kısmı.

Yazdım Dediği Kitapta 18 Milyon Yoksul Var

Erdoğan’ın kitabını yazdım dediği ekonomide; 17 milyon 921 bin yoksul var. Sofrasına iki günde bir, bir et, balık veya tavuk yemeğini koyamayan; 30 milyon 538 bin yurttaşımız var. Borç taksitlerinden bunalan, 42 milyon vatandaşımız var. Yılda bir hafta tatil yapacak parası olmayan, 48 milyon 550 bin insanımız var. Erdoğan’ın yazdığı kitapta; yüzde 20’ye dayanan Tüketici Enflasyonu var. Yüzde 46’yı aşan Üretici Enflasyonu var. Bir yılda; yüzde 124 zam gören karnabahar var, yüzde 70 zam gören patates var, yüzde 68 zam gören tavuk eti var. Yüzde 62 zam gören domates var. Erdoğan’ın yazdığı bu kitapta, mutfaklardan gelen boş tencerelerin sesleri var. Erdoğan’ın kitabını yazdım dediği ekonomide; Türkiye’yi nasıl dünyanın en yüksek enflasyonuna sahip ülkeler liginde, 12’nciliğe çıkardığı var.

Erdoğan’ın Kitabında Ulaşılamayan Hedefler Var

Erdoğan’ın yazdığı kitapta, “2023’de Türkiye’yi dünyanın en güçlü 10 ekonomisinden biri yapacağız” deyip, yola çıktıktan sonra 10 yıl içinde, hem de 2023’e iki yıl kala, Türkiye’yi en güçlü 20 ekonomi liginden nasıl düşürdüğü var. Erdoğan’ın kitabında, seçim beyannamelerine, Devletin Kalkınma Planlarına yazdığı, mili gelir, fert başına gelir, ihracat hedeflerinin yarısına bile ulaşamayacağı var. İşsizlik hedefinin ikiye katlanması var. Erdoğan’ın yazdığı kitapta, millete verilen sözlerin altında ezilmek var. Erdoğan’ın yazdığı kitapta, “Alışılmış bir Cumhurbaşkanı olmayacağım” dedikten 7 yıl sonra, milli gelirimizi 241 milyar dolar, fert başına gelirimizi ise 3 bin 983 dolar düşürmek, eritmek var.

Böyle Bir Beceriksizliği Tarih Yazmadı

Erdoğan’ın kitabını yazdım dediği ekonomide; cumhuriyet tarihimizde ilk defa, fert başına gelirin 7 yıl üst üste düşmesi var. Ekonomide böyle bir beceriksizliğin kitabı daha bugüne kadar yazılmadı. Bu kitabı yazmak Erdoğan’a nasip oldu.

İşçinin Ve Memurun Enflasyona Ezdirildiğini Yıllık Program Söylüyor

Erdoğan geçtiğimiz hafta sonu, sarı memur sendikasına düzenlettiği bir müsamerede, “Bugüne kadar sabit ücretli kardeşlerimizi, enflasyona ezdirmedik” dedi. Ama Erdoğan’ı bu sefer de kendisine bağlı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı’nın şu kitabı yalanladı. Bu kitabın ismi; “2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı”. Bunun 254. sayfasında da memur maaşlarının 2017’de, 2018’de, 2020’de ve 2021’de, yani bu yıl, enflasyonun altında kaldığı yazılı. Kamu işçisinin ücretlerinin de, 2018’de, 2020’de ve bu yıl 2021’de enflasyonun altında kaldığı yazıyor. Erdoğan’a bağlı kurumların yazdığı bu kitapta, enflasyona ezdirilen memurların ve işçilerin acı hikayesi var.

Erdoğan’ın Yazdığı Ekonomi Kitabında 8 Milyona Çıkan İşsizler Var

Erdoğan’ın kitabını yazdığı ekonomide, asgari ücretin nasıl sefalet ücreti haline getirildiği var. Bugün net asgari ücret 2 bin 826 lira. Ama ülkenin açlık sınırı 3 bin 93 lira, yoksulluk sınırı ise 10 bin 76 lira. Arnautluk’tan sonra, tüm Avrupa’da en düşük asgari ücret Türkiye’de. Bir ekonomi yönetiminin başarısı çalışmak isteyenlere, ne kadar iş verebildiğiyle, işsizliği ne kadar düşürebildiğiyle ölçülür. Erdoğan’ın yazdığı ekonomi kitabında bu ülkede işsizlerin sayısının 5 milyon 553 binden 7 milyon 870 bine çıkarmanın hikayesi var. Erdoğan’ın yazdığı bu kitapta, ülkemizdeki her beş gençten birini işsiz bırakan, bu ülkenin şartlarıyla hiçbir şekilde uyumlu olmayan ekonomi politikaları var. Her dört işsizden birinin, üniversite mezunu olması beceriksizliği var. Üniversite mezunlarını çalıştıramıyoruz. Erdoğan’ın yazdığı ekonomi kitabında; 15-29 yaş arasında, 5 milyon 700 bin gencimizin, nasıl evde oturan ev genci haline getirildiği var. Erdoğan’ın kitabını yazdım dediği ekonomide, milletin evlatlarına, tek bir maaş alacağı iş vermezken, sarayındaki beslemelerine üç, beş ayrı yerden, üç, beş maaş nasıl bağlandığı var. Bu paralara sıklımadan, “Huzur hakkı” denmesi var.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Pudracı Danışmanlar da O Kitapta

Erdoğan'ın kitabını yazdığı ekonomide, lüks arabalarda burnuna pudra şekeri çeken, AK Parti danışmanları var. Erdoğan'ın kitabını yazdım dediği ekonomide, umudunu kaybettiği için ülkeden ayrılmak isteyen gençler var. Yapılan son araştırmaya göre; 18-30 yaş arasındaki gençlerimizin yüzde 61'i, daha iyi yaşam için dışarıya göç etmeyi planlıyor. Yüzde 56'sı "mevcut gelirimle geçinemiyorum" diyor. Yüzde 31'i de "mevcut gelirimle kıt kanaat, ancak geçiniyorum" diyor. Erdoğan'ın yazdığı kitapta gençlerimiz, ülkenin geleceğinden de, kendi geleceklerinden de kaygılı. Erdoğan'ın yazdığı kitapta, eğitim sisteminin ideolojik vesayet altına alınarak nasıl yapboz tahtasına döndürüldüğü var. Lise çağındaki öğrencilerimizin, OECD ülkelerindeki akranları arasında, nasıl okuma becerisinde sondan altıncı, nasıl matematikte sondan beşinci, nasıl fende sondan sekizinci olduğu var. Erdoğan'ın yazdığı bu kitapta eğitimin içler acısı hali var.

Borcu Borçla Ödeyen Bir Ekonomi

Erdoğan'ın kitabını yazdığı ekonomide, rekor kıran borçlar var. Bu kitapta ülkemiz de borçlu, vatandaşımız da gırtlığa kadar borçlu. Bundan 18 yıl önce, devletin, ailelerin, şirketlerin ve finansal kuruluşların toplam borcu, milli gelirimizin yüzde 95'i kadardı. Yani gelirimiz borcumuza yetiyordu. Şimdi bu oran milli gelirimizin yüzde 153'üne ulaştı. Artık gelirimiz, borçlarımıza yetmiyor. Evet Erdoğan'ın yazdığı kitapta borcunu borçla ödeyen bir ekonomi var.

Sarayın Paralel Hazinesi Varlık Fonu

Erdoğan'ın yazdığı ekonomi kitabında, satılan limanlar var, TEKEL var, Şeker Fabrikaları var, Termik Santraller, Hidroelektrik Santraller var. Tarlanın taşıyla, tarlanın kuşunu vurdurduğu TELEKOM var. Satılan yüzlerce arazi, otel ve bina var. Satıp, savılan ve parasının nereye harcandığı bilinmeyen, 62,5 milyar dolarlık kamu malı var. Erdoğan'ın kitabında; milletin elde kalan son gümüşlerinin, Varlık Fonu denen Saraya ait paralel hazinesiyeye devri var. BOTAŞ'ın, Ziraat Bankası'nın, Eti Maden'in, Türkiye Petrolleri'nin bu paralel hazineye, nasıl hesapsız kitapsız yönetildiği var. Kanuna rağmen milletin meclisine hesap vermeyen, denetim raporlarını Meclis'ten kaçıran bir yönetim anlayışı var. Erdoğan'ın yazdığı bu ekonomi kitabında hiçbir şeyin hesabını vermek yok. Meclis denetiminden kaçan, yaptıklarının hesabını vermekten korkan, saydam olmayan bir anlayış var. Erdoğan'ın kitabını yazdım dediği ekonomide, "Milletin cebinden tek kuruş çıkmayacak" deyip de, milletin geçmediği köprüye, yola, tünele, uçmadığı havaalanına, yatmadığı hastaneye, milyarlarca dolar ödemek zorunda kalması var.

Gübre Fiyatları Artık Saat Saat Artıyor

Erdoğan'ın kitabını yazdığı ekonomide, arşa çıkan gübre, tohum ve ilaç fiyatları nedeniyle, artık ne yapacağını şaşırان çiftçilerimiz var. Hafta sonu memleketim Tekirdağ'daydım. Çiftçilerimize bir dokunduk bin ah işittik. Süleymanpaşa'da bir çiftçimiz; "Geçen gün gübre sordum 9 bin 150 lira dediler. İki saat sonra sordum 9 bin 250 lira dediler. Bir saat içinde ne değişti anlamadım. Artık fiyatlar saat saat artıyor" dedi. 1 kilo ÜRE gübresi, 1 dolar olmuş. Çiftçi 500 dönüme 14 ton gübre atıyormuş. Daha "Bismillah" deyip tarlaya gübre atarken, 14 bin dolar masraf çıkıyor. Çiftçilerimizin bu fiyatlarla, tarlaya gübre atmaları mümkün değil. Devletin son açıkladığı desteklerde komik... Çiftçimiz diyor ki, "verim bu yıl en az üçte bir oranında düşer" diyor. Anlaşıyor ki bu karakışın ardından, gelecek bahar da, yaz da çok zor geçecek. Halde balıklıklıla meşgul bir hemşerim; "Geçen yıl ÖTV'siz 3,5 lira olan mazotu, şimdi ÖTV'yi zaten bitirdiler sıfırladılar 8 lira 15 kuruştan alıyoruz. Geçen sene 5 lira olan strafor koli, bu sene 10 lira 25 kuruş oldu diyor. Hamsiyi tutan kazanmıyor, hamsiyi satan kazanmıyor, yiyen de pahalı yiyor. Burada bir eksiklik var, bunu çözsünler" diye dert yaniyor.

O Kitapta Buharlaşan 128 Milyar Dolar Var

Ama Erdoğan'ın kitabını yazdığı ekonomide, milletimizin feryatları, sarayın duvarlarını aşmıyor. Erdoğan'ın kitabını yazdığı ekonomide skandallar var. Merkez Bankası'nın arka kapısından, ihalesiz, hesapsız, kitapsız buharlaştırılan, 128 milyar dolar var. 2018 Genel Seçimlerini ve 2019 Mahalli İdare Seçimlerini kazanmak için, ucuz, ucuz satılan 128 milyar dolar var. Bugün dolar 10 lira. Ve ortada korkunç bir kamu zararı var. Merkez Bankası'nın kasası bıraktık 70 centi, tek cente muhtaç. Merkez Bankası'nın döviz varlığı, döviz borcuna yetmiyor. Merkez Bankası'nın kasasındaki dövizler 5 Kasım itibarıyla, 35 milyar 176 milyon dolar açık veriyor.

Yazdıkları Kitap: Bir Ekonomi Nasıl Batırılır

Damat; "At izi, it izine karıştı deyip, Allah sonumuzu hayreylesin" dedi, kaçtı gitti. Şimdi "İntikam soğuk yenen bir yemektir" diye, kitap yazdığı söyleniyor. Yakında bu kitap da raflardaki yerini alacakmış. Ama daha önce

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kayınpederiyle beraber yazdıkları, “Ekonomi nasıl batırılır?” kitabı var. O kitap milleti perişan etti. Kayınpederiyle beraber millete yedirdikleri koruklar, çocuklarımızın, torunlarımızın midesini daha uzun süre ekşitecek.

Kendine Üzüm Millete Koruk

Millete üzümün koruğunu yediren kayınpeder şimdi çıkmış, “Biz olgunlaşmış üzüm yiyeceğiz” diyor. Buyurun bu han-ı iştaha sizin de, sandık geliyor unutmayın. Üzümlerin kursağınıza takılıp kalması yakındır. Erdoğan’ın kitabını yazdığını söylediği ekonomide, milli paramızın değeri güneş görmüş kar gibi eridi. Merkez Bankası’na son başkan, 19 Mart’ta atandı. Bu atama kararının Resmi Gazete’de yayınlandığı gün, Dolar 7 Lira 22 Kuruştı. Bugün Dolar 10 Lira.

Lira, MOZAMBİK PARASINA KARŞI BİLE DEĞER YİTİRDİ

Türk Lirası, Mart ortasından bu yana, yüzde 28 dolara karşı değer yitirmiş. Bize benzeyen ekonomiler arasında dolara karşı parası en fazla değer yitiren ülke bizim ülkemiz. En yakın rakibimiz Arjantin’in pezosundan üç kat fazla bizim paramız değer yitirmiş. Türk Lirası, Bulgar Levası’na karşı yüzde 25, Fas Dirhemi’ne karşı yüzde 26, daha önce hiç ismini duydunuz mu bilmiyorum ama Mozambik Meticalı’na karşı yüzde 38 değer kaybetmiş. 9 yıl önce Erdoğan ne diyordu? “Para, tıpkı bayrak gibi tıpkı milli marş gibi bir ülkenin gücünü, itibarını, bağımsızlığını simgeler. Paranın itibarı milletin itibarıdır.” İşte bu sözlerin sahibi bugün, milli paramızın itibarını beş paralık etmenin kitabını yazdı. Ama bu kitapta yazılanların bedelini de milletimiz fakirleşerek, fukaralaşarak ödüyor. Erdoğan’ın ekonomide yazdığı kitap işte bu.

Bu Berbat Kitabı Ancak Çakma Ekonomist Yazar

Kitap okumayan, kitap yazamaz. Hele hele ekonominin kitabını hiç yazamaz. Yazarsa da, ortaya böyle bir ucubeliğin kitabı çıkar. Erdoğan kendisine “ekonomist” diyor. Ama milletimiz, Erdoğan’ın ekonomi diplomasını da görmek istiyor. Millet haksız mı? Elbette değil. Çünkü bu berbat kitabı yazsa yazsa ancak “çakma ekonomist” yazar.

Bu Hükümeti 20+1 De Kurtarmaz

Bu yönetimin elinde geçen her saniye, milletimizin de, devletimizin de aleyhine çalışıyor. Erdoğan her şey yolunda diyor. Tek sorun 50+1 barajıymış. Anlaşılan Erdoğan 50+1 barajı düşürsün ama ucube rejim kalsın istiyor. Ne yapalım? Sizi memnun etmek için barajı 30+1’e mi çekelim? Yoksa 20+1 daha doğru mu olur buyuruyorsunuz? Erdoğan’ın bugün 50+1’den şikâyet etmesinin, tek bir nedeni var. Geliyor, gelmekte olanın korkusu. Erdoğan hangi çitayı koyarsa koysun, artık o çitayı aşamaz. Milletin sandıkta atacağı şamardan da kurtulamaz. Çünkü milletin gözünden de, gönlünden de düştü. Milletin Erdoğan’dan sıtkı sıyrıldı.

Ucube Rejim Gömleğini Çöpe Atmalı

Bu ucube rejim gömleği artık yama tutmaz, bu çirkin elbisenin ilk sandıkta topyekûn çöpe atılması gerek. Yepyeni, birinci kalite kumaştan, güçlendirilmiş parlamenter rejim elbisesini istişareyle dikmeye ihtiyacımız var. Bu yeni elbisenin terzisi de tabi ki bizzat milletimiz olacak. Biz hazırız. Milletimiz de hazır. Biz bu ülkeyi istişareyle yöneteceğiz. Kimseyi ötekileştirmeyeceğiz. Herkesi kucaklayacağız. Herkesin aklından, tecrübesinden yararlanacağız. Devlet yönetiminde liyakat esas olacak. Geçmişten kin, nefret çıkarmayacağız. Geleceğimizi sağduyu ve sevgiyle inşa edeceğiz. Bu ülkede Cumhuriyeti hep beraber, omuz omuza, gerçek demokrasiyle taçlandıracağız. Herkes canından, malından emin olacak, geleceğinden emin olacak. Çokça kazanacağız, hakça paylaşacağız. Emeklimiz, Emeklilikte Yaşa Takılanlar, işçimiz, memurumuz, küçük esnafımız bizim yönetimimizde derin bir nefes alacak. Bizim yönetimimiz gençlerimize umut olacak. Komşularımızla, tüm dünyayla iyi ilişkilerimiz olacak. Suriyeli sığınmacılar en geç iki yıl içinde, davulla, zurnayla ülkesine gidecek. Tüm yaralarımızı hızla saracağız. Kayıpları yerine koyacağız. Biz kucaklaşmaya hazırız. Milletimiz de hazır. Sandıktan kaçma, milletten korkma Erdoğan.